

Ársreikningur samstæðu

2014

Þessi síða er vísitandi höfð auð.

Efnisyfirlit**Blaðsíða**

Skýrsla og áritun bankaráðs og bankastjóra	1 - 3
Áritun óháðs endurskoðanda	4
Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2014	5
Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2014	6
Eiginfjárfirlit samstæðunnar 31. desember 2014	7
Sjóðstremisýfirlit samstæðunnar 31. desember 2014	8 - 9
Skýringar við ársreikning	10 - 82

Áritun og yfirlýsing bankaráðs og bankastjóra

Samstæðureikningur Landsbankans hf. (hér eftir nefndur „Landsbankinn“ eða „bankinn“) fyrir árið 2014 hefur að geyma samstæðureikning bankans og dótturfélaga (hér eftir „samstæðan“).

Landsbankinn var stofnaður þann 7. október 2008 og er leiðandi banki sem býður einstaklingum, fyrirtækjum og stofnunum upp á alhliða vöruframboð og þjónustu á sviði fjármálaþjónustu.

Rekstur ársins 2014

Hagnaður samstæðunnar fyrir fjárhagsárið 2014 var 29.737 milljónir króna. Bankaráð leggur til að aðalfundur samþykki að arður að fjárhæð 1 króna á hvern útistandandi hlut verði greiddur til hluthafa, eða sem samsvarar u.þ.b. 23.687 milljónum króna eða 80% af hagnaði samstæðunnar. Að öðru leyti verður hagnaður lagður við eigið fé bankans. Eigið fé samstæðunnar nam 250.803 milljónum króna og heildareignir námu 1.098.370 milljónum króna í árslok. Eiginfjárlutfall samstæðunnar samkvæmt eiginfjárákvæðum laga um fjármálafyrirtæki var 29,5% í árslok 2014.

Bókfært virði útlána og krafna á viðskiptavini jókst um 5,6% á árinu, úr 680.468 milljónum króna í 718.355 milljónir króna, aðallega vegna aukningar í íbúðalánunum. Íbúðalán eru 22,9% af útlánunum og kröfum í árslok 2014 í samanburði við 18,4% í árslok 2013. Eftir árangursríka endurskipulagningu lána og krafna sem keypt voru með miklum afföllum og bættri áhættustýringu voru hreinar virðisbreytingar og virðisrýrnun útlána jákvæð um 20.128 milljónir króna á árinu.

Samkomulag milli bankans og slitastjórnar LBI hf. um framlengingu veðtryggðra skuldabréfa í erlendri mynt sem bankinn gaf út til LBI hf. tók gildi þann 4. desember 2014 (sjá skýringu 30). Samkomulagið er mikilvægt skref í átt að frekari styrkingu erlendra fjármögnunar bankans og ætti að auðvelda bankanum að sækja lánsfé á alþjóðlega fjármagnsmarkaði á hagstæðari kjörum. Með samkomulaginu er einnig stigið mikilvægt skref í átt að losun fjármagnshafa.

Í október 2014 breytti alþjóðlega matsfyrirtækið Standard and Poor's (S&P) horfum fyrir lánshæfiseinkunn Landsbankans úr stöðugum í jákvæðar og staðfesti 'BB+/B' lang- og skammtímaeinkunn bankans. Breytingin endurspeglar trú S&P um batnandi efnahag á Íslandi byggt á væntingum um mikinn hagvöxt, minnkandi opinberar skuldir og aukin gæði eignasafns bankans. Engu að síður stendur áhættan af losun fjármagnshafa bæði ríkissjóði og bankageiranum enn fyrir þrífum. S&P gerir hins vegar ráð fyrir að yfirvöld muni sýna aðgát við afnám hafta til að lágmarka áhrifin á hagkerfið og gengi krónunnar. Við endurskoðun lánshæfiseinkunnarinnar gerði S&P einnig ráð fyrir að samkomulagið milli bankans og slitastjórnar LBI hf., um framlengingu veðtryggðra skuldabréfa bankans, tæki gildi.

Í ágúst 2014 var grunnlýsing bankans vegna útgáfu skuldabréfa í erlendri mynt staðfest af kauphöllinni í Dublin á Írlandi. Um er að ræða EMTN skuldabréfaramma (Euro Medium Term Note programme) sem var í kjölfarið skráður í írsku kauphöllina. EMTN skuldabréfaramminn gefur Landsbankanum færi á að gefa út skuldabréf að jafnvirði allt að 1 milljarði evra í ýmsum gjaldmiðlum og á föstum eða fljótandi vöxtum. Deutsche Bank hafði umsjón með skráningu EMTN skuldabréfarammans. Með skráningu skuldabréfaramma í erlenda kauphöll er bankinn í aðstöðu til að gefa út skuldabréf í erlendri mynt þegar hagstæð kjör bjóðast.

Í apríl 2014 opnaði bankinn þjónustumiðstöð fyrir stórfyrirtæki og minni og meðalstór fyrirtæki á höfuðborgarsvæðinu. Með þessu fyrirkomulagi býðst stórfyrirtækjum ásamt minni og meðalstórum fyrirtækjum á höfuðborgarsvæðinu umfangsmeiri og betri þjónusta en áður undir einu þaki. Önnur útibú á höfuðborgarsvæðinu munu leggja megináherslu á þjónustu við einstaklinga, en sinna áfram einfaldari þjónustu við fyrirtæki. Breytingunum er ætlað að bæta þjónustu jafnt við einstaklinga sem fyrirtæki og ná aukinni rekstrarhagkvæmni í þjónustu við viðskiptavini bankans.

Á árinu 2014 seldi bankinn allan eignarhlut sinn í greiðslukortafyrirtækjunum Borgun hf. og Valitor Holding hf. Jafnframt seldi bankinn allan eignarhlut sinn í IEI slhf. og 9,9% eignarhlut í Framtakssjóði Íslands slhf. (FSÍ). Fyrir vikið hefur bókfært virði fjárfestinga í hlutdeildarfélögum lækkað úr 14.224 milljónum króna í árslok 2013 í 777 milljónir króna í árslok 2014 (sjá skýringu 23).

Árið 2014 hélt bankinn áfram að auka við útgáfur í flokkum óverðtryggðra sértryggðra skuldabréfa. Tveir nýir skuldabréfaflokkar, LBANK CB 17 og LBANK CB 19, komu til viðbótar við flokkinn LBANK CB 16 á árinu. Allir skuldabréfaflokkarnir hafa verið teknir til viðskipta í Kauphöll Íslands og heildarútgáfa veðtryggðra skuldabréfa í árslok 2014 nam 7.470 milljónum króna. Sértryggðu skuldabréfin auka fjármögnunarmöguleika fyrir íbúðalánasafn bankans og draga úr fastvaxtaáhættu hans (sjá skýringu 30).

Sum þeirra mikilvægu dómsmála sem opin eru í árslok 2014 og upplýst er um í skýringu 35 um málaferli, kunna að hafa meiri áhrif á þær fjárhæðir sem birtar eru í ársreikningi samstæðunnar en önnur. Mikilvægustu málin tengjast annars vegar endurútreikningi gengistryggðra lána og hins vegar verðtryggingu fjárskuldbindinga. Í málu er lúta að endurútreikningi gengistryggðra lána er deilt um hvort aðstöðumunur hefði verið milli aðila og hvort komið hafi til röskunar á fjárhagslegri stöðu viðskiptavinarins. Þar sem deilt er um verðtryggingu fjárskuldbindinga snýst málalítilbúningur um lögmæti upplýsingargjafar af hendi bankans og verðtryggingarákvæða. EFTA-dómstóllinn veitti ráðgefandi álit í síðara málinu en komst ekki að afgerandi niðurstöðu og vísaði málinu aftur til landsdómstóls. Í febrúar 2015 kvað Héraðsdómur Reykjavíkur upp dóm í tveimur sambærilegum málum þar sem hann hafnaði þeirri kröfu að verðtryggingarákvæði lánasamninga skyldu felld úr gildi.

Áhættustýring

Grunnafkoma Landsbankans er traust og hefur batnað síðustu ár. Samfelldar endurbætur á verkferlum stuðla að betri áhættustýringu, skilvirkni og viðskiptatengslum. Bætt stýring útlánaáhættu hefur skilað sér í stöðugt lækkandi vanskilahlutfalli frá ársbyrjun 2014 og auknum gæðum útlánasafnsins á fjórða ársfjórðungi. Lækkandi fjöldi lántaka á vöktunarlistum er til marks um bætta stöðu.

Lausafjárstaða samstæðunnar er sterk, bæði í íslenskum krónum og erlendri mynt, og lausafjárhlutföll eru vel yfir lágmarkskröfum. Skuldsetningar- og fjármögnunarhlutföll bankans eru einnig sterk og vel yfir lágmarkskröfum. Bankinn er vel í stakk búinn til að mæta kröfum um viðbótar eiginfjárbörf, en búist er við því að væntanleg löggjöf sem innleiðir í íslensk lög útgáfu IV af CRD tilskipun ESB kveði á um að bankinn búi yfir eiginfjáruka (e. capital buffer) til viðbótar núverandi eiginfjárröfum. Bankinn hefur auk þess sett sér það markmið að viðhalda eiginfjárhlutfalli í að lágmarki 20% af áhættuvegnum eignum (sjá skýringu 44) sem er yfir og umfram það sem markast af lögum og reglugerðum.

Horfur

Samkvæmt bráðabirgðatölum frá Hagstofu Íslands nam hagvöxtur einungis 0,5% á fyrstu þremur ársfjórðungum 2014. Á hinn bóginn jókst innlend eftirspurn um 3%, þar af einkaneysla og fjárfesting um 3,9%. Hagfræðideild Landsbankans býst við kröftugum hagvexti á fjórða ársfjórðungi og endurskoðun til hækunar á bráðabirgðatölum fyrir fyrsta til þriðja ársfjórðung. Því er ástæða til að ætla að hagvöxtur hafi aukist talsvert meira en bráðabirgðatölur gefa til kynna. Horfur fyrir árið 2015 eru jákvæðar og búist er við 4,3% hagvaxtaraukningu.

Skörp aukning í hreinum virðisbreytingum og virðisrýrnun útlána milli ára er að stórum hluta tilkomin vegna aukinna gæða lánasafnsins. Á móti aukningunni vega þó lækkandi hreinar vaxtatekjur, aðrar rekstrartekjur og hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélagi. Lækkun á hreinum vaxtatekjum er aftur á móti tilkomin vegna skarprar og óvæntrar verðbólguhlækkunar. Hreinar virðisbreytingar, auk aukinnar skattlagningar á bankann, hafa umtalsverð áhrif á hreinan hagnað og þegar horft er til varanlegrar arðsemi. Án hreinna virðisbreytinga hækkaði kostnaðarhlutfall bankans í 56,0%, sem er umfram sett markmið bankans. Þessa hækkingu má rekja til lækkunar á hreinum vaxtatekjum og öðrum rekstrartekjum, hærri starfsmannakostnaði og fjárfestingu í mótun stefnu til framtíðar. Bankinn hefur endurskoðað stefnu sína með það að markmiði að bæta afkomu grunnrekstrar bankans til framtíðar.

Annað

Á fjórða ársfjórðungi 2014 fyrirframgreiddi bankinn að jafnvirði 30.000 milljónir króna af höfuðstól veðtryggðra skuldabréfa í erlendri mynt. Sterk lausafjárstaða í erlendri mynt hefur gert bankanum kleift að draga úr skuldsetningu sinni með því að inna af hendi verulegar fyrirframgreiðslur á undanföllum árum.

Þann 26. mars 2014 greiddi bankinn hluthöfum arð fyrir rekstrarárið 2013 í samræmi við ákvörðun aðalfundar bankans þann 19. mars 2014. Greiddur arður nam 19.897 milljónum króna, sem nemur 0,84 krónum á hlut fyrir árið 2013, eða 70% af heildarhagnaði ársins 2013.

Í febrúar 2014 lauk bankinn við úthlutun þeirra eigin hluta sem LBI hf. afhenti árið 2013, í samræmi við kröfu LBI hf. um úthlutun eigin hluta til starfsmanna og samþykkt hluthafafundar Landsbankans í júlí 2013. Að aflokinni viðtöku og síðar úthlutun á 500 milljónum eigin hluta til starfsmanna ásamt endurkaupum hluta þeirra af hálfu bankans til að standa skil á skatt- og lífeyrissjóðsgreiðslum eiga núverandi og fyrrverandi starfsmenn bankans nú alls 187 milljónir hluta (0,78%) og bankinn sjálfur á um 313 milljónir eigin hluta (1,30%).

Eignarhald

Heildarfjöldi hluthafa í árslok 2014 var 1.403, en þeir voru 1.394 í upphafi árs 2014. Í lok árs 2014 voru 10 stærstu hluthafar í bankanum sem hér segir:

Nafn hluthafa		Fjöldi hluta (í m.kr.)	%
Ríkissjóður Íslands	Ríkissjóður Íslands	23.500,0	97,92%
Helgi T. Helgason	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,5	0,00%
Hreiðar Bjarnason	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,5	0,00%
Árni Þ. Þorbjörnsson	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,5	0,00%
Helgi Þ. Arason	Starfsmaður Landsbréfa hf.	0,4	0,00%
Hermann M. Þórisson	Starfsmaður Landsbréfa hf.	0,4	0,00%
Guðni Einarsson	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,4	0,00%
Sigrún Sæmundsdóttir	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,4	0,00%
Davíð Björnsson	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,4	0,00%
Einar K. Jónsson	Starfsmaður Landsbankans hf.	0,4	0,00%
Stærstu 10 samtals		23.504,0	97,93%
Aðrir hluthafar		183,1	0,76%
Útistandandi hlutafé samtals		23.687,1	98,70%
Landsbankinn hf.	Eigin hlutir	312,9	1,30%
Heildarútgæfið hlutafé		24.000,0	100,00%

Bankasýsla ríkisins fer með hlut ríkisins í bankanum fyrir hönd Ríkissjóðs Íslands.

Stjórnarhættir

Góðir stjórnarhættir mynda grunninn að því trausti sem samskipti hluthafa, bankaráðs, stjórnar bankans, starfsmanna og annarra hagsmunaaðila byggja á og efla hlutleysi, heilindi, gagnsæi og ábyrgð í stjórnun bankans.

Bankinn endurskoðar árlega fylgni við Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja til að ákvarða hvort stjórnarhættir bankans séu í samræmi við leiðbeiningarnar á hverjum tíma.

Reglugerðaramminn sem bankinn grundvallar stefnu sína um stjórnarhætti og framkvæmd hennar byggir m.a. á lögum nr. 161/2002, um fjármála fyrirtæki, með áorðnum breytingum (nr. 75/2010), lögum nr. 3/2006, um ársreikninga, með áorðnum breytingum (nr. 118/2011), sem og öðrum viðeigandi lögum og reglugerðum.

Landsbankinn fylgir öllum tilmælum 4. útgáfu Leiðbeininga um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, NASDAQ OMX á Íslandi og Samtök atvinnulífsins gáfu út í mars 2012, að undanskildum ákvæðum í greinum 1.1, 2.7, 5.B.3 og 5.B.4. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti bankans almennt og undantekningar þessar verða gefnar út sem hluti af ársskýrslu samstæðunnar fyrir árið 2014 og á heimasíðu bankans, www.landsbankinn.is.

Í desember 2014 hlaut Landsbankinn viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í stjórnarháttum eftir að hafa undirgengist formlega úttekt á starfsháttum stjórnar og stjórnenda fyrirtækisins. Rannsóknarmiðstöð um stjórnarhætti við Háskóla Íslands annast framkvæmd matsins, en matsferlið byggir í meginatriðum á leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja. Matið er hluti af samstarfssamningi Rannsóknarmiðstöðvar um stjórnarhætti við Viðskiptaráð Íslands, NASDAQ OMX á Íslandi og Samtök atvinnulífsins.

Áritun og yfirlýsing bankaráðs og bankastjóra

Samstæðureikningur Landsbankans hf. fyrir fjárhagsárið sem lauk 31. desember 2014 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af ESB fyrir fyrirtæki í áframhaldandi rekstri.

Það er álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans hf. gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2014, eignum, skuldum og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014.

Það er ennfremur álit okkar að samstæðureikningur Landsbankans hf. og áritun bankaráðs og bankastjóra gefi glögga mynd af þróun og afkomu samstæðunnar og lýsi megin áhættu og óvissupáttum sem að samstæðunni steðja.

Bankaráð og bankastjóri hafa í dag rætt samstæðureikning Landsbankans hf. fyrir árið 2014 og staðfesta hann með áritun sinni. Bankaráð og bankastjóri mæla með því að aðalfundur Landsbankans hf. samþykki samstæðureikning þennan.

Reykjavík, 26. febrúar 2015

Bankaráð

Tryggvi Pálsson

formaður bankaráðs

Danielle Pamela Neben

Eva Sóley Guðbjörnsdóttir

Helga Björk Eiríksdóttir

Jóhann Hjartarson

Jón Sigurðsson

Kristján Þ. Davíðsson

Bankastjóri

Steinþór Pálsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til bankaráðs og hluthafa Landsbankans hf.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsbankans hf. fyrir árið 2014. Ársreikningurinn hefur að geyma efnahagsreikning, rekstrarreikning, sjóðstreymisýfirlit, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð bankaráðs og bankastjóra á ársreikningnum

Bankaráð og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Bankaráð og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem þau telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álit sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fáist um hvort ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glögga framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits félagsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaaðferðir og reikningshaldslegt mat sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Landsbankans hf. gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2014, fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2014 og breytingu á handbæru fé á árinu 2014, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu bankaráðs

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu bankaráðs sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 26. febrúar 2015

KPMG ehf.

Helgi F. Arnarson

Sigríður Helga Sveinsdóttir

Rekstrarreikningur samstæðunnar fyrir árið 2014

Skýringar	2014	2013
Vaxtatekjur	53.735	63.224
Vaxtagjöld	(25.662)	(28.910)
6 Hreinar vaxtatekjur	28.073	34.314
7 Hrein virðisbreyting og virðisrýmun útlána og krafna	20.128	13.053
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu og virðisrýmun útlána og krafna	48.201	47.367
Þjónustutekjur	7.737	8.451
Þjónustugjöld	(1.901)	(3.160)
8 Hreinar þjónustutekjur	5.836	5.291
9 Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	5.300	8.460
10 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	1.463	2.092
12 Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður	67	1.147
13 Aðrar tekjur og (gjöld)	2.282	1.224
Aðrar rekstrartekjur	9.112	12.923
Rekstrartekjur samtals	63.149	65.581
14 Laun og launatengd gjöld	13.567	17.304
15 Annar rekstrarkostnaður	8.545	8.050
24 Afskriftir	942	818
32 Framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	1.034	1.079
Rekstrargjöld samtals	24.088	27.251
23 Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð	465	2.712
Hagnaður fyrir skatta	39.526	41.042
16 Tekjuskattur	(6.821)	(9.000)
16 Skattur á heildarskuldur fjármálafyrirtækja	(2.968)	(3.283)
Hagnaður ársins	29.737	28.759
Hagnaður ársins tilheyrir:		
Hluthafar bankans		
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	29.737	28.750
Hagnaður ársins sem tilheyrir hluthöfum bankans	29.737	28.750
Hlutdeild minnihluta		
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	0	9
Hlutdeild minnihluta í hagnaði ársins	0	9
Hagnaður ársins	29.737	28.759
Hagnaður á hlut		
34 Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi	1,26	1,22

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Efnahagsreikningur samstæðunnar 31. desember 2014

Skýringar	2014	2013	
Eignir			
18	Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	21.520
17,19,77	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	243.589	290.595
19	Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	29.433	36.275
17, 20	Afleiðusamningar	78	654
21,77	Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	67.916
22,77	Útlán og kröfur á viðskiptavinum	718.355	680.468
23	Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum með hlutdeildaraðferð	777	14.224
24	Rekstrarfjármunir	5.691	5.440
25	Óefnislegar eignir	1.225	585
31	Skatteign	83	0
26	Aðrar eignir	20.978	8.816
		1.080.158	1.126.493
27	Eignir í sölumeðferð	18.212	25.023
	Eignir samtals	1.098.370	1.151.516
Skuldir			
28	Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	53.827	167.218
29	Innlán frá viðskiptavinum	551.435	456.662
20	Afleiðusamningar og skortstöður	5.409	7.571
30,77	Veðtryggt skuldabréf	207.028	239.642
31	Skattskuldir	0	590
32	Aðrar skuldir	27.034	34.589
		844.733	906.272
	Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	2.834	3.885
	Skuldir samtals	847.567	910.157
33	Eigið fé		
	Hlutfé	23.687	23.618
	Yfirverðsreikningur hlutfjár	121.275	120.700
	Lögbundinn varasjóður	6.000	7.046
	Óráðstafað eigið fé	99.841	90.002
	Eigið fé sem tilheyrir hluthöfum bankans	250.803	241.366
	Hlutdeild minnihluta	0	(7)
	Eigið fé samtals	250.803	241.359
	Skuldir og eigið fé samtals	1.098.370	1.151.516

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Eiginfjáryfirlit samstæðunnar 31. desember 2014

Skýringar

	Hluthafar bankans								
	Hlutfé	Yfirverðs reikningur hlutfjár	Varasjóður eigin hlutabréfa	Lögbundinn varasjóður	Varasjóður hlutabréfa-tengdra greiðslna	Óráðstafað eigið fé	Samtals	Hlutdeild minnihluta	Samtals
Breytingar á eigin fé á árinu 2014									
Eigið fé 1. janúar 2014	23.618	120.700	0	6.000	1.046	90.002	241.366	(7)	241.359
Hagnaður ársins						29.737	29.737	0	29.737
Eigin hlutabréfum úthlutað til starfsmanna	112	934			(1.046)		0		0
Kaup eigin hlutabréfa til greiðslu skatta og lífeyrisskuldbindinga	(43)	(359)					(402)		(402)
Greiddur arður til hluthafa						(19.897)	(19.897)		(19.897)
Breyting á hlutdeild í minnihluta í dótturfélagi							0	7	7
33 Eigið fé 31. desember 2014	23.687	121.275	0	6.000	0	99.841	250.803	0	250.803
Breytingar á eigin fé á árinu 2013									
Eigið fé 1. janúar	24.000	123.898		5.053		72.120	225.071	95	225.166
Hagnaður ársins						28.750	28.750	9	28.759
Skuldbinding til kaupa á eigin hlutabréfum			(4.691)				(4.691)		(4.691)
Kaup á eigin hlutabréfum	(500)	(4.191)	4.691				0		0
Hlutabréfatengdar greiðslur til starfsmanna í formi hlutabréfa					4.017		4.017		4.017
Greiddur arður til hluthafa						(9.921)	(9.921)		(9.921)
Eigin hlutabréfum úthlutað til starfsmanna	317	2.654			(2.971)		0		0
Kaup eigin hlutabréfa til greiðslu skatta og lífeyrisskuldbindinga	(199)	(1.661)					(1.860)		(1.860)
Lagt í lögbundinn varasjóð				947		(947)	0		0
Lækkun á hlutdeild minnihluta í dótturfélagi							0	(111)	(111)
33 Eigið fé 31. desember 2013	23.618	120.700	0	6.000	1.046	90.002	241.366	(7)	241.359

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Sjóðstreymisýfirlit samstæðunnar 31. desember 2014

Skýringar	2014	2013
Rekstrarhreyfingar		
Hagnaður ársins	29.737	28.759
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi	(48.504)	(45.393)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	50.935	39.532
Innheimtar vaxtatekjur	46.041	43.205
Greidd vaxtagjöld	(25.793)	(26.026)
11 Fenginn arður	1.345	425
Greiddur tekjuskattur og sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(10.907)	(49)
Handbært fé frá rekstri	42.854	40.453
Fjárfestingarhreyfingar		
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	13.580	4.833
24 Keyptir rekstrarfjármunir	(1.253)	(820)
24 Seldir rekstrarfjármunir	171	1.152
25 Keyptar óefnislegar eignir	(791)	(293)
Sala á dótturfélagi	0	1.067
Handbært fé frá fjárfestingahreyfingum	11.707	5.939
Fjármögnunarhreyfingar		
Útgáfa sértryggðra skuldabréfa	5.420	1.860
Sala á minnihluta	0	840
Endurgreiðsla á veðtryggðum skuldabréfum	(43.325)	(52.201)
33 Greiddur arður	(19.897)	(9.921)
Handbært fé til fjármögnunarhreyfinga	(57.802)	(59.422)
Lækkun á handbæru fé	(3.241)	(13.030)
Handbært fé í upphafi árs	19.927	32.486
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	(98)	471
Handbært fé í árslok	16.588	19.927

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Sjóðstreymisfirlit samstæðunnar 31. desember 2014

Skýringar	2014	2013
Rekstarliðir sem ekki hafa áhrif á sjóðstreymi		
6 Hreinar vaxtatekjur	(28.073)	(34.314)
7 Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	(20.010)	(19.440)
7, 66 Virðisrýrnun útlána og krafna	2.038	7.706
7 Bakfært framlag vegna taps af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	(2.156)	0
17, 30 Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	0	(1.319)
9 Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(5.300)	(8.460)
10 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	(1.463)	(2.092)
12 Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)	31	(1.618)
24 Tap (hagnaður) af sölu rekstrarfjármuna	40	(277)
13 Tap af sölu fullnustueigna	41	177
24 Afskriftir	942	818
23 Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð	(465)	(2.712)
Hagnaður af sölu hlutdeildarféлага	(3.918)	(836)
33 Kaup á eigin bréfum	0	4.691
16 Tekjuskattur	6.821	9.000
16 Skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	2.968	3.283
	(48.504)	(45.393)
Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum		
Breytingar á bindiskyldu við Seðlabanka	(241)	(4.485)
Breytingar á markaðsskuldabréfum og hlutabréfum	69.377	(57.214)
Breytingar á afleiðum	142	0
Breytingar á útlánnum og kröfum á fjármálafyrirtæki	26.240	(10.949)
Breytingar á útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	708	(3.698)
Breytingar á öðrum eignum	(10.600)	5.768
Breytingar á eignum í sölumeðferð	1	4.150
Breytingar á skuldum við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(2.943)	69.502
Breytingar á innlánnum frá viðskiptavinum	(19.022)	42.389
Breyting á skattskuld	(673)	(383)
Breyting á fullnustueignum	4.357	712
Breytingar á öðrum skuldum	(10.127)	(5.019)
Breyting á skuldum vegna eigna í sölumeðferð	(6.284)	(1.241)
	50.935	39.532
Handbært fé sundurliðað:		
18 Sjóður og óbundnar innstæður í Seðlabanka	3.463	15.064
21 Innstæður hjá fjármálafyrirtækjum	13.125	4.863
Handbært fé í árslok	16.588	19.927

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti af samstæðuársreikningnum.

Skýringar við ársreikning samstæðunnar fyrir árið 2014

Skýring	Blaðsíða	Skýring	Blaðsíða
Almennt		Áhættustýring	
1	Upplýsingar um félagið sem reikningsskilin taka til.....	48	Stjórnskipulag áhættustýringar.....
2	Grundvöllur reikningsskilanna.....	49	Áhættuvilji
3	Mikilvægar reikningsskilaaðferðir.....	50	Áhættumat.....
4	Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir.....	Útlánaáhætta	
5	Starfsþættir.....	51	Greining útlánaáhhættu
Skýringar við rekstrarreikning		52	Mat á útlánaáhhættu
6	Hreinar vaxtatekjur.....	53	Vöktun og eftirlit með útlánaáhhættu
7	Hrein virðisbreyting og virðisrýrnun útlána og krafna.....	54	Stýring útlánaáhhættu
8	Hreinar þjónustutekjur.....	55	Mildun útlánaáhhættu.....
9	Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði.....	56	Virðisrýrnun útlána.....
10	Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og -skuldum	57	Hámarks útlánaáhhætta og skipting eftir atvinnugreinum.....
11	Arðstekjur	58	Tryggingar og veðhlutföll eftir atvinnugreinum
12	Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap).....	59	Tegundir trygginga.....
13	Aðrar tekjur og gjöld.....	60	Útlán og kröfur á viðskiptavini og fjármálafyrirtæki - landfræðileg skipting.....
14	Laun og launatengd gjöld.....	61	Útlán og kröfur - skipting eftir vöktunarflokkum útlánaáhhættu.....
15	Annar rekstrarkostnaður.....	62	Útlánagæði fjáreigna
16	Tekjuskattur og aðrir skattar.....	63	Útlán og aðrar kröfur án vanskila eða sértækrar virðisrýrnunar
Skýringar við efnahagsreikning		64	Útlán og aðrar kröfur í vanskilum en án virðisrýrnunar.....
17	Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda.....	65	Útlán og aðrar kröfur eftir atvinnugreinum.....
18	Sjóður og innstæður við Seðlabanka.....	66	Virðisrýrnun og kröfur á fjármálafyrirtæki og viðskiptavini
19	Skuldabréf og hlutabréf.....	67	Endurskipulögð útlán.....
20	Afleiðusamningar og skortstöður.....	68	Stórar áhættuskuldbindingar.....
21	Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki.....	69	Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum.....
22	Útlán og kröfur á viðskiptavini.....	70	Afleiðusamningar.....
23	Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum.....	71	Jöfnun fjáreigna og fjárskulda
24	Rekstrarfjármunir.....	Lausafjáraáhætta	
25	Óefnislegar eignir.....	72	Lausafjáraáhætta.....
26	Aðrar eignir.....	73	Stýring lausafjáraáhhættu.....
27	Eignir í sölumeðferð.....	74	Kvikleiki innlána.....
28	Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka.....	75	Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda.....
29	Innlán frá viðskiptavinum.....	76	Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum.....
30	Veðtryggð skuldabréf.....	77	Veðsettar eignir.....
31	Skatteign og skattskuld.....	Markaðsáhætta	
32	Aðrar skuldir.....	78	Markaðsáhætta.....
33	Eigið fé.....	79	Stýring markaðsáhhættu.....
Aðrar skýringar		80	Hlutabréfaáhætta.....
34	Hagnaður á hlut	81	Vaxtaáhætta.....
35	Málaferli.....	82	Næmnigreining eigna í veltubók.....
36	Leigusamningar.....	83	Næmnigreining eigna utan veltubókar.....
37	Fjárvarsla.....	84	Verðtryggingaráhætta (öll söfn).....
38	Hlutdeild í dótturfélögum.....	85	Gjaldeyrisáhætta (öll söfn).....
39	Sérnsiðin félög innan samstæðunnar	86	Sampjöppun gjaldeyrisáhhættu
40	Sérnsiðin félög utan samstæðunnar	87	Næmni gagnvart gjaldeyrisáhhættu.....
41	Ábyrgðir / Opnar stöður utan efnahagsreiknings innan samstæðunnar.....	88	Gengi erlendra gjaldmiðla.....
42	Viðskipti við tengda aðila.....	Rekstraráhætta	
43	Atburðir eftir reikningsskiladag.....	89	Rekstraráhætta.....
Eiginfjárstýring		Lykiltölur samstæðunnar	
44	Eiginfjárstýring.....	90	Rekstur eftir árum.....
45	Eiginfjárgrunnur og eiginfjárlutfall.....	91	Rekstur eftir ársfjórðungum.....
Eiginfjárbörf			
46	Rammi um eiginfjárbörf.....		
47	Eiginfjárbörf vegna mismunandi áhættuþátta.....		

Skýringar við samstæðuársreikning

1. Upplýsingar um félagið sem reikningsskilin taka til

Landsbankinn hf. (hér eftir vísað til sem „bankinn“ eða „Landsbankinn“) var stofnaður 7. október 2008. Bankinn er hlutafélag með takmarkaða ábyrgð, stofnað og skráð á Íslandi og með aðsetur þar. Bankinn starfar samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002. FME hefur eftirlit með bankanum á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Skráð aðsetur bankans er í Austurstræti 11, 155 Reykjavík.

Samstæðuársreikningur bankans fyrir árið 2014 tekur til bankans og dótturfélaga hans (saman nefnd „samstæðan“ og hvert fyrir sig „samstæðufélag“). Meginstarfsemi samstæðunnar er á sviði fyrirtækja- og viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskipta, eignastýringu og fjármögnunarleigu. Samstæðan starfar eingöngu á Íslandi.

Ársreikningur samstæðunnar var samþykktur af bankaráði og bankastjóra þann 26. febrúar 2015.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar fyrir árið 2014 hefur verið gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku, samþykktur af bankaráði og áritaður af endurskoðendum félagsins þann 26. febrúar 2015. Sé munur á enskri útgáfu og íslenskri þýðingu, þá gildir enska útgáfan.

Rekstrarhæfi

Stjórnendur bankans hafa metið hvort samstæðan hafi getu til áframhaldandi rekstrar og er það skoðun þeirra að svo sé. Þar af leiðandi er samstæðuársreikningurinn gerður miðað við þá forsendu að samstæðan sé rekstrarhæf.

Matsgrundvöllur

Samstæðuársreikningurinn byggir á kostnaðarverði að undanskildum:

- Fjáreignum og fjárskuldum sem flokkaðar eru sem veltufjáreignir og skuldir metnar eru á gangvirði,
- Fjáreignum og fjárskuldum sem tilgreindar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og metnar eru á gangvirði,
- Fastafjármunum til sölu og eignahlutum í félögum í sölumeðferð, sem metnir eru á því sem lægra reynist af kostnaðarverði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Liðir í reikningsskilum hvers og eins félags innan samstæðunnar eru færðir í gjaldmiðli þess efnahagssumhverfis sem viðkomandi félag starfar í (starfrækslugjaldmiðli þess). Allar fjárhæðir eru birtar í íslenskum krónum (ISK), sem er einnig starfrækslugjaldmiðill bankans, námundaðar að næstu milljón nema annað komi fram.

Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð ársreiknings krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, leggi mat á og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og undirliggjandi forsendur stjórnenda eru í stöðugri endurskoðun og eru áhrifin af breytingum á mati og forsendum færð á því tímabili sem breytingin á sér stað og á síðari tímabilum, ef breytingarnar hafa áhrif á þau.

Í skýringu 4 er fjallað um mat og gefnar forsendur sem fela í sér talsverða áhættu sem gæti leitt til verulegra breytinga á bókfærðu virði eigna og skulda á næsta fjárhagsári.

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum, sem settar eru fram í samstæðuársreikningnum, hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir sambærileg viðskipti og önnur atvik við líkar aðstæður. Reikningsskilaaðferðunum hefur verið beitt með samræmdum hætti fyrir öll tímabil sem fram koma í reikningnum.

Í skýringum 3.1 til 3.35 er gerð grein fyrir mikilvægustu reikningsskilaaðferðum sem beitt var við gerð þessa samstæðuársreikning

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.1 Dótturfélög og hlutdeild í minnihluta

(a) Dótturfélög

Dótturfélög eru fjárfestingar sem samstæðan hefur yfirráð yfir. Samstæðan hefur yfirráð yfir fjárfestingu ef hún er skuldbundin gagnvart eða hefur ávinning af breytilegum tekjum frá fjárfestingunni og er í aðstöðu til að hafa áhrif á slíkar tekjur með valdi sínu yfir fjárfestingunni. Samstæðan telst hafa yfirráð yfir félagi þegar hún hefur gildandi rétt sem veitir áhrifavald til að stýra viðeigandi starfsemi. Til að samstæðan teljist hafa yfirráð yfir félagi þarf hún einnig að hafa getu til að hagnýta rétt sinn.

Þar sem atkvæðaréttur kemur ekki til álita við ákvörðun um hvort samstæðan hafi yfirráð yfir félagi byggir mat á yfirráðum á öllum staðreyndum og kringumstæðum. Þetta tekur til tilfella þar sem varnarréttur verður verulegur og leiðir til yfirráða samstæðunnar yfir fjárfestingu.

Dótturfélög eru að fullu tekin inn í samstæðureikningsskilin frá og með þeim degi sem yfirráð nást og eru tekin út úr samstæðureikningsskilunum frá og með þeim degi sem yfirráðum lýkur.

Kaupaðferðinni er beitt við sameiningu fyrirtækja í samstæðunni. Endurgjald við kaup á dótturfélagi felur í sér gangvirði yfirfærðra eigna, skulda sem stofnað er til og eigin fé útgefnu af samstæðunni. Endurgjaldið innifelur gangvirði sérhverrar eignar eða skuldar sem eru tilkomnar vegna skilytrtra greiðslna. Kostnaður tengdur kaupum, annar en sá sem tilheyrir útgáfu skulda- og hlutabréfa er gjaldfærður þegar hann fellur til. Aðgreinanlegar keyptar eignir og yfirteknar skuldir við sameiningu fyrirtækja eru upphaflega metnar á gangvirði á yfirtökudegi. Skilyrtar skuldbindingar hins yfirtekna félags eru aðeins skráðar við sameiningu fyrirtækja ef slík skuldbinding er þegar til staðar og er til komin vegna liðins atburðar, og hægt er að meta gangvirði hennar með áreiðanlegum hætti. Nánari upplýsingar eru veittar í þessari skýringu um hvernig samstæðan færir viðskiptavild sem til verður við sameiningu fyrirtækja.

Viðskipti á milli félaga innan samstæðunnar, viðskiptastöður og óinnleystur hagnaður af viðskiptum þeirra á milli eru felld út í ársreikningi samstæðunnar. Óinnleyst tap er einnig felld út nema að með viðskiptunum sé sýnt fram á virðisrýrnun yfirfærðrar eignar. Reikningsskilaaðferðum dótturfélaga hefur verið breytt eftir því sem við á til að tryggja samræmi við reikningsskilaaðferðir samstæðunnar.

(b) Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti hagnaðar eða taps og eiginfjár sem bankinn á ekki beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi samstæðunnar og er talin með eigin fé í efnahagsreikningi samstæðunnar, aðskilin frá eigin fé sem tilheyrir eigendum bankans. Samstæðan ákveður í hverjum kaupum fyrir sig hvort meta eigi eignarhlut minnihluta eigenda í keyptu félagi á gangvirði eða miðað við hlutdeild þeirra í hreinni eign keypta félagsins. Breytingar á eignarhlut bankans í dótturfélagi sem leiða ekki til þess að yfirráð tapist eru færðar sem eiginfjárhreyfingar. Þegar um þess háttar breytingar er að ræða er hlutdeild meirihluta- og minnihluta eigenda í dótturfélaginu breytt til samræmis við fyrrgreindar breytingar. Þegar stöðu eignarhluta án yfirráða er breytt er mismuninum á stöðunni og gangvirði endurgjaldsins sem greitt er eða móttekið fært beint undir þann hluta eigin fjáris sem fellur undir eigendum bankans.

(c) Missir á yfirráðum

Þegar samstæðan missir yfirráð yfir dótturfélagi, afskráir hún eignir og skuldir dótturfélagsins, hlutdeild minnihluta og aðra þætti eigin fjár sem því tengist. Allur hagnaður og tap sem hlýst af þessum breytingum er færður í rekstrarreikninginn. Við missi á yfirráðum er öll hlutdeild sem haldið er eftir í fyrrum dótturfélagi metin á gangvirði.

3.2 Sérsniðnar einingar

Sérsniðnar einingar eru félög sem hafa verið byggð upp með þeim hætti að atkvæðisréttur eða sambærileg réttindi eru ekki ráðandi þátturinn við ákvörðun á því hver hefur yfirráð yfir félaginu, t.d. ef atkvæðisréttur er aðeins í tengslum við stjórnsluverkefni og viðeigandi starfsemi er stýrt með samningsbundnu fyrirkomulagi.

Samstæðan starfar sem fjárfestingastjóri eða fjárfestingaráðgjafi fyrir fjölda fjárfestingarsjóða í rekstri hjá Landsbréfum. Tilgangur þessara fjárfestingarsjóða er að afla þóknunartekna af stýringu eigna fyrir þriðja aðila í samræmi við ákveðna fjárfestingarstefnu. Slíkir fjárfestingarsjóðir eru fjármagnaðir með útgáfu hlutdeildarskírteina til fjárfesta. Samstæðan ber ekki neina samningsbundna fjárhagslega ábyrgð gagnvart slíkum sérsniðnum einingum.

Það kemur fyrir að samstæðan leggi fram stofnfjármagn fyrir nýjar vörur sjóðanna til að hægt sé að sýna fram á forsögu nýrra vara, til að prófa fjárfestingarstefnur eða svo hægt sé að bjóða upp á nýjar vörur með raunhæfa lágmarksstærð.

Við mat á hvort taka skuli fjárfestingarsjóði inn í reikningsskil samstæðunnar fer samstæðan yfir allar staðreyndir og kringumstæður til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, sé umboðsaðili eða umbjóðandi. Samstæðan telst umbjóðandi, og þar með hafa yfirráð yfir sjóðum og færir þá í samstæðureikning, þegar hún sinnir hlutverki sjóðstjóra og verður ekki vikið til hliðar að ástæðulausu, nýtur breytilegra tekna af verulegri eign hlutdeildarskírteina og/eða vegna ábyrgðar og er í aðstöðu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á tekjur sjóðsins.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.3 Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfirráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðisréttar annars félags. Í reikningsskilum vegna fjárfestinga í hlutdeildarfélögum er annað hvort beitt hlutdeildaraðferð eða fjárfestingin er færð sem fjáreign tilgreind á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, eins og lýst er frekar í þessari skýringu.

Hlutdeildarfélög með hlutdeildaraðferð

Hlutdeildaraðferð er beitt vegna fjárfestinga í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð frá og með þeim degi sem verulegum áhrifum er náð og eru fjárfestingarnar færðar á kostnaðarverði í upphafi. Viðskiptavild í tengslum við fjárfestingu í hlutdeildarfélagi er innifalin í bókfærðu verði fjárfestingarinnar. Ef hlutdeild samstæðunnar í hreinu gangvirði aðgreinanlegra eigna og skulda hlutdeildarfélags er umfram kostnaðinn við fjárfestinguna, er það sem umfram er, færð sem tekjur við ákvörðun á hlutdeild samstæðunnar í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélagsins á því tímabili sem fjárfestingin á sér stað. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum sem eru færð með hlutdeildaraðferð koma fram í efnahagsreikningnum í línunni „Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð“.

Þar sem viðskiptavild er ekki aðgreind frá bókfærðu verði fjárfestingar í hlutdeildarfélagi, er virðisrýrnun hennar ekki prófuð sérstaklega samkvæmt kröfum alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IAS 36, Virðisrýrnun eigna („Impairment of Assets“). Í staðinn er bókfært virði fjárfestingarinnar í heild sinni prófað fyrir virðisrýrnun samkvæmt IAS 36 með því að bera saman endurheimtanlegt virði fjárfestingarinnar og bókfært virði hennar, í hvert skipti sem kröfur alþjóðlega reikningsskilastaðalsins IAS 39, Fjármálageringar: Skráning og mat („Financial Instruments: Recognition and Measurement“), gefa til kynna mögulega virðisrýrnun á fjárfestingunni.

Eftir kaupin í hlutdeildarfélögum með hlutdeildaraðferð er hlutdeild samstæðunnar í hagnaði eða tapi færð í rekstrarreikning og hlutdeild hennar í hreyfingum varasjóða þeirra er færð í varasjóðum samstæðunnar. Uppsafnaðar hreyfingar eftir yfirtöku eru færðar til hækkunar eða lækkunar á bókfærðu virði fjárfestingarinnar. Verði hlutdeild samstæðunnar í tapi hlutdeildarfélags jöfn eða hærri en bókfært verð þess, að meðtöldum öllum öðrum ótrygðum kröfum, færir samstæðan ekki frekara tap, nema að hún hafi gengist í ábyrgðir fyrir félagið eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd þess.

Óinnleystur hagnaður af viðskiptum á milli samstæðunnar og hlutdeildarfélaga hennar er felldur út, að því marki sem nemur hlutdeild samstæðunnar í hlutdeildarfélögunum. Óinnleyst tap er jafnframt fellt út nema að viðskiptin gefi vísbendingu um virðisrýrnun eignarinnar sem var yfirfærð. Reikningsskilaaðferðum hlutdeildarfélaga hefur verið breytt þar sem þess er þörf að tryggja samræmi í reikningsskilaaðferðum samstæðunnar.

Hlutdeildarfélög metin á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Samstæðan tilgreinir við upphaflega skráningu vissar fjárfestingar í hlutdeildarfélögum, á gangvirði í gegnum rekstrarreikning samkvæmt IAS 39 „Fjármálageringar, Skráning og mat“ („Financial Instruments: Recognition and Measurement“). Samstæðan metur slíkar fjárfestingar á gangvirði og skráir breytingar á gangvirði í rekstrarreikning í línunni „Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði“.

3.4 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðeigandi félags innan samstæðunnar á stundargengi þess dags sem viðskiptin eiga sér stað. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á uppgjörstegi eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði, eftir því sem við á, í viðkomandi erlendum gjaldmiðli og umreiknuð í starfrækslugjaldmiðlinum á stundargengi þess dags. Gjaldmiðlagengishagnaður eða -tap af peningalegum liðum er munurinn á afskrifuðu kostnaðarverði í starfrækslugjaldmiðlinum við upphaf tímabilsins, leiðrétt fyrir virkum vöxtum og greiðslum á tímabilinu, og afskrifaða kostnaðarverðinu í erlenda gjaldmiðlinum umreiknuðu á stundargengi í lok tímabilsins. Allur gjaldeyrisgengismunur sem verður til vegna umreiknings í starfrækslugjaldmiðil er færður í rekstrarreikninginn.

3.5 Fjáreignir og fjárskuldir

(a) Skráning

Samstæðan skráir upphaflega í fjárhagsbókhalda sitt útlán og kröfur, innlán og útgefin skuldabréf á þeim degi þegar til skuldbindinganna er stofnað. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru upphaflega skráðar á þeim degi sem samstæðan verður aðili að samningsákvæðum gerningsins. Reglubundin kaup og sala fjáreigna eru skráð á þeim degi sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignina.

Fjáreign eða fjárskuld er upphaflega metin á gangvirði að teknu tilliti til, þegar um er að ræða fjáreign eða fjárskuld sem er ekki metin síðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, viðskiptakostnaðar sem rekja má beint til kaupa fjáreignarinnar eða útgáfu fjárskuldarinnar.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.5 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(b) Flokkun

Samstæðan flokkar allar fjáreignir ýmist sem útlán og kröfur eða á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Samstæðan flokkar allar fjárskuldir ýmist á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eða á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreign eða fjárskuld er flokkuð sem veltufjáreign eða veltufjárskuld ef hún er keypt eða til orðin aðallega í þeim tilgangi að selja eða kaupa hana aftur innan skamms tíma eða ef hún er hluti af safni skilgreindra fjármálagerna sem er stýrt sameiginlega og fyrir liggja merki um nýlegt mynstur um skammtíma hagnaðartöku. Veltufjáreignir samanstanda af skulda-, eiginfjár- og afleiðugerningum. Veltufjárskuldir eru afleiðuskuldir og skortstöður, þ.e. skuldbindingar um að láta af hendi fjáreignir sem samstæðan hefur fengið lánaðar og selt þriðja aðila.

Samstæðan tilgreinir ákveðnar fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning við upphaflega skráningu í bókhald þegar fjáreignirnar eru hluti af safni fjármálagerna sem lýtur áhættustjórnun og upplýsingagjöf til yfirstjórnenda á grundvelli gangvirðis.

Útlán og kröfur eru fjáreignir með fastar eða útreiknanlegar greiðslur sem ekki er átt viðskipti með á virkum markaði og eiga upptök sín innan samstæðunnar eða samstæðan eignast án þess að hafa í hyggju að eiga viðskipti með þær.

(c) Afskráning

Samstæðan afskráir fjáreign þegar samningsbundinn réttur til sjóðstreymis af eigninni rennur út, eða þegar samstæðan flytur réttinn til samningsbundins sjóðstreymis í tengslum við fjáreignina í viðskiptum sem flytja í reynd alla áhættu og ávinning af því að eiga eignina. Sérhver hlutdeild í yfirfærðri fjáreign sem verður til eða samstæðan heldur eftir er skráð sem sérstök eign eða skuld.

Samstæðan á í viðskiptum þar sem hún yfirfærir eignir sem skráðar eru í efnahagsreikning hennar, en heldur eftir annaðhvort öllum eða verulegum hluta af áhættu og ávinningi eignanna sem fluttar eru, eða hluta þeirra. Í þeim tilvikum þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir þá er yfirfærsla eigna, þar sem öllum eða verulegum hluta áhættu og ávinnings er haldið eftir, teljast til dæmis verðbréfalán og endurkaupaviðskipti.

Samstæðan afskráir fjárskuld þegar samningsbundnar skuldbindingar hennar eru uppfylltar, þær felldar niður eða renna út.

(d) Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og nettófjárhæðin færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar, til staðar er lagalegur réttur til jöfnunar og ætlunin er að gera annað hvort upp á nettógrunni, eða innleysa eignina og gera skuldina upp samtímis.

Tekjur og gjöld eru aðeins settar fram á nettógrunni þegar reikningsskilareglur leyfa slíkt, eða þegar hagnaður og tap er til kominn af flokki áþekkra viðskipta svo sem viðskipta með veltufjáreignir og veltufjárskuldir.

(e) Mat afskrifaðs kostnaðarverðs

Afskrifað kostnaðarverð fjáreignar eða fjárskuldar er það verð fjáreignar eða fjárskuldar sem hún var metin á við upphaflega skráningu, að frádregnum endurgreiðslum af höfuðstól, að viðbættum eða frádregnum uppsöfnuðum afskriftum þar sem beitt er virkum vöxtum á mismun upphaflega verðsins sem skráð var og innlausnarverðsins, að frádreginni virðisryrnun.

(f) Mat gangvirðis

Gangvirði er sú fjárhæð sem fengist við sölu eignar eða framsal skuldar í skipulegum viðskiptum milli markaðsaðila á þeim degi sem virðið er metið og á aðalmarkaði eða, ef aðalmarkaður er ekki til staðar, hagstæðasta markaði sem samstæðan hefur aðgang að þann dag.

Gangvirði fjárskulda endurspeglar áhættu á vanefndum skuldarinnar. Gangvirði óbundins innláns er ekki lægra en sú fjárhæð sem er innleysanleg, núvirt frá þeim degi sem í fyrsta lagi hefði verið hægt að krefjast greiðslu fjárhæðarinnar.

Samstæðan ákvarðar gangvirði gernings með tilboðsverði á virkum markaði fyrir þann gerning, ef það er til staðar. Markaður er talinn virkur ef tilboðsverð eru aðgengileg og tiltæk reglulega og teljast vera raunveruleg og regluleg markaðsviðskipti á milli óskyldra aðila. Þar sem það er tiltækt, er það lokaverð viðkomandi markaðar sem ákvarðar gangvirði veltufjáreignar og eigna sem tilgreindar eru á gangvirði með breytingum í gegnum rekstrarreikning, en það er yfirleitt síðasta viðskiptaverð. Ef eign eða skuld sem metin er á gangvirði á sér kaupgengi eða sölugengi þá metur samstæðan eignir og gnóttstöður á kaupgengi en skuldir og skortstöður á sölugengi.

Ef ekki er til virkur markaður fyrir fjármálagerning ákvarðar samstæðan gangvirði með verðmatsaðferð. Verðmatsaðferðir styðjast við nýleg viðskipti á milli óskyldra aðila sem eru upplýstir og fúsir til viðskipta, ef slíkt er tiltækt, vísan í gildandi gangvirði annarra gerninga sem eru að miklu leyti eins, núvirðisgreiningu sjóðstreymis og verðmyndunarlíkön valréttarsamninga. Sú verðmatsaðferð sem valin er styðst eins mikið og hægt er við gögn af markaði, styðst eins lítið og hægt er við sérstakt mat samstæðunnar, tekur inn í myndina alla þætti sem þátttakendur á markaði myndu líta til við ákvörðun verðs og er í samræmi við viðtekna hagræna aðferðafræði sem beitt er við verðlagningu fjármálagerna. Inn tök verðmatsaðferða endurspeglar markaðsvæntingar með sanngjörnum hætti og meta áhættu- og arðsemisþætti þá sem felast í fjármálagerningnum. Bankinn er með verðmatsnefnd sem metur gangvirði með því að beita líkönum og taka mið af greinanlegum markaðsupplýsingum og beita faglegrí dómgreind. Samstæðan stillir af og prófar verðmatsaðferðir með því að nota verð af greinanlegum gildandi markaðsviðskiptum með sama gerning eða byggir á öðrum tiltækum og greinanlegum markaðsgögnum.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.5 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

(f) Mat gangvirðis (framhald)

Ef viðskiptaverðið er ekki það sama og gangvirði annarra greinanlegra gildandi markaðsviðskipta með sama gerning eða ef það er byggt á verðmatsaðferð þar sem aðeins er stuðst við breytur með gögnum af greinanlegum mörkuðum, skráir samstæðan tafarlaust mismuninn á milli viðskiptaverðs og gangvirðis (fyrsta dags hagnaður eða tap). Í tilvikum þar sem gangvirði er ákveðið með gögnum sem ekki eru greinanleg, er mismunur viðskiptaverðs og verðs líkansins skráð í rekstrarreikning eftir aðstæðum við hver viðskipti en eigi síðar en þegar gögnin sem stuðst er við verða greinanleg eða þegar gerningurinn er afskráður.

(g) Virðisrýrnun fjáreigna

Virðisrýrnun útlána og krafna

Samstæðan metur á hverjum reikningsskiladegi hvort einhver hlutlæg merki séu um að virði láns eða lánasafns hafi rýrnað. Virði láns eða lánasafns er talið hafa rýrnað og virðisrýrnun til orðin aðeins þegar fyrir liggja hlutlæg merki um virðisrýrnun vegna eins eða fleiri atburða sem orðið hafa eftir upphaflega skráningu eignarinnar og slíkur eða slíkir atburðir hafa áhrif á framtíðarsjóðstreymi sem hægt er að áætla með áreiðanlegum hætti fyrir lánið eða lánasafnið. Til hlutlægra merkja um rýrnun teljast greinanleg gögn um eftirfarandi tapsefni:

- verulegir fjárhagsferðileikar lántakans,
- brot á samningi, eins og vanefnd afborgunar eða greiðslu vaxta eða höfuðstóls,
- samstæðan veitir lántakanum, af viðskiptalegum eða lagalegum ástæðum sem varða fjárhagsvanda lántakandans, ívilnun með endurfjármögnun sem lánveitandi myndi ekki annars taka til greina,
- líklegt má teljast að lántakinn verði gjaldprotta eða gangist undir aðra fjárhagslega endurskipulagningu,
- greinanleg gögn gefa til kynna mælanlega lækkingu áætlaðs sjóðstreymis af útlánasafni frá upphaflegri skráningu þess jafnvel þó að enn sé ekki hægt að tengja lækkinguna við einstök útlán í safninu, þar með taldar óhagstæðar breytingar á greiðslustöðu lántakenda í safninu eða almennt versnandi efnahagsleg skilyrði sem tengjast þessu lánasafni.

Samstæðan skilgreinir einstök mikilvæg útlán og metur fyrst hvort hlutlæg merki séu um virðisrýrnun þeirra, og metur þetta síðan fyrir einstök útlán eða söfn útlána og krafna sem ekki hafa verið skilgreind sem mikilvæg hvert fyrir sig. Ef samstæðan ákvarðar að engin hlutlæg merki séu um virðisrýrnun fyrir mikilvæg útlán, tekur hún það útlán með í safni útlána með svipaða lánsáhættu og metur virðisrýrnun þeirra saman. Einstakar mikilvægar eignir sem hafa fengið virðisrýrnun eru ekki teknar með í sameiginlegu virðisrýrnunarmati.

Ef fyrir eru hlutlæg merki um að virðisrýrnun hafi orðið á útláni eða kröfum, er fjárhæð tapsins mismunurinn á bókfærðu verði eignarinnar og endurheimtanlegu virði hennar. Endurheimtanlegt virði er núvirt áætlað framtíðarsjóðsflæði að undanskildu ætluðu útlánatapi í framtíðinni, núvirt með upprunalegum virkum vöxtum fjáreignarinnar. Bókfært virði eignarinnar er lækkað sem nemur virðisrýrnuninni, með færslu á afskriftareikning og upphæð tapsins færð undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“ í rekstrarreikningi. Við ákvörðun virðisrýrnunar lána með breytilega vexti er notast við gildandi virka vexti við núvirðinguna.

Útreikningur núvirðis áætlaðs framtíðarsjóðstreymis af veðsettri fjáreign endurspeglar sjóðstreymi sem gæti stafað af því að ganga að veði, að undanskildum kostnaði við að yfirtaka og selja veðið, hvort sem líklegt er að gengið verði að veðinu eða ekki.

Þegar meta á virðisrýrnun heildstætt, eru útlán flokkuð eftir svipuðum eiginleikum lánsáhættu, út frá matsferlum samstæðunnar, sem taka tillit til tegundar eignar og veðs, atvinnugreinar, stöðu vanskila og annarra þátta sem máli skipta. Þessir eiginleikar eru viðeigandi til að áætla framtíðarsjóðstreymi í safni slíkra lána, með því að gefa til kynna getu skuldarans til að greiða hverja þá upphæð sem er á gjalddaga samkvæmt samningskilmálum.

Virðisrýrnun útlánasafna er metin heildstætt á grunni vænts sjóðstreymis og jafningjamats á eignum með svipaða eiginleika lánsáhættu. Slíkt jafningjamat er einnig lagað að nýjustu greinanlegum gögnum, til að endurspegla áhrifin af núverandi aðstæðum sem höfðu ekki áhrif á tímabilið sem jafningjamatið var upphaflega byggt á og til að losna við áhrifin af fyrri tapþáttum sem ekki eru til staðar lengur.

Áætlaðar breytingar á framtíðarsjóðstreymi í safni eigna eru í samræmi við breytingar á greinanlegum gögnum á milli tímabila, til dæmis breytingar á fasteignaverði, greiðslustöðu, eða öðrum þáttum sem gefa til kynna leitni á líkum og umfangi á tapi samstæðunnar. Samstæðan endurskoðar reglulega aðferðir sínar og forsendur við að áætla framtíðarsjóðstreymi til að lágmarka ósamræmi á milli áætlaðs og raunverulegs taps.

Þegar lán er óinnheimtanlegt, er það afskrifað á móti framlagi til virðisrýrnunar útlána í efnahagsreikningnum. Lán eru afskrifuð eftir að öllum nauðsynlegum ferlum hefur verið lokið, eins og tilgreint er í lánareglum samstæðunnar, og fjárhæð tapsins hefur verið ákvörðuð. Sérhver áður afskrifuð fjárhæð, sem síðar er endurheimt, er færð í rekstrarreikning undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“.

Fari svo, á síðara tímabili, að upphæð virðisrýrnunartapsins lækki og ástæðu þess megi tengja hlutlægt við atvik sem varð eftir að upprunalega virðisrýrnunin var skráð, þá er virðisrýrnunartapinu, sem áður var skráð, snúið við með leiðréttingu á afskriftareikninginn. Fjárhæð viðsnúningsins er færð í rekstrarreikning undir „Virðisrýrnun útlána og krafna“.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningskilaaðferðir (framhald)

3.5 Fjáreignir og fjárskuldir (framhald)

Útlán sem endursamið er um

Samstæðan reynir að endurskipuleggja lán frekar en að ganga að veðum. Slíkt kann að fela í sér greiðsludreifingu og samning um nýja lánaskilmála. Virðisrýrð útlán sem samið er um upp á nýtt eru ekki talin ný útlán. Þegar búið er að endursemla um lánaskilmála eru slík útlán ekki lengur í vanskilum og öll síðari virðisrýrnun er metin út frá upphaflegum virkum vöxtum eins og þeir voru reiknaðir fyrir breytingu lánaskilmálanna. Stjórnendur yfirfara stöðugt útlán sem samið hefur verið um að nýju til að ganga úr skugga um að öll viðmið standist og að líklegt sé að framtíðargreiðslur muni berast. Virðisrýrnun þessara útlána verður metin áfram hver fyrir sig eða sameiginlega. Virði einstakra útlána sem hafa ekki rýrnað en þar sem samið hefur verið um skilmála að nýju eru skráð sem ný útlán. Þar af leiðandi eru upprunalegu útlánin afskráð og endurumsömdu útlánin skráð sem ný útlán.

3.6 Handbært fé

Í sjóðstreymi er sjóður og óbundnar innstæður hjá Seðlabanka og fjármálafyrirtækjum skilgreint sem reiðufé.

3.7 Skuldabréf og hlutabréf

Skuldabréf og hlutabréf sem eru flokkuð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning eru skráð á gangvirði í efnahagsreikning bæði í upphafi og eftir upphaflega skráningu. Viðskiptakostnaður er skráður beint í rekstrarreikning. Hagnaður og tap sem til verður af breytingum á gangvirði er færður beint í rekstrarreikning samstæðunnar undir viðkomandi lið, „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“ eða „Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði“. Með hagnaði og tapi eru taldir vaxtatekjur skuldabréfa en undanskilinn er gjaldeyrisgengishagnaður og -tap, sem færður er á liðinn „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður“.

Skuldabréf sem flokkuð eru sem lán og kröfur eru upphaflega metin á gangvirði auk viðskiptakostnaðar sem tengist þeim beint og við síðara mat á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru innfaldir í bókfærðu verði skuldabréfanna og eru færðir undir „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi.

3.8 Afleiðusamningar

Afleiður eru upphaflega skráðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður skráður í rekstrarreikning. Við síðara mat eru afleiður skráðar á gangvirði, og allar breytingar á gangvirði færðar undir liðinn „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“ í rekstrarreikningi, að undanskildum breytingum á framvirkum gjaldeyrisafleiðum og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttá sem færðar eru undir liðinn „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður/(tap)“ í rekstrarreikningi. Afleiður með jákvætt gangvirði eru færðar í efnahagsreikning sem eignir og afleiður með neikvætt gangvirði eru færðar sem skuldir. Samstæðan beitir ekki áhættuvarnarreikningsskilum.

3.9 Innbyggðar afleiður

Afleiður geta verið innbyggðar í aðra samninga og eru þar með hluti af þeim. Samstæðan skilur innbyggðar afleiður reikningshaldslega frá þeim samningi sem hún er hluti af í þeim tilfellum þar sem:

- Samningurinn sem innbyggðar afleiðan er hluti af er ekki færður á gangvirði í gegnum rekstrarreikning
- Skilmálar innbyggðrar afleiðu uppfylla skilmála um sjálfstæðan afleiðusamning
- Fjárhagslegir eiginleikar innbyggðu afleiðunnar og áhætta er ekki nátengd fjárhagslegum eiginleikum og áhættu samningsins sem innbyggðar afleiðan er hluti af

Aðskildar innbyggðar afleiður eru metnar á gangvirði og eru allar breytingar á gangvirði færðar í rekstrarreikning nema breytingarnar séu hluti af virku sjóðstreymi eða áhættuvarnartengslum vegna hreinnar fjárfestingar. Aðskildar innbyggðar afleiður eru færðar í efnahagsreikning ásamt samningnum sem hún er hluti af.

3.10 Útlán og kröfur

Útlán og kröfur eru upphaflega metnar á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði sem tengist þeim beint, en við síðara mat á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru taldir með í bókfærðu virði lána og krafna. Vaxtatekjur af lánum og kröfum eru skráðar undir liðnum „Vaxtatekjur“ í rekstrarreikningi og gengismunur undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður“.

Útlán og kröfur yfirtekin með miklum afföllum

Bankinn yfirtók lán og kröfur frá LBI hf. með miklum afföllum sem endurspegladi áorðið útlánatap á yfirtökudegi. Afföllin voru innifalín í gangvirði þessara lána og krafna sem metið var við upphaflega skráningu. Afföllin voru einnig innifalín í áætluðu framtíðarsjóðstreymi sem notað var af samstæðunni til þess að reikna afskrifað kostnaðarverð og virka vexti þessara lána og krafna.

Á hverjum reikningskiladegi mat samstæðan stöðuna á þessum lánum og kröfum á reikningskiladeginum og hvort það væru hlutlæg merki um breytingar á væntu sjóðstreymi frá þeim, til dæmis vegna breytinga á virði trygginga og bættri fjárhagsstöðu lántaka. Ef það var einhver breyting á væntu sjóðstreymi endurreiknaði samstæðan bókfært verð þessara lána og krafna sem núvirði uppfærðs áætlaðs framtíðarsjóðstreymis, sem reiknað var út frá virkum vöxtum lánanna og krafanna. Mismunurinn á uppfærðu bókfærðu virði og bókfærðu virði eins og það stóð fyrir uppfærslu, sem fól í sér áfallna vexti, verðbætur, gjaldeyrisgengismun og raunverulegar greiðslur af lánunum og kröfunum til samstæðunnar, var skráður í rekstrarreikninginn í línunni „Hrein virðisbreyting og virðisrýrnun útlána og krafna“.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.10 Útlán og kröfur (framhald)

Bankinn skráði vexti og verðbætur á þessi útlán og kröfur á grundvelli bókfærðs virðis og aðeins að því marki sem vextir og verðbætur töldust innheimtanlegar. Vextir og verðbætur skrást í rekstrarreikninginn í línunni „Vaxtatekjur“.

Í árslok 2014 er endurskipulagningu lokið á þeim lánum og kröfum sem bankinn yfirtók með miklum afföllum. Frá og með áramótum 2014 munu afföllin ekki lengur verða hluti af áætluðu framtíðarsjóðstreymi sem notað var til þess að reikna afskrifað kostnaðarverð og virka vexti þessara lána og krafna. Fyrir vikið verða ekki lengur færðar hreinar virðisbreytingar í rekstrarreikningi vegna þessara tilteknu lána og krafna frá og með áramótum 2014. Hins vegar er haldið áfram að færa virðisrýrnunarframlög vegna þessara lána og krafna þegar þau sýna hlutlæg merki um virðisrýrnun.

3.11 Varanlegir rekstrarfjármunir

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru skráðir á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri afskrift og virðisrýrnun. Til kostnaðarverðs teljast útgjöld sem rekja má beint til kaupa á eignunum.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins talinn með bókfærðu verði eignar ef líklegt er að fjárhagslegur ábati af eigninni í framtíðinni muni renna til samstæðunnar og ef hægt er að meta kostnaðinn áreiðanlega. Allur annar kostnaður vegna viðgerða og viðhalds er gjaldfærður í rekstrarreikning á því fjárhagstímabili sem hann fellur til.

Allir varanlegir rekstrarfjármunir eru afskrifaðir með línulegri aðferð. Aðferðin er notuð á afskrifanlegan hluta eignanna, en það er kostnaður þeirra að frádregnu hrakvirði deilt á áætlaðan líftíma þeirra með eftirfarandi hætti:

Byggingar	25 - 50 ár
Tölvuvélbúnaður	3 ár
Annar búnaður og ökutæki	3 - 10 ár

Hrakvirði eignanna og líftími þeirra er endurskoðaður árlega og breytt þar sem við á.

Hagnaður og tap af sölu eigna er fundið með því að bera söluverð eignar saman við bókfært verð hennar á söluþegi. Hagnaður og tap eru talin með undir liðnum „Aðrar tekjur og gjöld“ í rekstrarreikningnum.

3.12 Óefnislegar eignir

Hugbúnaður

Hugbúnaður er eignfærður miðað við kostnaðinn sem fellur til við kaup eða þróun hugbúnaðarins og sem til fellur við að koma honum í notkun. Hugbúnaður sem er skráður sem óefnisleg eign er niðurfærður á líftíma hans sem er áætlaður 3 – 5 ár.

Kostnaður við að viðhalda hugbúnaði er færður sem útgjöld á þeim tíma sem hann fellur til.

3.13 Virðisrýrnun eigna annarra en fjáreigna

Eignir með ótakmarkaðan líftíma eru ekki afskrifaðar en prófað er árlega hvort þær hafi rýrnað í virði. Farið er yfir eignir sem eru afskrifaðar til að gæta að virðisrýrnun í hvert sinn sem atburðir eða breyttar aðstæður benda til þess að bókfært verð kunni að vera óendurkræft. Skráð er virðisrýrnun sem nemur því sem bókfært virði eignarinnar er umfram endurheimtanlegt virði hennar. Endurheimtanlegt virði hennar er annað hvort gangvirði eignarinnar að frádregnum sölukostnaði eða notkunarvirði hennar, hvort sem hærra er. Í þeim tilgangi að meta virðisrýrnun eru eignir flokkaðar á lágstu stig aðgreinanlegs sjóðstreymis (fjárskapandi einingar). Á hverjum reikningsskiladegi er kannað hvort virðisrýrnun hafi snúist við á eignum öðrum en fjáreignum, að viðskiptavild undanskilinni.

3.14 Tekjuskattur

(a) Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður út frá tekjuskattshlutföllum lögaðila og þeim skattalögum sem hafa verið lögleidd á reikningsskiladeginum. Tekjuskattur sem hefur verið reiknaður og færður í ársreikninginn samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti.

(b) Tekjuskattur til greiðslu

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna skattalegrar afkomu ársins, reiknaður út frá skattshlutföllum og lögum um tekjuskatt sem hafa verið lögleidd á reikningsskiladegi, að teknu tilliti til leiðréttinga á álöögðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs, ef um þær er að ræða.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.14 Tekjuskattur (framhald)

(c) Frestaður skattur

Frestuð skatteign er skráð þegar líklegt er að skattskyldur framtíðarhagnaður fáið sem jafna má gegn tímabundnum mismuni til frádráttar.

Frestaður tekjuskattur er færður að fullu sem skuld, vegna tímabundins mismunar á skattverði eigna og skulda og bókfærðs virðis þeirra í ársreikningnum. Frestaður tekjuskattur er hins vegar ekki færður ef hann myndast vegna upphaflegrar skráningar eignar eða skuldar í öðrum viðskiptum en sameiningu fyrirtækja, en það hefur hvorki áhrif á reikningshaldslegan né skattalegan hagnað eða tap þegar viðskiptin eiga sér stað. Frestaður tekjuskattur er ákvarðaður með skatthlutföllum sem hafa verið lögleidd eða efnislega lögleidd fyrir reikningsskiladag og vænst er að verði í gildi þegar viðkomandi frestuð tekjuskattseign er innleyst eða frestuð tekjuskattsskuld er gerð upp.

3.15 Eignir í sölumeðferð

Samstæðan flokkar fastafjármuni (eða flokka af eignum ásamt tengdum skuldum) sem eignir í sölumeðferð þegar bókfært virði þeirra endurheimtist aðallega með sölu. Það á venjulega við um veð sem samstæðan hefur gengið að og hún heldur sem tryggingu fyrir lánum og kröfum, þar með taldar eignir og skuldir dótturfélaga sem samstæðan hefur náð yfirráðum yfir með því að ganga að veði og/eða vegna fjárhagslegrar endurskipulagningar.

Talið er að fastafjármunir (eða flokkur eigna með tengdar skuldir) verði endurheimtir aðallega með sölu þegar sala eignarinnar er mjög líkleg og hún er tiltæk fyrir tafarlausa sölu í núverandi ástandi, með fyrirvara um venjulega og hefðbundna skilmála um sölu á slíkum eignum. Stjórnendur verða að vera staðráðnir í að selja og verða að vinna með virkum hætti að sölu eignarinnar á verði sem er hæfilegt miðað við gildandi gangvirði hennar. Frekara skilyrði er að búist sé við að skrá megi söluna sem frágengna innan eins árs frá dagsetningu flokkunarinnar.

Eignir og eignasamstæður sem flokkaðar eru í sölumeðferð eru metnar á því sem lægra reynist af bókfærðu virði eða gangvirði að frádregnum sölukostnaði. Hreinar eignir til viðbótar sem verða hluti af eignasamstæðu til sölu, til dæmis vegna hagnaðar sem eignasamstæðan skilar, auka bókfært verð eignasamstæðunnar, en þó ekki meira en sem nemur gangvirði að frádregnum kostnaði við sölu eignasamstæðunnar eins og það er ákvarðað á hverjum reikningsskiladegi.

Þegar um er að ræða stakar eignir sem samstæðan hefur flokkað í sölumeðferð, ákvarðar hún gangvirði þeirra að frádregnum sölukostnaði með tilliti til gildandi markaðsverðs á hverjum reikningsskiladegi. Þegar um er að ræða dótturfélög sem flokkuð eru í sölumeðferð ákvarðar samstæðan gangvirði þeirra á grunni aðferða við núvirðingu sjóðstreymis. Sölukostnaður er aðeins kostnaður sem rekja má beint til sölu eignasamstæðna, að undanskildum fjármögnunarkostnaði og tekjuskatti.

3.16 Innstæður og lántökur

Samstæðan fjármagnar sig með innlánnum, lántökum hjá fjármálafyrirtækjum og skuldabréfaútgáfu.

Þegar samstæðan selur fjáreign og semur um leið um endurkaup á eigninni eða svipaðri eign á föstu verði í framtíðinni („endurkræf viðskipti“), er það fært sem skuld við fjármálafyrirtæki eða Seðlabanka og undirliggjandi eign er áfram skráð í reikningsskilum samstæðunnar.

Samstæðan flokkar fjármálagerninga sem fjárskuldir eða eiginfjárgerninga samkvæmt efni þeirra og skilgreiningu fjárskuldar, fjáreignar eða eiginfjárgjörnings.

Innstæður og veðtryggð skuldabréf eru í upphafi metin á gangvirði auk alls viðskiptakostnaðar sem rekja má beint til viðskiptanna. Eftir það eru þau metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Gangvirði fjárskulda með innlausnarákvæði eins og veltiinnlán, er ekki lægra en innlausnarupphæðin núvört frá fyrsta degi sem krefjast má greiðslu fjárhæðarinnar.

3.17 Veðtryggð skuldabréf

Veðtryggðu skuldabréfin samanstanda af veðtryggðum skuldabréfum í erlendri mynt sem bankinn gaf út til LBI hf. og flokkum markaðshæfra sértryggðra skuldabréfa í krónum sem bankinn gaf út og tekin hafa verið til viðskipta í Kauphöll Nasdaq OMX Iceland. Veðtryggðu skuldabréfin í erlendri mynt sem bankinn gaf út til LBI hf. sem endurgjald og viðbótarendurgjald fyrir þær eignir og skuldir sem færðar voru frá LBI hf. til bankans þann 9. október 2008 samanstóðu upprunalega af skuldabréfum útgefnum í október 2010 og apríl 2013, hin svokölluðu upprunalegu skuldabréf. Veðtryggðu skuldabréfin sem gefin voru út sem viðbótarendurgjald voru færð í efnahagsreikning sem fjárskuld í apríl 2013 og koma í stað skilyrtra skuldbindinga sem kveðið var á um í skilyrta skuldabréfinu sem var í kjölfarið afskráð sem fjárskuld.

Veðtryggðu skuldabréfin eru upphaflega metin á gangvirði auk viðskiptakostnaðar sem tengist þeim beint og eru þau síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta. Áfallnir vextir eru hluti af bókfærðu verði skuldabréfanna og eru færðir í rekstrarreikning sem „Vaxtagjöld“. Gengishagnaður og -tap kemur fram undir liðnum „Hreinn gengishagnaður (tap)“.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.18 Skortstöður

Skortstöður eru skuldbindingar samstæðunnar um að láta af hendi fjáreignir sem hún hefur fengið að láni og selt þriðja aðila. Þessar skuldbindingar eru upphaflega skráðar í efnahagsreikning á gangvirði og viðskiptakostnaður skráður í rekstrarreikning. Eftir það eru þær skráðar á gangvirði og allar breytingar á gangvirði skráðar í rekstrarreikning undir liðnum „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“.

3.19 Fjárhagslegar ábyrgðir

Samningar um fjárhagslegar ábyrgðir eru samningar sem krefjast þess að útgefandi inni af hendi tiltekna greiðslur til að bæta samningshafa tap sem hann verður fyrir ef tiltekinn skuldari stendur ekki við greiðslur á tilskildum tíma, samkvæmt skilmálum skuldagernings. Samstæðan hefur gefið út slíkar ábyrgðir til annarra banka, fjármálastofnana eða annarra aðila til tryggingar á skuldbindingum viðskiptavina samstæðunnar gagnvart þessum aðilum.

Fjárhagslegar ábyrgðir sem samstæðan gefur út eru einkum bankaábyrgðir í formi bakábyrgða og skjalaábyrgðir. Fjárhagslegar ábyrgðir eru bæði til skemmri og lengri tíma. Þjónustutekjur af langtíma ábyrgðum eru greiddar til bankans með ákveðnu millibili yfir líftíma hverrar ábyrgðar, upphaflega við útgáfu ábyrgðar og síðan í upphafi hvers tímabils þar á eftir. Þjónustutekjur af skammtíma ábyrgðum eru eðli máls samkvæmt greiddar til bankans við útgáfu ábyrgðar. Þjónustutekjur vegna ábyrgða eru skráðar sem tekjur yfir tíma um leið og þær koma til greiðslu. Afskriftarframlag vegna ábyrgða er háð óvissunni á matinu á því að hve miklu leyti reynir á ábyrgðirnar. Í þessu skyni eru bankaábyrgðir og skjalaábyrgðir metnar ársfjórðungslega með tilliti til útlánaáhættu og afskriftarframlaga. Slíkt mat ákvarðast á grundvelli reynslu af sams konar viðskiptum og tapi, ásamt mati stjórnenda.

3.20 Óvissar skuldir og skuldbindingar

Samstæðan skráir óvissar skuldir ekki sem skuldir í efnahagsreikningi sínum, fyrir utan þær óvissuskuldir sem teknar eru yfir við sameiningu fyrirtækja og sem eru með gangvirði sem hægt er að meta áreiðanlega. Óviss endurgjald sem samstæðan afhendir við sameiningu fyrirtækja er skráð á gangvirði á yfirtökudegi. Samstæðan flokkar skuldbindinguna um að greiða óviss endurgjald sem skuld eða eigið fé og gerir viðeigandi breytingar á gangvirðismati í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS).

Skuldbindingar vegna kostnaðar eins og þær sem tengjast löglegum kröfum eða endurskipulagningu eru skráðar áorðnar þegar (i) samstæðunni ber, vegna liðinna atburða, lagaleg eða rökstudd skylda til að greiða, (ii) líklegur er en ekki að veita þurfi fjármunum til að gera upp skuldbindinguna, og (iii) að upphæðin hafi verið áætluð með áreiðanlegum hætti.

Skuldbinding er metin á núvirði greiðslunnar sem ætla má að þurfi til að gera upp skuldbindinguna. Notuð er ávöxtunarkrafa fyrir skatta sem endurspeglar mat markaðarins á hverjum tíma á tímavirði peninga og áhættunni sem fylgir skuldbindingunni. Öll hækkan á skuldbindingunni yfir tíma er skráð sem vaxtakostnaður.

3.21 Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með iðgjaldatengt lífeyrisskerfi þar sem þau greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með ákveðnu framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan er ekki skuldbundin til frekari greiðslna þegar þessi iðgjöld hafa verið greidd. Iðgjöldin eru gjaldfærð í rekstrarreikning meðal launa og launatengdra gjalda eftir því sem þau falla til. Samstæðan er ekki með neinn réttindatengdan lífeyrissjóð.

3.22 Hlutfé

(a) Kostnaður við útgáfu hluta

Kostnaður sem rekja má beint til útgáfu nýrra hluta er aðgreindur undir eigin fé sem frádráttur frá yfirverði hlutabréfa.

b) Arður á almenn hlutabréf

Arður er færður á eigið fé á því tímabili sem hann er samþykktur af hluthafafundi bankans.

3.23 Fjárvarsla

Samstæðan er fjárvörsluaðili, þar sem hún er handhafi eða sér um ráðstöfun eigna meðal annars fyrir hönd einstaklinga, stofnana og lífeyrissjóða. Þessar eignir og tekjur sem af þeim fást eru ekki færðar í þessi reikningsskil þar sem þær eru ekki eignir samstæðunnar.

3.24 Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Til vaxtatekna og vaxtagjalda sem eru færð í rekstrarreikning teljast vextir og verðbætur af fjáreignum og fjárskuldum metnum á afskrifuðu kostnaðarverði.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru skráð í rekstrarreikninginn eftir aðferð virkra vaxta. Aðferð virkra vaxta byggist á því að reiknað er endurgreiðsluvirði fjáreignar eða fjárskuldar og vaxtatekjum eða vaxtagjöldum dreift á viðeigandi tímabil. Virkir vextir er sú ávöxtunarkrafa sem núvirðir áætlað sjóðstreymi yfir áætlaðan líftíma fjármálagerningsins eða styttra tímabil, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar hlutfall virkra vaxta er reiknað áætlað samstæðan sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþátta fjármálagerningsins en tekur ekki tillit til útlánataps í framtíðinni. Útreikningurinn tekur til allra gjalda og greiðslna á milli aðila að samningnum, sem eru hluti af hlutfalli virkra vaxta sem og viðskiptakostnaði, yfirverði og afföllum.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.25 Hrein virðisrýrnun lána og krafna

Gjöld vegna virðisrýrnunar lána og krafna á fjármálafyrirtæki og viðskiptavini eru sett fram í rekstrarreikningi undir liðnum „Virðisrýrnun útlána og krafna“. Eftir að virðisrýrnun hefur verið færð, eru vaxtatekjur færðar á þeim vöxtum sem notaðir voru við núvirðingu á því framtíðarsjóðstreymi sem notað var við að meta virðisrýrnunina.

3.26 Þjónustutekjur og þjónustugjöld

Þjónustutekjur og umboðslaun eru yfirleitt skráð á rekstrargrunni þegar viðkomandi þjónusta er veitt. Umsýslugjöldum er almennt frestað ásamt tengdum beinum kostnaði og þau skráð sem leiðrétting á virkum vöxtum lánsins. Umboðslaun og gjöld fyrir þátttöku í samningum um viðskipti fyrir þriðja aðila, eins og umsýsla viðskipta með hlutabréf eða önnur verðbréf eða kaup eða sala á fyrirtækjum, eru færð þegar undirliggjandi viðskiptum er lokið. Þjónustutekjur fyrir umsjón með verðbréfasöfnum og aðra ráðgjöf og þjónustu eru færðar samkvæmt viðkomandi þjónustusamningi, yfirleitt í hlutfalli við tíma. Þjónustutekjur fyrir eignastýringu sem tengist fjárfestingasjóðum eru skráðar hlutfallslega á það tímabil sem þjónustan er veitt. Sömu grunnreglu fyrir skráningu tekna er beitt fyrir aðra fjárvörsluþjónustu sem er veitt með samfelldum hætti til langs tíma.

3.27 Hreinn hagnaður (tap) af fjáreignum tilgreindum á gangvirði

Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning tengist fjáreignum sem samstæðan tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og felur í sér:

- allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangvirði,
- vaxtatekjur á rekstrargrunni,
- arðstekjur, sem skráðar eru þegar samstæðan öðlast rétt til að fá greiðslu.

3.28 Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og –skuldum tengist fjáreignum og skuldum sem samstæðan flokkar sem veltubókarliði og felur í sér:

- allar innleystar og óinnleystar breytingar á gangverði,
- vaxtatekjur á rekstrargrunni,
- arðstekjur sem skráðar eru þegar réttur samstæðunnar til greiðslu er til orðinn,
- gjaldeyrisgengishagnaður og –tap af afleiðueignum og afleiðuskuldum, að undanskildum breytingum á gangvirði framvirkra gjaldeyrisafleiða og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttta, sem fært eru undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“ í rekstrarreikningnum.

3.29 Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður

Með hreinum gjaldeyrisgengishagnaði (tapi) er talinn allur hagnaður og tap vegna gengisbreytinga á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum. Gjaldyrisgengishagnaður og -tap af afleiðu fjáreignum og fjárskuldum er talið með undir liðnum „Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum“, að undanskildum breytingum á gangvirði framvirkra gjaldeyrisafleiða og hreinum gjaldeyrisgengismun vegna óstaðlaðra gjaldeyrisvalréttta, sem eru teknar með undir liðnum „Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)“ í rekstrarreikningnum.

3.30 Aðrar tekjur og gjöld

Til annarra tekna og gjalda teljast tekjur af samningum um endurkröfur og hagnaður og tap af fullnustueignum og fastafjármunum.

3.31 Leigusamningar

(a) Þegar samstæðan er leigutaki

Leigusamningar sem samstæðan á aðild að og er leigutaki eru aðallega rekstrarleigusamningar. Á leigutíma eru greiðslur fyrir rekstrarleigu færðar línulega í rekstrarreikning undir liðinn „Annar rekstrarkostnaður“.

Þegar rekstrarleigusamningi er rift áður en leigutíminn er útrunninn, er hver sú fjárhæð sem greidd er leigusala gjaldfærð á því tímabili sem riftun á sér stað.

(b) Þegar samstæðan er leigusali

Þegar um er að ræða fjármögnunarleigusamninga, er núvirði leigugreiðslna skráð sem krafa, undir útlán og kröfur á viðskiptavini. Fjármagnstekjur eru færðar yfir líftíma leigusamningsins, með því að endurspegla fasta ávöxtunarkröfu af hreinni fjárfestingu samstæðunnar í leigusamningnum.

Skýringar við samstæðuársreikning

3. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir (framhald)

3.32 Aflögð starfsemi

Samstæðan setur fram aflagða starfsemi undir sérstökum lið í rekstrarreikningi ef fyrirtæki eða hluti þess hefur verið seldur eða flokkaður í sölumeðferð og:

- telst vera stór aðskilinn hluti rekstrar,
- er hluti af stakri samhæfðri áætlun um að selja stóran aðskilinn hluta rekstrar, eða
- er dótturfélag keypt sérstaklega til að selja aftur.

Hagnaður af aflagðri starfsemi sem kemur fram í rekstrarreikningi samanstendur af (a) hagnaði eftir skatta eða tapi af rekstri af aflagðri starfsemi og (b) hagnaði eftir skatta eða tapi sem færast við gangvirðismat að frádregnum kostnaði við sölu eða við sölu eignanna eða safns í sölumeðferð sem telst vera aflagða starfsemin. Hlutur fyrirtækis tekur til reksturs og sjóðstreymis sem hægt er að aðgreina með skýrum hætti, rekstrarlega og vegna reikningsskila, frá öðrum rekstri samstæðunnar og sjóðstreymi hennar.

3.33 Hagnaður á hlut

Samstæðan færir grunnhagnað og þynntan hagnað á hlut fyrir almennt hlutafé. Grunnhagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hagnaði eða tapi til almennra hluthafa bankans með veginum meðalfjölda útistandandi hluta á tímabilinu. Grunnhagnaður og þynntur hagnaður bankans á hlut er sá sami þar sem bankinn hefur ekki gefið út valréttarsamninga, tryggða kauprétti, breytanleg skuldabréf eða aðra gerninga sem mögulega þynna hagnaðinn á hlut.

3.34 Starfsþættir

Starfsþættur er sú eining samstæðunnar sem leggur sitt af mörkum í viðskiptum til þess að skapa tekjur og gjöld sem falla til vegna hans, þ.m.t. tekjur og gjöld í viðskiptum við aðrar einingar samstæðunnar. Rekstrarniðurstaða starfsþáttarins er yfirfarin reglulega af stjórnendum samstæðunnar, sem taka jafnframt ákvarðanir um framlag fjármuna til hvers starfsþáttar og leggja mat á fjárhagslegan árangur, á grundvelli aðgreindra fjárhagslegra upplýsinga.

3.35 Nýir staðlar, breytingar og túlkanir á stöðlum

Breytingarnar á IAS 32 Fjármálagerningar: Framsetning („Financial Instruments: Presentation“), IFRS 10 Samstæðureikningsskil („Consolidated Financial Statements“) and IFRS 12 Upplýsingagjöf um hagsmuni í öðrum félögum („Disclosure of Interests in Other Entities“) tóku gildi frá og með reikningsskilatímabilinu sem lauk 31. desember 2014 og hefur verið beitt í samstæðureikningsskilum þessum. IAS 32 gerir kröfur um fyllri upplýsingar um áhrif eða möguleg áhrif skuldajöfnunarsamninga á fjárhagslega stöðu samstæðunnar. Innleiðing IAS 32 hafði óveruleg áhrif á samstæðureikninginn. IFRS 10 setur fram kröfur um gerð og framsetningu samstæðureikninga, sem gerir kröfur um að félag taki önnur félög sem það hefur yfirráð yfir inn í samstæðureikningsskil. IFRS 12 er reikningsskilastaðall á samstæðugrundvelli sem tekur til allrar upplýsingagjafar vegna hagsmuna í dótturfélögum, sameiginlegum verkefnum, hlutdeildarfélögum og félögum utan samstæðunnar. Að öðru leyti er óvíst um áhrif staðla, út frá mikilvægis sjónarmiði, sem ekki hafa verið innleiddir í lok reikningsskilatímabilsins sem lauk 31. desember 2014.

Breytingarnar á IAS 32 og IFRS 7 Jöfnun fjáreigna og fjárskulda („Offsetting Financial Assets and Financial Liabilities“) skýra hvenær félag hefur lagalega heimild til þess að jafna fjáreignir á móti fjárskuldum og öfugt. Breytingarnar gera jafnframt kröfur til félags um að birta vissar upplýsingar um áhrif eða möguleg áhrif á fjárhagslega stöðu félags vegna jöfnunarsamninga. Samstæðunni var skylt að veita upplýsingar í samræmi við breytingarnar á IFRS 7 og IAS 32 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með byrjun árs 2013 og 2014. Krafist er að þessum breytingum sé beitt afturvirkir vegna bæði IAS 32 og IFRS 7. Innleiðingin á breytingunum á IFRS 7 leiddi af sér nýja skýringu: Jöfnun fjáreigna og fjárskulda (skýring 69). Innleiðingin á breytingunum á IAS 32 gerir aftur á móti m.a. auknar kröfur til samstæðunnar um upplýsingagjöf vegna áhrifa eða mögulegra áhrifa jöfnunarsamninga á fjárhagsstöðu samstæðunnar.

IFRS 10 Samstæðureikningar („Consolidated Financial Statements“) var innleiddur frá og með 1. janúar 2014 og hefur verið beitt í samstæðureikningi þessum. IFRS 10 setur fram kröfur um gerð og framsetningu samstæðureikninga fyrir félög sem hafa yfirráð yfir einu eða fleiri félögum. Samkvæmt IFRS 10 eru yfirráð grundvallarhugtakið í skilgreiningu á því hvaða félög teljast hluti af samstæðu. Reglan um yfirráð byggir á þremur undirstöðubáttum yfirráða: (a) ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni, (b) áhætta eða réttur til að njóta breytilegs ávinnings vegna þátttöku í fjárfestingunni og (c) möguleiki til að nota ákvörðunarvald yfir fjárfestingunni til að hafa áhrif á arðsemi fjárfestingarinnar. IFRS 10 inniheldur leiðbeiningar um hvernig beita skuli yfirráðareglunni við mismunandi aðstæður, þ.m.t. aðstæður þar sem fjárfestir ræður ekki yfir meirihluta atkvæðisréttar. Í IFRS 10 er byggt á samstæðu aðferðarfræðinni úr IAS 27 Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil („Consolidated and Separate Financial Statements“) (með áorðnum breytingum frá 2008). IFRS 10 leysir af hólmi IAS 27 (2008) og SIC-12 Samstæðureikningsskil rekstrareiningar um sérverkefni („Consolidation – Special Purpose Entities“). Innleiðing IFRS 10 hefur engin áhrif á samstæðureikninginn.

Skýringar við samstæðuársreikning

3.35 Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkanir á stöðlum (framhald)

IFRS 12 Upplýsingagjöf um hagsmuni í öðrum félögum („Disclosure of Interests in Other Entities“) er reikningsskilastaðall á samstæðugrundvelli sem tekur til allrar upplýsingagjafar vegna hagsmuna í dótturfélögum, sameiginlegum verkefnum, hlutdeildarfélögum og félögum utan samstæðunnar. Almennit eru kröfur IFRS 12 um upplýsingagjöf víðtækari en kröfur sem settar eru fram í IAS 27 Samstæðureikningsskil og aðgreind reikningsskil („Consolidated and Separate Financial Statements“), IAS 28 Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum („Investment in Associates“) og IAS 31 Hlutdeild í samrekstri („Interests in Joint Ventures“). Samstæðunni er skylt að veita upplýsingar í samræmi við IFRS 12 í samstæðureikningsskilum sínum frá og með árinu 2014. Staðallinn gerir kröfur til samstæðunnar um víðtækari upplýsingagjöf í tengslum við eðli og áhættu vegna hagsmuna samstæðunnar í öðrum félögum og áhrifa þeirra hagsmuna á fjárhagsstöðu, afkomu og sjóðstreymi samstæðunnar. Fjallað er um þessar nýju kröfur um upplýsingagjöf í skýringu 39, Eignarhald á dótturfélögum („Interests in subsidiaries“), í samstæðureikningnum.

IFRS 9 - Fjármálagerningar („Financial Instruments“) kemur í stað þess hluta IAS 39 Fjármálagerningar: Skráning og mat („Financial Instruments: Recognition and Measurement“) sem fjallar um flokkun og mat á fjáreignum og fjárskuldum. Helstu atriði IFRS 9 eru eftirfarandi:

- Gerð er krafa um að fjáreignir séu flokkaðar í annan af tveimur matshópum, eignir sem síðar eru metnar á gangvirði og eignir sem síðar eru metnar á afskrifuðu kostnaðarverði. Ákvörðunin skal tekin við upphaflega skráningu eignanna. Flokkunin byggir á því viðskiptalikani sem félag notar til að stýra fjármálagerningum sínum og samningsbundnu sjóðstreymi þeirra.

- Fjármálagerningur er við síðara mat metinn á afskrifuðu kostnaðarverði einungis ef um skuldagerning er að ræða og bæði að markmið viðskiptalikans félags gera ráð fyrir að eignarhald miði að innheimtu á samningsbundnu sjóðstreymi sem og að samningsbundið sjóðstreymi vegna eignarinnar sé einungis vegna greiðslna af höfuðstól og vöxtum. Allir aðrir skuldagerningar skulu færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

- Allir hlutabréfagerningar skulu við síðara mat metnir á gangvirði. Hlutabréfagerningar í veltubók skulu metnir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Fyrir alla aðra hlutabréfagerninga eru tveir óafturkræfir valkostir við upphaflega skráningu, að færa innleystan og óinnleystan hagnað og tap vegna gangvirðisbreytinga undir aðra heildarafkomu eða í gegnum rekstrarreikning. Endurflokkun á hagnaði og tapi vegna gangvirðisbreytinga er óheimil. Ákvörðun um framangreinda valkosti má taka á grundvelli hvers einstaks gernings fyrir sig. Arð skal færa í gegnum rekstrarreikning svo framarlega sem arðurinn er ávöxtun fjárfestingarinnar.

- Afleiður sem eru innbyggðar í samninga með hýsil sem er fjáreign í skilningi staðalsins á ekki að skilja frá hýslinum. Samsetta fjármálagerninga af því tagi skal meta í heild sinni hvort sem þeir eru metnir á afskrifuðu kostnaðarverði eða á gangvirði.

- IFRS 9 (2010) gerir almennt kröfu um að breyting á gangvirði vegna breytinga á útlánaáhættu skulda, sem félag tilgreinir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, komi fram í yfirliti um aðra heildarafkomu og að einungis það sem eftir stendur af fjárhæð heildarhagnaðar eða -taps sé fært í rekstrarreikninginn. Fjárhæðir sem koma fram í yfirliti um aðra heildarafkomu má ekki endurskilgreina síðar og færa í rekstrarreikninginn en þær má færa til innan eigin fjár. Myndi eða auki skráning hagnaðar og taps í yfirliti um aðra heildarafkomu reikningshaldslegt ósamræmi í rekstrarreikningi, verður öll gangvirðisbreytingin hins vegar að koma fram í rekstrarreikningnum. Allur hagnaður og tap á gangvirði í tengslum við lánsloforð og fjárhagslegar ábyrgðir sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning verður áfram fært í rekstrarreikning.

Í júlí 2014 gaf Alþjóðareikningsskilaráðið (IASB) út fjórðu útgáfuna, sem er jafnframt lokaútgáfan, af nýja staðlinum um reikningshaldslega meðferð fjármálagerninga - IFRS 9 Fjármálagerningar („Financial Instruments“). Staðallinn felur í sér endurskoðaðar leiðbeiningar um flokkun og mat á fjármálagerningum, þ.m.t. nýtt líkan fyrir vænt útlánatap sem beitt er til þess að reikna út virðisrýrnun fjáreigna, og hinar nýju almennu kröfur um áhættuvarnar reikningsskil. Staðallinn heldur áfram með leiðbeiningar um skráningu og afskráningu fjármálagerninga frá því sem fjallað er um í IAS 39. Staðlinum skal beitt eigi síðar en 1. janúar 2018. Samþykki ESB IFRS 9 ber samstæðunni skylda til að beita honum í samstæðureikningsskilum frá og með árinu 2018. Samstæðan hefur ekki í hyggju að innleiða IFRS 9 áður en henni er það skylt og vinnur nú að því að meta áhrif staðalsins á samstæðureikninginn. Með hliðsjón af starfsemi samstæðunnar má búast við því að staðallinn hafi víðtæk áhrif á samstæðureikninginn.

IFRS 15 Tekjur af samningum við viðskiptavini („15 Revenue from Contracts with Customers“) sem tekur heildstætt á þeim þáttum sem taka þarf tillit til við ákvörðun á skráningu tekna. Staðallinn kemur í stað þeirra leiðbeininga sem fyrir eru um skráningu tekna, þ.m.t. IAS 18 Tekjur („Revenue“), IAS 11 Verksamningar („Constructions Contracts“) og IFIC 13 Tryggðarkerfi viðskiptavina („Customer Loyalty Programmes“). IFRS 15 skal beitt fyrir þau reikningsskilatímabil sem hefjast frá og með 1. janúar 2017.

Skýringar við samstæðuársreikning

4. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir

(a) Virkir vextir á lánum og kröfum

Bankinn yfirtók lán og kröfur frá LBI hf. með miklum afföllum sem endurspegladi áorðið útlánatap. Virkir vextir voru reiknaðir fyrir þau lán með því að áætla framtíðarsjóðstreymi þeirra og bera það saman við kaupverð þeirra. Til að meta sjóðstreymi þurftu stjórnendur að beita huglægu mati um fjárhagsstöðu skuldara og getu þeirra til að greiða skuldir sínar, hreint söluvirði allra undirliggjandi veða og tímasetningu alls mögulegs sjóðstreymis. Í þeim áætlunum fólst veruleg áhætta á því að breyta þyrfti bókfærðu virði lánanna innan næsta fjárhagsárs. Í árslok 2014 var endurskipulagningu lokið á þeim lánum og kröfum sem bankinn yfirtók með miklum afföllum. Frá og með áramótum 2014/2015 munu afföllin ekki lengur verða hluti af áætluðu framtíðarsjóðstreymi sem notað var til þess að reikna afskrifað kostnaðarverð og virka vexti þessara lána og krafna.

(b) Virðisrýrnun útlána og krafna

Samstæðan yfirfer útlánasöfn sín til að meta virðisrýrnun að minnsta kosti ársfjórðungslega. Til að ákveða hvort virðisrýrnun skuli færð, þá metur samstæðan hvort fyrir liggja greinanleg og mælanleg gögn sem bendi til þess að áætlað framtíðarsjóðstreymi af lánasafni hafi minnkað áður en hægt verður að greina lækkan á einstökum lánum í því safni. Meðal vísbendinga um virðisrýrnun geta verið gögn sem benda til þess að óhagstæð breyting hafi átt sér stað á greiðslugetu lántakenda í tilteknum hóp, eða fylgni er á milli efnahagsaðstæðna og vanefnda í þessum hóp. Til að áætla framtíðarsjóðstreymi sitt nota stjórnendur áætlanir sem byggja á tapreynslu, ásamt hlutlægum merkjum um virðisrýrnun í einsleitum söfnum. Aðferðafræðin og forsendur, sem notaðar eru við að áætla bæði fjárhæð og tímasetningu framtíðarsjóðstreymis, eru endurskoðaðar reglulega til að draga úr mögulegum mismun á áætlunum um tap og raunverulegu tapi.

(c) Mat fjármálagerninga

Gangvirði fjármálagerninga þar sem enginn virkur markaður er eða þar sem skráð verð er ekki tiltækt með öðrum hætti, er ákveðið með matsaðferðum. Í slíkum tilfellum er gangvirði áætlað út frá greinanlegum gögnum fyrir svipaða fjármálagerninga eða með því að nota líkön. Þar sem greinanleg markaðsgögn eru ekki tiltæk er mat á þeim byggt á viðeigandi forsendum. Þegar matsaðferðir (til dæmis líkön) eru notaðar til að ákveða gangvirði, eru þær yfirfarnar og endurskoðaðar reglulega af til þess hæfum og óháðum starfsmönnum. Öll líkön eru yfirfarnar áður en þau eru sett í gagnið, og stíllt til að tryggja að útkoman endurspegli raunveruleg gögn og sambærilegt markaðsverð. Alltaf þegar því verður við komið eru aðeins notuð greinanleg gögn, en þættir eins og sveiflur, fylgni og lánsáhætta, hvort sem hún er eigin eða gagnaðila, krefjast þess að stjórnendur komi með sitt mat. Breyttar forsendur fyrir þessa þætti gætu haft áhrif á skráð gangvirði fjármálagerninga.

(d) Flokkun fjáreigna og fjárskulda

Við vissar kringumstæður gefa reikningsskilareglur samstæðunnar svigrúm til að skipta eignum og skuldum í mismunandi flokka við upphaflega skráningu.

- Þar sem fjáreignir eða fjárskuldir hafa verið flokkaðar sem veltufjáreignir eða veltufjárskuldir hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli lýsingu á slíkum eignum og skuldum eins og hún er sett fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.
- Þar sem fjáreignir hafa verið tilgreindar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli þau viðmið sem sett eru fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.
- Þar sem fjáreignir hafa verið flokkaðar sem útlán og kröfur hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli þau viðmið sem sett eru fram í reikningsskilareglum samstæðunnar.

(e) Eignir í sölumeðferð

Samstæðan flokkar eignir (og eignasamstæður ásamt tengdum skuldum) sem eignir í sölumeðferð ef slíkar eignir eða eignasamstæður eru lausar til sölu í núverandi ástandi þeirra, með fyrirvara um venjulega og hefðbundna skilmála við sölu slíkra eigna eða eignasamstæðna, ef stjórnendur eru staðráðnir í að selja slíkar eignir og leita með virkum hætti eftir kaupanda, ef reynt er að markaðssetja eignirnar með virkum hætti á sanngjörnu verði miðað við gangvirði þeirra, ef búist er við að sölunni verði lokið innan eins árs og ef salan er talin mjög líkleg. Þó kunna atburðir og aðstæður að lengja tímamót til að ljúka sölunni umfram eitt ár. Lenging tímans sem þarf til að ljúka sölunni undanskilur ekki eign (eða eignasamstæðu) frá því að vera flokkuð í sölumeðferð ef töfin verður vegna atburða eða aðstæðna sem eru utan áhrifasviðs samstæðunnar og hún er enn staðráðin í að selja eignina (eða eignasamstæðuna).

Þegar eignir eru flokkaðar sem eignir í sölumeðferð hefur samstæðan ákveðið að þær uppfylli flokkunarviðmiðið.

(f) Ákvörðun á yfirráðum yfir fjárfestingum

Stjórnendur beita mati og dómgreind við ákvörðun á því hvort skilgreiningar á yfirráðum, sjá skýringu 3.1 Dótturfélög og hlutdeild í minnihluta, gefi til kynna að samstæðan stýri fjárfestingarsjóði.

Samstæðan starfar sem sjóðstjóri nokkurra fjárfestingarsjóða. Við mat á því hvort taka skuli fjárfestingarsjóði inn í reikningsskil samstæðunnar yfirfer samstæðan allar staðreyndir og kringumstæður til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, sé umboðsaðili eða umbjóðandi. Samstæðan telst umbjóðandi, og þar með hafa yfirráð yfir sjóðum og færir þá í samstæðureikning, þegar hún sinnir hlutverki sjóðstjóra og verður ekki vikið til hliðar að ástæðulausu, nýtur breytilegra tekna af verulegri eign hlutdeildarskírteina og/eða vegna ábyrgðar og er í aðstöðu til að beita valdi sínu til að hafa áhrif á tekjur sjóða.

Í skýringu 40 Sérniðin félög utan samstæðunnar, eru frekari upplýsingar um fjárfestingarsjóði utan samstæðunnar þar sem samstæðan er umboðsaðili.

Skýringar við samstæðuársreikning

4. Mikilvægt reikningshaldslegt mat og ákvarðanir (framhald)

(g) Frestuð skatteign

Frestuð skatteign er skráð í efnahagsreikning. Hvað varðar yfirfærnanlegt skattalegt tap þá er það skráð að svo miklu leyti sem líklegt er að skattskyldur hagnaður komi til sem nýta megi á móti tapinu. Beita þarf huglægu mati við að ákvarða fjárhæð frestuðu skatteignarinnar sem skuli skrá, eftir því hvenær líklegt er og hve mikill skattskyldur hagnaður er líklegur til framtíðar, ásamt stefnumörkun í skattahagræði.

(h) Gjaldmiðla- og vaxtaviðmið lánasamninga

Sum þeirra mikilvægu mála sem opin eru í árslok 2014 og upplýst er um í skýringu 35 um málaferli kunna að hafa mun verulegri áhrif á þær fjárhæðir sem birtar eru í ársreikningi samstæðunnar en önnur. Mikilvægustu málin tengjast endurútreikningi gengistryggðra lána og verðtryggingu fjárskuldbindinga.

Árið 2014 vann bankinn áfram að leiðréttingu endurreiknings á lánum sem falla undir dóma Hæstaréttar í málum um erlenda gengistrygginguþar sem deilt var um efni lánasamninga og endurútreiknings við ákveðnar kringumstæður. Í árslok 2014 er beðið eftir dómi Hæstaréttar í einu þessara álitafna í máli sem fyrirtæki höfðaði gegn bankanum. Í því máli er deilt um hvort aðstöðumunur hefði verið milli aðila og hvort komið hefði til röskunar á fjárhagslegri stöðu fyrirtækisins. Héraðsdómur dæmdi bankanum í hag og hafnaði því að viðskiptavinurinn hefði verið í mun lakari aðstöðu en bankinn og einnig því að röskun hefði orðið á fjárhagsstöðu viðskiptavinarins. Mál þetta kann að hafa fordæmisgildi fyrir önnur gengistryggð lán til fyrirtækja þar sem aðstæður eru þær sömu og kann að hafa töluverð áhrif á rekstrarreikning samstæðunnar á komandi tímabilum. Háð niðurstöðu Hæstaréttar í þessu máli og öðrum sambærilegum málum, kann Bankinn að þurfa að gjaldfæra allt að 5.707 milljónir króna, en hinsvegar, ef slíkir dómur Hæstaréttar verða allir Bankanum í hag, þá mun það leiða til töluverðrar tekjufærslu hjá Bankanum.

Í nóvember 2014 veitti EFTA-dómstóllinn að beiðni Héraðsdóms Reykjavíkur ráðgefandi álit í tengslum við mál sem viðskiptavinur höfðaði gegn bankanum og varðar lögmati upplýsingargjafar og verðtryggingarákvæðis í skuldabréfi sem viðskiptavinurinn gaf út til bankans. Það er álit EFTA-dómstólsins að það sé landsdómstólsins að meta, að teknu tillit til allra atvika málsins, lögfylgjur og úrræði vegna upplýsingagjafar um heildarlántökukostnað og árlega hlutfallstölu kostnaðar sem ekki er í samræmi við tilskipun 87/102/EBE um neytendalán. Að því er varðar tilskipun 93/13/EBE um óréttmæta skilmála í neytendasamningum er það álit EFTA-dómstólsins að sú tilskipun leggi ekki almennt bann við skilmálum um verðtryggingu lána í samningum milli lánveitanda og neytanda. Það sé landsdómstólsins að meta hvort umræddur skilmáli sé óréttmætur. Héraðsdómur Reykjavíkur mun nú fara yfir álit EFTA-dómstólsins og taka afstöðu til þess, á grundvelli íslenskra laga, hvort og þá að hvaða marki það hefur áhrif á úrlausn ofangreinds máls. Í febrúar 2015, dæmdi Héraðsdómur Reykjavíkur í tveimur málum gegn mismunandi fjármálastofnunum þar sem deilt var um svipuð mál, að ekki hefði verið sýnt fram á að upplýsingagjöf til lántaka hefði haft slík áhrif á hagsmuni lántaka að fella ætti verðtryggingarákvæði úr gildi. Falli dómur í máli bankans honum ekki í hag kann það að hafa fordæmisgildi fyrir aðrar fjárskuldbindingar gefnar út af viðskiptavinum við svipaðar aðstæður og kann að hafa veruleg áhrif á þær fjárhæðir sem birtar eru í ársreikningi samstæðunnar. Óljóst er hvenær vænta má fullnaðarúrskurðar í þessu máli.

Skýringar við samstæðuársreikning

5. Starfspættir

Starfspættirnir bjóða mismunandi vörur og þjónustu og eru birtir í samræmi við skýrslur innan samstæðunnar til bankastjóra og bankaráðs, sem eru ábyrg fyrir ráðstöfun fjármuna til starfspáttanna og mat á fjárhagslegum árangri þeirra.

Í apríl 2014 opnaði bankinn þjónustumiðstöð fyrir minni og meðalstór fyrirtæki á höfuðborgarsvæðinu. Í kjölfarið færðist þjónusta við þessi fyrirtæki frá Einstaklingssviði til Fyrirtækjasviðs. Í lok uppgjörstímabilsins eru helstu tekjusið samstæðunnar sem fyrr fjögur talsins.

- **Einstaklingssvið** býður einstaklingum ásamt minni og meðalstórum fyrirtækjum utan höfuðborgarsvæðisins upp á fjármálaþjónustu í gegnum útibúanet bankans.
- **Fyrirtækjasvið** býður stórfyrirtækjum ásamt minni og meðalstórum fyrirtækjum á höfuðborgarsvæðinu upp á fjármálaþjónustu. Býður einnig fyrirtækjum sem eru í fjárhagserfiðleikum upp á lausnir til endurskipulagningar.
- **Markaðir** Markaðir bjóða upp á miðlunarþjónustu í verðbréfum, gjaldeyri og afleiðum, skuldabréfa- og hlutabréfaútbod og ráðgjafarþjónustu, ásamt því að sinna viðskiptavakt með skráð verðbréf og gjaldeyri. Markaðir bjóða einnig upp á víðtækt vöruúrval og þjónustu á sviði auðs- og eignastýringar fyrir einstaklinga, fyrirtæki og fagfjárfesta. Landsbréf hf., dótturfyrirtæki bankans, fellur undir starfspáttauppgjör Markaða.
- **Fjárstýring** Fjárstýring hefur umsjón með fjármögnun, lausafjárstýringu og viðskiptavakt á peningamarkaði og ákvarðar verðlagningu fjármagns innan bankans. Fjárstýring stýrir einnig gengis-, vaxta- og verðtryggingaráhættu bankans, innan þeirra marka sem sett eru af bankaráði. Bankinn úthlutar eigið fé niður á starfspætti í samræmi við 20% lágmarks markmið bankans um eiginfjárlutfall, en öllu eigið fé umfram lágmarks markmið er úthlutað til Fjárstýringar.

Aðrir starfspættir samanstanda af nokkrum stoðdeildum bankans, eins og stoðdeildum Fjármála, Áhættustýringu, Þróun & Mannauði og Rekstur & Upplýsingatækni.

Jöfnunarfærslur samanstanda af viðskiptum og millifærslum sem ekki er hægt að deila niður á einhvern einn starfspátt.

Stjórnunarkostnaði stoðeilda samstæðunnar sem má rekja beint til einstakra starfspátta er deilt niður á viðeigandi starfspætti á grundvelli undirliggjandi kostnaðarvaka. Kostnaði er deilt út á viðskiptaeiningarnar á markaðsverði. Aðrir starfspættir veita viðskiptaeiningum þjónustu og viðskipti eru gerð upp á einingaverði eða eins og um viðskipti væri að ræða milli óskyldra aðila, ef mögulegt er, á grundvelli neyslu eða virkni.

Eftirfarandi tafla er samantekt á fjárhagslegri frammistöðu hvers starfspátta, eins og þær upplýsingar sem eru sýndar í innanhússkýrslum til stjórnenda um hagnað starfspátta fyrir skatta. Í þessum skýrslum eru allir liðir rekstrarreikningsins birtir nettó en ekki brúttó, þar með taldar vaxtatekjur og vaxtagjöld. Verðlagning milli starfspátta er eins og um væri að ræða viðskipti milli óskyldra aðila.

Engar tekjur af viðskiptum við einn einstakan ytri viðskiptavin námu 10% eða meira af heildartekjum samstæðunnar á tímabilinu frá 1. janúar til 31. desember 2014 og 2013.

Skýringar við samstæðuársreikning

5. Starfsþættir (framhald)

1. janúar - 31. desember 2014	Einstakl- ingssvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Fjárstýring	Aðrir starfsþættir	Jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	14.820	15.704	772	(1.984)	5	(1.244)	28.073
Hrein virðisbreyting og virðisbreyting útlána og krafna	8.985	9.214	-	(54)	1.983	-	20.128
Hreinar þjónustutekjur	2.785	646	3.061	(322)	83	(417)	5.836
Aðrar tekjur og (gjöld)	440	(264)	359	9.311	(1.819)	1.085	9.112
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	27.030	25.300	4.192	6.951	252	(576)	63.149
Rekstrargjöld	(6.323)	(1.558)	(2.050)	(1.369)	(13.225)	437	(24.088)
Hlutdeild í hagnaði (tapi) hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð	444	-	-	(45)	66	-	465
Hagnaður (tap) fyrir útskiptingu kostnaðar	21.151	23.742	2.142	5.537	(12.907)	(139)	39.526
Útskiptur kostnaður frá stoðsviðum til starfsþátta	(5.557)	(3.886)	(1.208)	(1.128)	11.779	-	0
Hagnaður (tap) fyrir skatta	15.594	19.856	934	4.409	(1.128)	(139)	39.526
Hreinar tekjur vegna ytri viðskipta	19.264	37.624	3.781	2.824	231	-	63.724
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfsþátta	7.766	(12.324)	411	4.127	21	-	1
Rekstrartekjur samtals	27.030	25.300	4.192	6.951	252	0	63.725
31. desember 2014							
Eignir samtals	348.010	453.134	19.350	455.077	31.000	(208.201)	1.098.370
Skuldir samtals	290.139	339.587	10.227	384.815	31.000	(208.201)	847.567
Úthlutað eigið fé	57.871	113.547	9.123	70.262	-	-	250.803

1. janúar - 31. desember 2013	Einstakl- ingssvið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Fjárstýring	Aðrir starfsþættir	Jöfnunar- færslur	Samtals
Hreinar vaxtatekjur (vaxtagjöld)	17.615	14.364	443	3.552	(36)	(1.624)	34.314
Hrein virðisbreyting og virðisbreyting útlána og krafna	68	12.899	-	(195)	281	-	13.053
Hreinar þjónustutekjur	2.667	565	2.463	116	(173)	(347)	5.291
Aðrar tekjur og (gjöld)	(1.331)	(1.062)	5.640	8.014	76	1.586	12.923
Rekstrartekjur (gjöld) samtals	19.019	26.766	8.546	11.487	148	(385)	65.581
Rekstrargjöld samtals	(8.170)	(1.357)	(2.129)	(1.286)	(14.670)	361	(27.251)
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага með hlutdeildaraðferð	300	-	-	2.412	-	-	2.712
Hagnaður (tap) fyrir útskiptingu kostnaðar	11.149	25.409	6.417	12.613	(14.522)	(24)	41.042
Útskiptur kostnaður frá stoðsviðum til starfsþátta	(6.225)	(2.656)	(1.178)	(801)	10.860	-	0
Hagnaður (tap) fyrir skatta	4.924	22.753	5.239	11.812	(3.662)	(24)	41.042
Hreinar tekjur vegna ytri viðskipta	13.084	40.569	8.217	3.977	120	-	65.967
Hreinar tekjur (gjöld) vegna annarra starfsþátta	5.935	(13.801)	329	7.510	27	-	0
Rekstrartekjur samtals	19.019	26.768	8.546	11.487	147	0	65.967
31. desember 2013							
Eignir samtals	502.120	406.896	59.238	558.637	22.846	(398.221)	1.151.516
Skuldir samtals	449.219	323.591	50.457	462.265	22.846	(398.221)	910.157
Úthlutað eigið fé	52.901	83.305	8.782	96.371	-	-	241.359

Skýringar við samstæðuársreikning

Skýringar við samstæðuársreikning

6. Hreinar vaxtatekjur

Vaxtatekjur	2014	2013
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	1.217	1.401
Markaðsskuldabréf flokkuð sem útlán og kröfur	5.501	5.531
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	442	668
Útlán og kröfur á viðskiptavini	46.551	52.529
Aðrar vaxtatekjur	24	3.097
Samtals	53.735	63.224

Vaxtagjöld

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(2.768)	(2.958)
Innlán frá viðskiptavinum	(15.179)	(16.608)
Veðtryggt skuldabréf	(7.542)	(9.321)
Önnur vaxtagjöld	(173)	(23)
Samtals	(25.662)	(28.910)

Hreinar vaxtatekjur	28.073	34.314
----------------------------	---------------	---------------

Vaxtamunur (sem hlutfall hreinna vaxtatekna og bókfærðs meðalvirðis heildareigna á tímabilinu, reiknað á ársgrundvelli). **2,4%** **3,1%**

Vaxtamunur eftir virðisbreytingar (sem hlutfall hreinna vaxtatekna eftir hreina virðisbreytingu og bókfærðs meðalvirðis heildareigna á tímabilinu, reiknað á ársgrundvelli). **4,2%** **4,7%**

Allar framangreindar vaxtatekjur og vaxtagjöld eru vegna fjáreigna og fjárskulda sem eru ekki færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

7. Hrein virðisbreyting útlána og krafna

	2014	2013
Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með miklum afföllum	20.010	19.440
Virðisrýrnun útlána og krafna	(2.038)	(7.706)
Bakfært framlag vegna taps af gengistryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavini	2.156	-
Hrein virðisbreyting og virðisrýrnun útlána og krafna á viðskiptavini	20.128	11.734

Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	1.319
Hrein virðisbreyting og virðisrýrnun útlána og krafna	20.128	13.053

Einstaklingar	4.465	(838)
Fyrirtæki	15.663	12.573
Samtals	20.128	11.734

8. Hreinar þjónustutekjur

Þjónustutekjur	2014	2013
Markaðir og Fjárstýring	1.377	1.408
Eignastýring	1.261	1.131
Útlán	1.156	1.206
Greiðslukort	1.607	1.624
Millibankaviðskipti	350	1.273
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	798	792
Erlend viðskipti	813	659
Aðrar þóknarir	375	358
Samtals	7.737	8.451

Þjónustugjöld

Markaðir og Fjárstýring	(313)	(278)
Millibankaviðskipti	(202)	(1.162)
Önnur gjöld	(1.386)	(1.720)
Samtals	(1.901)	(3.160)

Hreinar þjónustutekjur	5.836	5.291
-------------------------------	--------------	--------------

Hreinar þjónustutekjur eins og þær eru sýndar hér fyrir framan innihalda ekki fjárhæðir sem eru hluti af útreiknuðum virkum vöxtum fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning. Þjónustutekjur af slíkum fjáreignum og fjárskuldum eru heldur ekki hluti af framangreindum fjárhæðum.

Skýringar við samstæðuársreikning

9. Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði

	2014	2013
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	(648)	1.922
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	5.948	6.537
Samtals	5.300	8.460

10. Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum

	2014	2013
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	1.264	2.153
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	115	466
Afleiðusamningar	84	(527)
Samtals	1.463	2.092

11. Aðstekjur

Aðstekjur voru skráðar í rekstrarreikning samstæðunnar undir eftirfarandi liðum:

	2014	2013
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	1.302	418
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	44	7
Samtals	1.346	425

12. Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður

Eignir	2014	2013
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	(17)	(137)
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	6.165	(10.153)
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	(169)	(1.113)
Afleiðusamningar	(474)	1.727
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	(86)	(3.737)
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	3.293	(18.493)
Aðrar eignir	18	(39)
Samtals	8.730	(31.945)

Skuldir

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(391)	1.710
Innlán frá viðskiptavinum	(2.997)	6.932
Veðtryggð skuldabréf	(5.249)	18.732
Skilyrt skuldabréf	-	5.516
Aðrar skuldir	(26)	202
Samtals	(8.663)	33.092

Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)

67 1.147

Gjaldeyrisgengismunur sem færður var í rekstrarreikning á árinu 2014 og er til kominn vegna fjáreigna sem ekki eru metnar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning nam 3.208 milljóna króna hagnaði af fjáreignum (2013; 22.406 milljón króna tapi) og 8.663 milljón króna tapi af fjárskuldum (2013: 33.092 milljóna króna hagnaði).

13. Aðrar tekjur og gjöld

	2014	2013
Endurkrafinn kostnaður	183	160
(Tap), hagnaður af sölu rekstrarfjármuna	(40)	277
Tap af fullnustueignum	(8)	(363)
Söluhagnaður hlutdeildarfélaganna	3.918	836
Annað	(1.771)	314
Samtals	2.282	1.224

Skýringar við samstæðuársreikning

14. Laun og launatengd gjöld

	2014	2013
Launagreiðslur	10.428	9.477
Framlög í lífeyrissjóði	1.489	1.399
Launatengd gjöld og annar starfsmannakostnaður	1.650	1.737
Samtals	13.567	12.613
Hlutabréfatengdar greiðslur til starfsmanna	-	4.017
Launatengd gjöld vegna hlutabréfatengdra launagreiðslna	-	674
Samtals laun og launatengd gjöld vegna hlutabréfatengdra greiðslna	0	4.691
Samtals laun og launatengd gjöld	13.567	17.304
Stöðugildi í árslok	1.126	1.183
Meðaltal stöðugilda á árinu	1.155	1.193

15. Annar rekstrarkostnaður

	2014	2013
Kostnaður vegna hugbúnaðar og upplýsingatækni	1.961	1.675
Fasteignir og húsbúnaður	770	995
Auglýsingar og markaðssetning	814	760
Rekstrarleiga	648	658
Eftirlitsgjöld til FME	337	383
Framlag til umboðsmanns skuldara	141	230
Endurskoðun og tengd þjónusta	138	128
Önnur sérfræðþjónusta	1.002	788
Annar rekstrarkostnaður	2.734	2.433
Samtals	8.545	8.050
Endurskoðun og tengd þjónusta	2014	2013
Endurskoðun ársreikninga og önnur endurskoðunar tengd þjónusta	75	61
Könnun á árshlutareikningum og önnur endurskoðunar tengd þjónusta	63	67
Samtals	138	128

16. Tekjuskattur

Tekjuskattur er reiknaður út frá þeim tekjuskattshlutföllum og þeim skattalögum sem voru í gildi í lok árs 2014, en þá var tekjuskattshlutfall lögaðila 20,0% (2013: 20,0%). Sérstakur fjársýsluskattur er 6% á tekjuskattstofn umfram 1 milljarð króna í samræmi við lög nr. 165/2011 um fjársýsluskatt.

Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning sem hér segir:

	2014	2013
Tekjuskattur til greiðslu	(6.183)	(6.364)
Sérstakur fjársýsluskattur	(1.771)	(2.018)
Mismunur á álöögðum og reiknuðum tekjuskatti fyrra árs	237	20
Frestuð skatteign	896	(638)
Samtals	(6.821)	(9.000)

Skýringar við samstæðuársreikning

16. Tekjuskattur (framhald)

Reiknaður tekjuskattur af hagnaði fyrir skatta (virkur tekjuskattur) er frábrugðinn útreiknuðum tekjuskatti í samræmi við tekjuskattshlutfall lögaðila sem hér segir:

		2014		2013
Hagnaður fyrir skatta		39.526		41.042
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki		(2.968)		(3.283)
Hagnaður fyrir tekjuskatt		36.558		37.759
Tekjuskattur reiknaður út frá skatthlutfalli lögaðila	20,0%	(7.312)	20,0%	(7.552)
Sérstakur fjársýsluskattur	4,8%	(1.771)	5,3%	(2.018)
Óskattskyldar tekjur	(6,1%)	2.237	(5,5%)	2.060
Ófrádráttarbær gjöld	2,5%	(917)	4,0%	(1.492)
Annað	(2,6%)	941	0,0%	2
Virkur tekjuskattur samtals	18,7%	(6.821)	23,8%	(9.000)

Skattar sem eru eingöngu lagðir á fjármálafyrirtæki eru eftirfarandi:

Þann 31. desember 2013 samþykkti Alþingi breytingar á lögum nr. 155/2010 um sérstakan skatt á fjármálafyrirtæki sem kveða á um að fjármálafyrirtæki verði að greiða árlega skatt sem reiknast 0,376% (2013: 0,376%) af skattalegu bókfærðu virði skulda umfram 50 milljarða króna.

	2014	2013
Sérstakur skattur á heildarskuldir fjármálafyrirtækja	(2.968)	(3.283)
Samtals	(2.968)	(3.283)

Skýringar við samstæðuársreikning

Skýringar við samstæðuársreikning

17. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda

Samkvæmt alþjóðlega reikningsskilastaðlinum IAS 39 "Fjármálagerningar, Skráning og mat", ber að flokka fjáreignir og fjárskuldir í sérstaka flokka sem segja til um hvernig meta skuli þessar eignir og skuldir eftir upphaflega skráningu þeirra. Um síðara mat hvers flokks fer sem hér segir:

- Lán og kröfur, metnar á afskrifuðu kostnaðarverði;
- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir, metnar á gangvirði;
- Fjáreignir sem færðar eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning, metnar á gangvirði;
- Aðrar fjárskuldir, metnar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IAS 39 og gangvirði þeirra 31. desember 2014:

Fjáreignir	Lán og kröfur	Veltufjár- eignir/ skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Aðrar skuldir á gangvirði	Samtals bókfært virði	Gangvirði
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	-	-	-	-	10.160	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	113.074	106.788	23.727	-	-	243.589	243.663
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	5.871	23.562	-	-	29.433	29.433
Afleiðusamningar	-	78	-	-	-	78	78
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	-	-	-	-	49.789	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	718.355	-	-	-	-	718.355	726.505
Aðrar fjáreignir	19.733	-	-	-	-	19.733	19.733
Samtals	911.111	112.737	47.289	0	0	1.071.137	1.079.361
Fjárskuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	-	-	53.827	-	53.827	53.826
Innlán frá viðskiptavinum	-	-	-	551.435	-	551.435	551.468
Afleiðusamningar og skortstöður	-	5.409	-	-	-	5.409	5.409
Veðtryggð skuldabréf	-	-	-	207.028	-	207.028	207.557
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	7.509	-	7.509	7.509
Samtals	0	5.409	0	819.799	0	825.208	825.769

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar í samræmi við IAS 39 og gangvirði þeirra 31. desember 2013:

Fjáreignir	Lán og kröfur	Veltufjár- eignir/ skuldir	Fjáreignir á gangvirði	Skuldir á afskrifuðu kostnaðar- verði	Aðrar skuldir á gangvirði	Samtals bókfært virði	Gangvirði
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	21.520	-	-	-	-	21.520	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	111.902	151.894	26.799	-	-	290.595	292.329
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	3.965	32.310	-	-	36.275	36.275
Afleiðusamningar	-	654	-	-	-	654	654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	67.916	-	-	-	-	67.916	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	680.468	-	-	-	-	680.468	685.159
Aðrar fjáreignir	6.366	-	-	-	-	6.366	6.366
Samtals	888.172	156.513	59.109	0	0	1.103.794	1.110.219
Fjárskuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	-	-	167.218	-	167.218	167.218
Innlán frá viðskiptavinum	-	-	-	456.662	-	456.662	456.637
Afleiðusamningar og skortstöður	-	7.571	-	-	-	7.571	7.571
Veðtryggð skuldabréf	-	-	-	239.642	-	239.642	239.642
Aðrar fjárskuldir	-	-	-	12.320	-	12.320	12.320
Samtals	0	7.571	0	875.842	0	883.413	883.388

Skýringar við samstæðuársreikning

17. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Gangvirði fjáreigna og fjárskulda er ákvarðað út frá eftirfarandi aðferðum og forsendum. Hvað varðar fjáreignir og fjárskuldir í erlendri mynt er tekið mið af gengi erlendra gjaldmiðla á greinanlegum mörkuðum með stundarviðskipti, framvirka samninga og staðlaða framvirka samninga.

Innstæður í Seðlabanka

Bókfært virði innstæðna í Seðlabanka er eðlilegt mat á gangvirði þeirra.

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Yfirleitt er hægt að nálgast upplýsingar um verð á markaði á ríkisskuldabréfum og ákveðnum skuldabréfum fyrirtækja. Þar sem slíkar upplýsingar liggja ekki fyrir er gangvirði metið með því að leggja skuldaraálag við verð á markaði fyrir svipuð skuldabréf eða viðeigandi vaxtaferla.

Fyrir skuldabréf útgefin af aðilum sem eru í vanskilum eða eiga í miklum greiðsluferðleikum er gangvirði metið út frá endurheimtuhlutfalli. Endurheimtuhlutfall byggir á upplýsingum úr efnahagsreikningi, eða sérfræðilíti.

Þar sem það liggur fyrir er skuldaraálag leitt af verðum skuldatrygginga („credit default swap“) eða öðrum skuldagerningum, svo sem skuldabréfum. Í öðrum tilfellum er skuldaraálag fengið frá matsfyrirtækjum. Skuldaraálag mótaðila er metið út frá láns hæfi mótaðilans ef hann er annar en gert er ráð fyrir á markaði.

Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum

Almennt er auðvelt að nálgast verð á markaði á hlutum fyrirtækja sem skráð eru í kauphallir heims og helstu vísitölur slíkra hlutabréfa. Ef ekki er hægt að nálgast slíkar upplýsingar er gangvirði metið út frá markaðsvirði og afkomukennitölum svipaðra verðbréfa, nýlegum viðskiptum eða núvirtum sjóðstreymisaðferðum.

Afleiðusamningar

Gangvirði afleiðusamninga er ákvarðað með matsaðferðum sem byggja aðallega á flókt- og fylgnistuðlum sem fengnir eru úr tilboðsverðum miðlara, verðlagningaraðilum eða reiknaðir út frá valréttarverði.

Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki

Útlán og kröfur á banka eru meðal annars millibankaviðskipti og aðrar kröfur milli banka. Bókfært virði ávöxtunar fjármuna sem bera fljóttandi vexti og ávöxtunar fjármuna yfir nótt telst eðlilegt mat á gangvirði þeirra.

Útlán og kröfur á viðskiptavini

Áætlað gangvirði útlána og krafna endurspeglar núvirta fjárhæð áætlaðs framtíðarsjóðstreymis sem búist er við að innheimtist af lánunum í framtíðinni á grundvelli framtíðar endurheimtuhlutfalli lánanna. Endurheimtuhlutfall og tap að gefnum vanefndum er notað sem inntak í matslíkön sem vísbending um vægi tapa vegna vanefnda. Gangvirðið er fengið með því að núvirða áætlað framtíðarsjóðstreymi með núverandi markaðsvöxtum.

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka eru endurverðlagðar minnst mánaðarlega og því er áætlað gangvirði þeirra það sama og bókfært virði.

Innlán frá viðskiptavinum

Innlán frá viðskiptavinum eru metin á afskrifuðu kostnaðarverði. Munurinn frá gangvirði er mismunurinn á núgildandi markaðsvöxtum og vöxtum innlánanna á reikningskiladegi.

Skortstöður

Skortstöður eru teknar í íslenskum ríkisskuldabréfum sem eru með skráð markaðsverð.

Veðtryggð skuldabréf

Veðtryggð skuldabréf eru upphaflega metin á gangvirði auk beins viðskiptakostnaðar en eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Sértryggð skuldabréf

Sértryggð skuldabréf eru upphaflega metin á gangvirði auk beins viðskiptakostnaðar en eru síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Skýringar við samstæðuársreikning

17. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Prepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar prepaskiptingu til að skýra mismunandi inntak í mati á gangvirði. Prepaskiptingin raðar inntökum í þrjú almenn þrep á eftirfarandi hátt:

- 1. þrep: Skráð verð eigna og skulda sem átt er viðskipti með á virkum mörkuðum. Óleiðrétt skráð verð er mælikvarðinn á gangvirði.
- 2. þrep: Matsaðferð sem byggir á greinilegu inntaki. Nýjasta viðskiptaverð í tengingu við almennt viðurkenndar verðmatsaðferðir er notað við að ákvarða gangvirði hlutabréfa og ávöxtunarkrafa skuldabréfa með sömu tímalengd, sem eru virk í viðskiptum, er notuð sem viðmið við verðmat á skuldabréfum.
- 3. þrep: Verðmatsaðferð sem byggir á mikilvægu ógreinilegu inntaki. Tekur til allra eigna og skulda þar sem verðmatsaðferðin felur í sér inntak sem byggir ekki á greinilegum gögnum og ógreinilega inntakið hefur mikilvæg áhrif á verðmatið. Fyrir óskráð hlutabréf og skuldabréf, þar sem engar markaðsupplýsingar liggja fyrir, er ýmsum almennt viðurkenndum verðmatsaðferðum beitt við mat á gangvirði. Verðmat sem byggir á sjóðstreymi eða samanburði á kennitölum sambærilegra fyrirtækja eru algengustu aðferðirnar við að reikna út gangvirði óskráðra hlutabréfa, auk nýlegra viðskipta og ríkjandi markaðsskilyrða.

Forsendur og inntak þessarar verðmatsaðferðar eru m.a. áhættulausir vextir og viðmiðunarvextir til að meta ávöxtunarkröfu, vaxtaálag, skuldabréfa- og hlutabréfaverð, gengi erlendra gjaldmiðla, kennitölur á markaði, markaðsskilyrði við mat á framtíðar vexti og aðra markaðsvísu.

Ákvörðunarferill verðmats í 2. og 3. þrepi

Áhættu og fjármálanefnd bankans er ábyrg fyrir gangvirðismati fjáreigna og fjárskulda sem flokkaðar eru í 2. og 3. þrep. Verðmatsnefnd leggur fyrir áhættu- og fjármálanefnd verðmat til samþykktar. Verðmatsnefndin er skipuð fulltrúum frá Áhættustýringu, Fjárstýringu og Reikningshaldi. Verðmatsnefndin heldur fundi mánaðarlega til að ákveða verðmat á fjáreignum og fjárskuldum í 2. og 3. þrepi prepaskiptingarinnar.

Taflan hér fyrir neðan sýnir þau þrep sem gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem færðar eru á gangvirði í efnahagsreikninginn, eru flokkuð í þann 31. desember 2014:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	107.418	15.066	8.031	130.515
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	7.525	-	21.908	29.433
Afleiðusamningar	-	78	-	78
Samtals	114.943	15.144	29.939	160.026
Fjárskuldir				
Afleiðusamningar	-	332	-	332
Skortstöður	5.077	-	-	5.077
Samtals	5.077	332	0	5.409

Árið 2014 voru engar tilfærslur milli þrepa.

Taflan hér fyrir neðan sýnir þau þrep sem gangvirði fjáreigna og fjárskulda, sem færðar eru á gangvirði í efnahagsreikninginn, eru flokkuð í þann 31. desember 2013:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	152.472	15.547	10.674	178.693
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	8.209	1	28.064	36.275
Afleiðusamningar	-	654	-	654
Samtals	160.681	16.202	38.738	215.622
Fjárskuldir				
Afleiðusamningar	-	583	-	582
Skortstöður	6.988	-	-	6.988
Samtals	6.988	583	0	7.571

Á árinu 2013 voru tiltekin verðbréf að bókfærðu virði 30 milljarðar íslenskra króna færð vegna breyttra markaðsaðstæðna úr 2. þrepi yfir á 1. þrep í gangvirðis prepaskiptingunni. Verðmyndun þessara bréfa varð virkari og því er óleiðrétt skráð verð nothæfur mælikvarði á gangvirði.

Skýringar við samstæðuársreikning

17. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar sem ekki eru metnar á gangvirði í efnahagsreikningi þann 31. desember 2014:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	10.160	-	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	100.356	12.792	-	113.148
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	49.789	-	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	-	-	726.505	726.505
Aðrar fjáreignir	-	19.733	-	19.733
Samtals	100.356	92.474	726.505	919.335

Fjárskuldir

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	53.826	-	53.826
Innlán frá viðskiptavinum	-	551.468	-	551.468
Veðtryggð skuldabréf	-	207.557	-	207.557
Aðrar fjárskuldir	-	7.509	-	7.509
Samtals	0	820.360	0	820.360

Taflan hér fyrir neðan sýnir flokkun fjáreigna og fjárskulda samstæðunnar sem ekki eru metnar á gangvirði í efnahagsreikningi þann 31. desember 2013:

Fjáreignir	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	21.520	-	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	102.033	11.603	-	113.636
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	67.916	-	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavinum*	-	-	685.159	685.159
Aðrar fjáreignir	-	6.366	-	6.366
Samtals	102.033	107.405	685.159	894.597

Fjárskuldir

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	-	167.218	-	167.218
Innlán frá viðskiptavinum	-	456.637	-	456.637
Veðtryggð skuldabréf	-	239.642	-	239.642
Aðrar fjárskuldir	-	12.320	-	12.320
Samtals	0	875.817	0	875.817

*Útlán og kröfur á viðskiptavinum eru endurflokkaðar úr 2. þrepi yfir í 3. þrep. Endurflokkunin hefur engin áhrif á samanburðarfjárhæðirnar í rekstrarreikningnum eða efnahagsreikningnum fyrir árið 2013.

Taflan hér fyrir neðan sýnir afstemmingu á mati á gangvirði í 3. þrepi fyrir árin 2014 og 2013:

1. janúar - 31. desember 2014	Skuldabréf	Hlutabréf	Samtals fjáreignir	Skilyrt skuldabréf
Bókfært verð 1. janúar 2014	10.674	28.064	38.738	-
Samtals hagnaður (tap) fært í rekstrarreikning	(1.692)	5.894	4.202	-
Kaup	-	360	360	-
Sala	(209)	(15.889)	(16.098)	-
Uppgjör	(742)	-	(742)	-
Arður	-	(1.054)	(1.054)	-
Endurflokkaðar fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	-	4.533	4.533	-
Bókfært verð 31. desember 2014	8.031	21.908	29.939	0

1. janúar - 31. desember 2013

Bókfært verð 1. janúar 2013	10.611	29.877	40.488	(87.474)
Samtals hagnaður færður í rekstrarreikning	474	5.561	6.035	6.212
Breyting á skilyrtu skuldabréfi	-	-	-	(4.691)
Kaup	-	56	56	-
Sala	(436)	(8.432)	(8.868)	-
Uppgjör	25	-	25	85.953
Dótturfélag bankans í slitameðferð	-	1.002	1.002	-
Bókfært verð 31. desember 2013	10.674	28.064	38.738	0

Skýringar við samstæðuársreikning

17. Flokkun og gangvirði fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Töflurnar hér fyrir neðan sýna liði rekstrarreiknings þar sem heildar hagnaður (tap) var færður árin 2014 og 2013 vegna mats á gangvirði í 3. þæpi:

1. janúar - 31. desember 2014	Skuldabréf	Hlutabréf	Skilyrt skuldabréf	Samtals
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(1.437)	6.101	-	4.664
Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)	(255)	(207)	-	(462)
Samtals	(1.692)	5.894	0	4.202

1. janúar - 31. desember 2013

Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	-	1.319	1.319
Vaxtagjöld	-	-	(623)	(623)
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	1.045	6.300	-	7.345
Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður (tap)	(571)	(739)	5.516	4.206
Samtals	474	5.561	6.212	12.247

Taflan hér fyrir neðan sýnir þá liði rekstrarreikningsins á árunum 2014 og 2013 sem heildar hagnaður (tap) var færður á vegna mats á gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem flokkaðar eru í 3. þæpi:

	Skuldabréf	Hlutabréf	Skilyrt skuldabréf	Samtals
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	(1.455)	6.580	-	5.125
Hreinn gjaldeyrisgengishagnaður	(235)	(2)	-	(237)
Samtals	(1.690)	6.578	0	4.888

Ógreinilegt inntak í gangvirðismati

Eftirfarandi tafla sýnir ógreinilegt inntak í gangvirðismati fyrir árið 2014.

31. desember 2014	Eignir	Skuldir	Verðmatsaðferð	Ógreinilegt lykilstær inntak	Inntaksbil	
					Lægra	Hærra
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	8.031	-	Sjá #1	Sjá #1	e/v	e/v
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	21.908	-	Sjá #2	Sjá #2	e/v	e/v
	29.939	0				

Taflan fyrir ofan veitir upplýsingar um fjáreignir og fjárskuldir í 3. þæpi þrepaskiptingarinnar. Frekari lýsing á flokkunum er eftirfarandi:

1. Gangvirði skuldabréfa fyrirtækja og krafna á fjármálastofnanir í slitameðferð og annarra illseljanlegra eigna er metið á grundvelli greiningar á fjárhagsstöðu þrotabúanna og væntra endurheimtna. Viðmið er einnig haft við verð í nýlegum viðskiptum. Að gefnu eðli verðmatsaðferðarinnar liggur bil ógreinilegs lykilstær inntaks ekki fyrir.

2. Hlutabréf flokkuð sem eignir í 3. þæpi eru óskráð hlutabréf sem ekki er átt viðskipti með á virkum markaði og lúta því ógreinilegu inntaki við mat á gangvirði. Í verðmatsaðferðum eða inntaki við mat á gangvirði fjárfestinga í hlutabréfum er almennt stuðst við sjóðstreymi, samanburð við kennitölur sambærilegra fyrirtækja, greiningu á fjárhagsstöðu og frammistöðu, horfur og nýleg viðskipti. Að gefnu eðli verðmatsaðferðarinnar liggur bil ógreinilegs lykilstær inntaks ekki fyrir.

Áhrif ógreinanlegs inntaks við mat á gangvirði

Þó að samstæðan telji að mat þess á gangvirði sé viðeigandi gæti notkun á öðrum matsaðferðum og forsendum skilað öðrum niðurstöðum fyrir mat á gangvirði. Taflan hér fyrir neðan sýnir þau áhrif sem mögulegar breytingar á einu eða fleiri inntaki við mat á gangvirði í 3. þæpi myndi hafa á hagnað fyrir skatta:

	Áhrif á hagnað fyrir skatta	
	Hagkvæm	Óhagkvæm
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	402	(402)
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum		
Hlutabréf	992	(855)
Verðbréfasjóðir	315	(315)
Samtals hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	1.307	(1.170)
Samtals	1.709	(1.572)

Áhrifin á hagnað var reiknað með þeim aðferðum sem eiga við þau líkón sem notuð voru. Ógreinanlegu lykilstær inntaki var breytt um +/- 5%.

Skýringar við samstæðuársreikning

18. Sjóður og innstæður í Seðlabanka

	2014	2013
Handbært fé	3.463	3.465
Endurhverf verðbréfasala	-	10.013
Óbundnar innstæður í Seðlabanka	-	1.586
Samtals handbært fé og óbundnar innstæður í Seðlabanka	3.463	15.064
Bindiskylda við Seðlabanka	6.697	6.456
Samtals sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	21.520

Samstæðan hefur gert endurhverfa verðbréfasölusamninga við Seðlabanka Íslands. Samkvæmt samningunum sem eru til skamms tíma í senn, fékk samstæðan afhent innstæðubréf útgefin af Seðlabankanum og skuldbatt sig til að endurselja bréfin Seðlabankanum á fyrirfram ákveðnu verði í lok samningstímans. Samstæðan skráir ekki innstæðubréfin sem sína eign vegna þess að samstæðan ber ekki alla áhættuna eða ávinninginn af eignarhaldi bréfanna. Hins vegar afskráði samstæðan reiðufé sem greitt var til Seðlabankans og skráði á móti kröfu á Seðlabankann, þar með talið áfallna vexti.

Bankinn er með bundna innstæðu á reikningi hjá Seðlabanka. Meðalinnstæða á reikningnum í hverjum mánuði má ekki vera lægri en ákvæði laga um bindiskyldu kveða á um, sem nam 10.323 milljónum fyrir desember 2014 (desember 2013: 7.857 milljónir). Innstæða umfram þau mörk er laus til nota fyrir bankann. Samstæðan hefur óhindraðan aðgang að öðrum sjóðum og innstæðum í Seðlabanka.

19. Skuldabréf og hlutabréf

Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	2014				Samtals	2013			
	Lán og kröfur	Veltufjár-eignir	Fjáreignir á gangvirdi			Lán og kröfur	Veltufjár-eignir	Fjáreignir á gangvirdi	Samtals
Innlend									
Skráð	113.074	39.129	15.706	167.909	111.902	38.152	612	150.666	
Óskráð	-	700	8.021	8.721	-	1.619	26.187	27.806	
	113.074	39.829	23.727	176.630	111.902	39.771	26.799	178.472	
Erlend									
Skráð	-	66.959	-	66.959	-	112.123	-	112.123	
Óskráð	-	-	-	0	-	-	-	0	
	0	66.959	0	66.959	0	112.123	0	112.123	
Skuldabréf samtals	113.074	106.788	23.727	243.589	111.902	151.894	26.799	290.595	
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum									
Innlend									
Skráð	-	5.869	88	5.957	-	3.047	775	3.822	
Óskráð	-	-	23.255	23.255	-	917	28.846	29.763	
	0	5.869	23.343	29.212	0	3.964	29.621	33.585	
Erlend									
Skráð	-	2	73	75	-	1	2.617	2.618	
Óskráð	-	-	146	146	-	-	72	72	
	0	2	219	221	0	1	2.689	2.690	
Hlutabréf samtals	0	5.871	23.562	29.433	0	3.965	32.310	36.275	
Samtals skuldabréf og hlutabréf	113.074	112.659	47.289	273.022	111.902	155.859	59.109	326.870	

Skuldabréf og hlutabréf eru flokkuð sem „innlengi“ eða „erlend“ eftir því í hvaða landi útgefandinn er skráður.

Skuldabréf og skuldageringar sem flokkuð eru sem lán og kröfur þann 31. desember 2014 og 2013 samanstanda að hluta til af ríkisskuldabréfum sem bankinn fékk afhent sem hluta af uppgjöri á hlutafjárframlagi á árinu 2009. Bréfin voru skráð í Kauphöllina á árinu 2010.

Skýringar við samstæðuársreikning

20. Afleiðusamningar og skortstöður

	2014			2013		
	Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði Eignir	Skuldir	Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði Eignir	Skuldir
Gjaldeyrissamningar						
Framvirkir gjaldeyrissamningar	24.024	39	52	43.608	637	68
Gjaldmiðlavaxtaskiptasamningar	871	-	251	1.098	-	453
	24.895	39	303	44.706	637	521
Vaxtaafleiður						
Vaxtaskiptasamningar	500	-	8	-	-	-
Heildarskiptasamningar	1.453	3	-	5.178	3	9
Vaxtaskiptasamningar	750	-	12	-	-	-
	2.703	3	20	5.178	3	9
Hlutabréfaafleiður						
Hlutabréfasamningar	1.726	36	9	2.067	14	52
Framvirkir hlutabréfasamningar	-	-	-	-	-	-
	1.726	36	9	2.067	14	52
Skortstöður – skráð skuldabréf	-	-	5.077	-	-	6.988
Samtals	29.324	78	5.409	51.951	654	7.571

Samstæðan notar afleiður bæði til áhættuvarnar og í veltubókarviðskiptum.

21. Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki

	2014	2013
Bankareikningar hjá fjármálafyrirtækjum	13.125	4.863
Peningamarkaðslán	22.209	49.625
Yfirdráttarlán	6.892	6.394
Önnur útlán	7.563	7.034
Samtals	49.789	67.916

22. Útlán og kröfur á viðskiptavini

	2014	2013
Opinberir aðilar	13.831	10.149
Einstaklingar	254.955	217.719
Fyrirtæki	491.016	503.544
Framlag vegna virðisýrnunar	(41.447)	(50.944)
Samtals	718.355	680.468

Á uppgjörstímabilinu var samstæðunni óheimilt að selja eða framselja veð nema til kæmu vanskil af hálfu eiganda veðsins.

Frekari upplýsingar um útlán og kröfur má finna í skýringunum um áhættustýringu.

Skýringar við samstæðuársreikning

23. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum

a) Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum sem færð eru samkvæmt hlutdeildaraðferð	2014	2013
Bókfært verð í upphafi árs	14.224	15.528
Kaup	1.308	2.468
Endurflokkað yfir í hlutabréf og önnur verðbréf með berytilegum tekjum	(4.533)	(4)
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaga með hlutdeildaraðferð	465	2.712
Sala og fenginn arður	(10.687)	(6.480)
Samtals	777	14.224

31. desember 2014*	Samtals eignir	Samtals skuldir	Hagnaður/ (tap)	Eignarhlutur	Hlutdeild í hagnaði	Bókfært verð
Reiknistofa bankanna hf.	3.168	1.668	211	37%	77	552
Auðkenni ehf.	311	44	(262)	21%	(56)	56
Greiðslumiðlun Íslands ehf.	350	2	338	48%	162	167
Valitor Holding hf.	-	-	-	0%	117	-
Borgun hf.	-	-	-	0%	198	-
Motus ehf.	-	-	-	0%	(33)	-
Aðrir	-	-	-	0%	-	2
Samtals	3.829	1.714	287		465	777

31. desember 2013*

Valitor Holding hf.	42.527	35.058	(352)	38%	(137)	2.905
Framtakssjóður Íslands slhf.	35.862	3.669	7.636	28%	2.134	8.882
Borgun hf.	24.914	21.899	960	31%	301	960
Reiknistofa bankanna hf.	2.186	522	91	37%	3	613
Motus ehf.	714	390	225	48%	137	191
Auðkenni hf.	287	38	(163)	20%	(39)	50
IEI slhf.	2.251	-	-	28%	-	621
Reginn hf.	-	-	-	-	315	0
Aðrir	-	-	-	-	(1)	2
Samtals	108.742	61.576	8.397		2.712	14.224

* Fjárhæðir fyrir árin 2013 og 2014 eru áætlaðar fjárhæðir en ekki endanlegar fjárhæðir í lok hvors árs um sig, ef endanlegar fjárhæðir lágu ekki fyrir.

Á árinu 2014 seldi samstæðan alla hluti sína í Valitor Holding hf., Borgun hf., IEI slhf. og 9,9% eignarhlut sinn í Framtakssjóði Íslands slhf. Eftirstandandi eignarhlutur í Framtakssjóði Íslands slhf. hefur verið færður undir hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum. Ekkert hlutdeildarfélaganna er skráð á markað.

Á árinu keypti Greiðslumiðlun Íslands ehf. alla eignarhluti hluthafa í Motus ehf., en greiðsla fyrir hlutina var innt af hendi með hlutafé í Greiðslumiðlun Íslands ehf. Bankinn á því sömu hlutdeild í Greiðslumiðlun Íslands ehf. og hann átti áður í Motus ehf., sem nú er dótturfélag Greiðslumiðlunar Íslands ehf.

Auk peningagreiðslu, þá felur salan á 38% eignarhlut bankans í Valitor Holding hf. til Arion banka hf. í sér samkomulag milli aðila um viðbótargreiðslur kaupverðs. Samkvæmt samkomulaginu mun Arion banki greiða bankanum viðbótargreiðslur frá Valitor, eða dótturfélag Valitor, greiðslur frá Visa Europe vegna tiltekens valréttarsamnings sem í gildi er milli Visa Europe og Visa Inc. Bankinn hefur ekki fært neinar fjárhæðir í ársreikning þennan í tengslum við þessar mögulegu viðbótargreiðslur þar sem ákvörðun um virkjun valréttarins er hvorki á valdi bankans né Arion banka, veruleg óvissa ríkir um það hvort eða hvenær greiðslur vegna valréttarins kunna að verða inntar af hendi og veruleg óvissa er um mögulegt andvirði slíkra greiðslna.

b) Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum sem færð eru á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Ein af fjárfestingunum í hlutdeildarfélagum eru í heild sinni flokkaðar reikningshaldslega sem fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og koma fram í efnahagsreikningnum undir liðnum "Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum". Fjárfesting þessi er 23,3% hlutur í Eyri Invest hf.

Skýringar við samstæðuársreikning

24. Rekstrarfjármunir

	2014			2013		
	Fasteignir	Innréttingar tækja- búnaður og bifreiðar	Samtals	Fasteignir	Innréttingar tækja- búnaður og bifreiðar	Samtals
Bókfært verð í upphafi árs	2.810	2.631	5.441	4.466	2.310	6.776
Viðbætur á árinu	960	294	1.254	-	820	820
Selt á árinu	(208)	(6)	(214)	(1.581)	(7)	(1.588)
Afskriftir	(68)	(722)	(790)	(75)	(493)	(568)
Bókfært verð 31. desember	3.494	2.197	5.691	2.810	2.631	5.440
Bókfært verð alls	3.851	4.592	8.443	3.135	5.950	9.085
Uppsafnaðar afskriftir	(357)	(2.395)	(2.752)	(326)	(3.319)	(3.645)
Bókfært verð 31. desember	3.494	2.197	5.691	2.810	2.631	5.440
Afskriftarhlutföll	2-4%	10-33%		2-4%	10-33%	
Opinbert verðmat fasteigna 31. desember					2014	2013
Fasteignamat					3.718	3.948
Brunabótamat					8.129	8.817
Afskriftir og niðurfærsla færð í rekstrarreikning samanstendur af:					2014	2013
Afskriftir rekstrarfjármuna					790	568
Niðurfærsla óefnislegra eigna					152	249
Samtals					942	818

25. Óefnislegar eignir

	2014	2013
Hugbúnaður		
Bókfært verð í upphafi árs	585	541
Viðbætur á árinu	792	293
Afskriftir	(152)	(249)
Bókfært verð 31. desember	1.225	585
Bókfært verð alls	2.655	1.863
Uppsafnaðar afskriftir	(1.430)	(1.278)
Bókfært verð 31. desember	1.225	585
Afskriftarhlutföll	20-33%	20-33%

26. Aðrar eignir

	2014	2013
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	16.468	863
Aðrar óinnheimtar kröfur	3.265	3.248
Krafa á LBI hf. vegna dómsúrskurðar	-	2.255
Ýmsar eignir	1.245	2.449
Samtals	20.978	8.816

27. Eignir í sölumæðferð

	2014	2013
Fullnustueignir	12.270	17.213
Eignasamstæður til sölu	5.942	7.810
Samtals	18.212	25.023

Fullnustueignir

Fullnustueignir eru aðallega fastafjármunir sem samstæðan hefur eignast við að ganga að veðum fyrir útlánum og kröfum. Það er stefna samstæðunnar að selja slíkar eignir fljótt og á skipulegan hátt. Samstæðan notar almennt ekki fullnustueignir sem eru ekki fjáreignir í eigin þágu. Fullnustueignir eru skráðar annað hvort sem eignir bankans eða dótturfélags hans Hamla ehf.

Skýringar við samstæðuársreikning

27. Eignir í sölumeðferð (framhald)

Fullnustueignir	2014	2013
Bókfært verð í upphafi árs	17.213	25.221
Innheimt á árinu	8.151	11.543
Selt á árinu	(11.678)	(16.366)
Niðurfærsla og sölutap eigna	(1.416)	(3.185)
Bókfært verð 31. desember	12.270	17.213

Eignasamstæður í sölumeðferð

Eignasamstæður í sölumeðferð samanstanda af eignum og skuldum dótturfélaga sem hafa verið keypt af bankanum eingöngu með endursölu í huga.

28. Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka

	2014	2013
Skuldir og endurkaupasamningar við Seðlabanka	197	115
Skuldir og innlán hjá fjármálafyrirtækjum	53.630	167.103
Samtals	53.827	167.218

29. Innlán frá viðskiptavinum

	2014	2013
Óbundin innlán	380.518	345.086
Bundin innlán	170.917	111.575
Samtals	551.435	456.662

30. Veðtrygð skuldabréf

31.12.2014	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls	Samningsbundnir vextir (%) (Grunnvextir + upphaflegt álag/ hækkað álag)	Bókfært verð
EUR Skuldabréf	EUR	9.10.2016	€ 99 milljónir	EURIBOR + 2,90%	15.276
USD Skuldabréf	USD	9.10.2016	\$ 18 milljónir	LIBOR + 2,90%	2.285
GBP Skuldabréf	GBP	9.10.2016	£ 66 milljónir	LIBOR + 2,90%	13.083
EUR Skuldabréf	EUR	9.10.2018	€ 132 milljónir	EURIBOR + 2,90%	20.368
USD Skuldabréf	USD	9.10.2018	\$ 24 milljónir	LIBOR + 2,90%	3.047
GBP Skuldabréf	GBP	9.10.2018	£ 88 milljónir	LIBOR + 2,90%	17.443
USD Skuldabréf	USD	9.10.2020	\$ 271 milljónir	LIBOR + 2,90% / 3,50%	34.402
EUR Skuldabréf	EUR	9.10.2022	€ 192 milljónir	EURIBOR + 2,90% / 3,65%	29.626
USD Skuldabréf	USD	9.10.2024	\$ 271 milljónir	LIBOR + 2,90% / 3,95%	34.402
EUR Skuldabréf	EUR	9.10.2026	€ 192 milljónir	EURIBOR + 2,90% / 4,05%	29.626
Samtals útgefin skuldabréf til LBI hf.					199.558

31.12.2014	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls	Fastir samningsbundnir vextir	Bókfært verð
LBANK CB 16	ISK	10.6.2016	3.360	6,3 %	3.476
LBANK CB 17	ISK	23.10.2017	1.340	6,0 %	1.345
LBANK CB 19	ISK	17.9.2019	2.580	6,8 %	2.649
Sértrygð skuldabréf samtals					7.470

Veðtrygð skuldabréf samtals 31.12.2014 **207.028**

Skýringar við samstæðuársreikning

30. Veðtryggð skuldabréf (framhald)

31.12.2013	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls	Samningsbundnir vextir (Grunnvextir + álag)	Bókfært verð
EUR Skuldabréf	EUR	9.10.2018	€ 755 milljónir	EURIBOR + 2,90 %	119.808
GBP Skuldabréf	GBP	9.10.2018	£ 241 milljónir	LIBOR + 2,90 %	45.877
USD Skuldabréf	USD	9.10.2018	\$ 625 milljónir	LIBOR + 2,90 %	72.032
Samtals útgefin skuldabréf til LBI hf.					237.717

31.12.2013	Gjaldmiðill	Gjalddagi	Eftirstöðvar höfuðstóls	Samningsbundnir vextir	Bókfært verð
LBANK CB 16	ISK	10.6.2016	1.860	6,3 %	1.925
Sértryggð skuldabréf samtals					1.925

Veðtryggð skuldabréf samtals 31.12.2013 **239.642**

Veðtryggðu skuldabréfin í erlendri mynt sem bankinn gaf út til LBI hf. sem endurgjald og viðbótarendurgjald fyrir þær eignir og skuldir sem færðar voru frá LBI hf. til bankans þann 9. október 2008 samanstóðu upprunalega af skuldabréfum útgefnunum í október 2010 og apríl 2013, hin svokölluðu upprunalegu skuldabréf.

Endurgreiðsluferli upprunalegu skuldabréfanna gerðu ráð fyrir endurgreiðslu þeirra á árunum 2014-2018. Þann 8. maí 2014 komust bankinn og slitastjórn LBI hf. að samkomulagi um breytingar á endurgreiðsluskilmálunum og framlengingu þeirra til 2014-2026. Samkomulagið var gert með fyrirvara um að slitastjórn LBI hf. fengi tiltekna undanþágur frá fjármagnshöftum frá Seðlabanka Íslands. Seðlabankinn samþykkti undanþágurnar þann 4. desember 2014. Samkomulagið öðlaðist gildi þann sama dag sem Samkomulag um breytingar á skilmálum, með áorðnum breytingum frá 12. júní 2014, ásamt handveðsýfirlýsingu með áorðnum breytingum frá 4. desember 2014 á milli bankans og slitastjórnar LBI hf.

Við gildistöku samkomulagsins 4. desember 2014 var bankanum gert að fyrirframgreiða eftirstöðvar höfuðstóls upprunalegu skuldabréfanna og að því loknu komu tíu skuldabréf í stað upprunalegu skuldabréfanna í samræmi við Samkomulag um breytingar á skilmálum, með áorðnum breytingum frá 12. júní 2014.

Samkvæmt samkomulaginu greiðast þessi tíu skuldabréf upp á árunum 2016-2026 og eru lokagjalddagar á tveggja ára fresti. Falli langtíma lánsþæfiseinkunn bankans í erlendri mynt skv. mati Standard & Poor's niður fyrir BBB- þann 30. júní 2018 hefur bankinn jafnframt rétt til að breyta og framlengja að hluta eða í heild greiðslu skuldabréfanna sem eru á lokagjalddaga 2018 og 2020.

Vaxtakjör verða óbreytt, þ.e. 3ja mánaða EURIBOR á skuldabréfinu sem er í EUR og 3ja mánaða LIBOR á GBP og USD bréfunum, auk 2,9% álags fram til október 2018. Eftir það fer vaxtaálagið stighækkandi og verður 3,5% vegna gjalddaga 2020, 3,65% vegna gjalddaga 2022, 3,95% vegna gjalddaga 2024 og að lokum 4,05% vegna lokagjalddagans árið 2026.

Samkomulagið kveður einnig á um að bankinn ráðstafi andvirði hvers konar nýrrar lánsfjármögnunar í erlendri mynt yfir tiltekinni upphæð til endurgreiðslu á skuldabréfunum. Að öðru leyti veitir samkomulagið bankanum aukið svigrúm til að framkvæma valkvæðar og samningsbundnar endurgreiðslur í tengslum við eftirstandandi gjalddaga, án aukins kostnaðar.

Þá verður bankinn ekki krafinn um að breyta útstandandi skuldabréfum í Eurobond fyrir október 2018 og sérstökum hömlum á arðgreiðslur hefur verið hrundið úr vegi.

Á árinu 2014 lauk Landsbankinn viðbótar sölu á LBANK CB 16, flokki sértryggðra skuldabréfa. Skuldabréfin eru óverðtryggð með föstum 6,3% vöxtum til þriggja ára. Gefin voru út bréf að fjárhæð 1.500 milljónir króna. Útgáfa skuldabréfa í þessum flokki takmarkast við 10.000 milljónir króna.

Á árinu 2014 gaf Landsbankinn út skuldabréf í nýjum flokki sértryggðra skuldabréfa, LBANK CB 17. Skuldabréfin eru óverðtryggð með föstum 6,0% vöxtum til þriggja ára. Gefin voru út bréf að fjárhæð 1.400 milljónir króna. Útgáfa skuldabréfa í þessum flokki takmarkast við 10.000 milljónir króna.

Á árinu 2014 gaf Landsbankinn út skuldabréf í nýjum flokki sértryggðra skuldabréfa, LBANK CB 19. Skuldabréfin eru óverðtryggð með föstum 6,8% vöxtum til fimm ára. Gefin voru út bréf að fjárhæð 2.640 milljónir króna. Útgáfa skuldabréfa í þessum flokki takmarkast við 10.000 milljónir króna.

Sértryggðu skuldabréfin auka fjármögnunarmöguleika fyrir íbúðalánasafn bankans og draga úr fastvaxtaáhættu hans. Þessir þrjú skuldabréfaflokkar, LBANK CB 16, LBANK CB 17 og LBANK CB 19, eru skráðir til viðskipta í kauphöll Nasdaq OMX Iceland.

Bankinn hefur skuldbundið sig til að setja hluta af útlánasafni sínu að veði til tryggingar á veðtryggðu skuldabréfunum í erlendri mynt sem gefin voru út til LBI hf. sem og útgáfu sértryggðra skuldabréfa. Krafan um lágmarks veðþekju á veðtryggðu skuldabréfunum sem voru gefin út til LBI hf. var lækkuð úr 124,7% í 115% með samkomulaginu sem bankinn og slitastjórn LBI hf. gerðu með sér þann 12. júní 2014, ásamt handveðsýfirlýsingu fyrir bréfin frá 4. desember 2014. Lágmarkskrafa um veðþekju á sértryggðu skuldabréfunum er 120%. Nánar má lesa um veðsettar eignir í skýringu 77.

Skýringar við samstæðuársreikning

31. Skatteign og skattskuld

Skatteign og skattskuld er sem hér segir:

Skatteign	2014	2013
Frestuð skatteign	83	-
Skattskuld		
Frestuð skattskuld	-	(590)

Bókfærð frestuð skatteign og (skattskuld) tengist eftirfarandi liðum:

	2014			2013		
	Eignir	Skuldir	Nettó	Eignir	Skuldir	Nettó
Rekstrarfjármunir	-	(284)	(284)	-	(524)	(524)
Óefnislegar eignir	-	(38)	(38)	-	(54)	(54)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	186	-	186	416	-	416
Frestaður gengismunur	-	(148)	(148)	-	(434)	(434)
Aðrir liðir	-	(128)	(128)	-	(269)	(269)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	495	-	495	275	-	275
	681	(598)	83	691	(1.281)	(590)
Jöfnun skatteignar á móti skattskuld	(598)	598	-	(691)	691	-
Samtals	83	0	83	0	(590)	(590)

Frestuð skatteign og skattskuld er reiknuð út frá skattaprósentum og skattalögum sem voru í gildi í lok árs 2014, en þá var tekjuskattshlutfall lögaðila 20% (2013: 20%).

Breytingar á tímabundnum mismun á árinu voru eftirfarandi:

	Bókfært í rekstrarreikningi			
	Staðan 1.1	(Gjöld) tekjur	Breytingar frá fyrra ári	Staðan 31.12
2014				
Rekstrarfjármunir	(524)	240	-	(284)
Óefnislegar eignir	(54)	16	-	(38)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	416	(230)	-	186
Frestaður gengismunur	(434)	286	-	(148)
Aðrir liðir	(269)	141	-	(128)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	275	443	(223)	495
Samtals	(590)	896	(223)	83
2013				
Rekstrarfjármunir	(1.061)	537	-	(524)
Óefnislegar eignir	(105)	51	-	(54)
Útlán og kröfur á viðskiptavini	450	(34)	-	416
Frestaður gengismunur	(342)	(92)	-	(434)
Aðrir liðir	(67)	(202)	-	(269)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	1.172	(897)	-	275
Samtals	48	(637)	0	(590)

Skýringar við samstæðuársreikning

32. Aðrar skuldir

	2014	2013
Umframgreiðslur á útlánum	4.791	8.857
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	2.356	2.710
Fjármagnstekjuskattur	2.329	4.256
Viðskiptaskuldir	102	484
Ógreitt framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	260	270
Skattur á heildarskuldir fjármála fyrirtækja	2.989	3.283
Tekjuskattur til greiðslu	7.953	8.325
Hlutdeild minnihluta - sjóðir	1.693	945
Ýmsar skuldir	4.561	5.460
Samtals	27.034	34.589

Óuppgerð verðbréfavíðskipti voru gerð upp innan þriggja daga frá reikningsskiladegi.

Ógreitt framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta

Samkvæmt lögum nr. 98/1999 um Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta og breytingum á lögum frá 31. maí 2011, á bankinn að leggja í sjóðinn ársfjórðungslega óendurkræft almennt og breytilegt framlag. Almenna framlagið er ákvarðað ársfjórðungslega og samsvarar 0,05625% af öllum tryggðum innstæðum í bankanum, eins og þær eru skilgreindar í breytingum á lögum frá 19. júní 2012. Fjárhæð breytilega framlagsins ákvarðast ársfjórðungslega á grundvelli af áhættustuðli sem FME gefur bankanum. Almenna og breytilega framlagið kemur til greiðslu á meðan heildareignir sjóðsins eru minni en 1% af tryggðum innstæðum í viðskiptabönkum og sparisjóðum á næstliðnu ári. Til viðbótar almenna og breytilega framlaginu getur sjóðurinn krafist bankann um viðbótarframlög í sjóðinn ef FME og Seðlabankinn fara fram á það í sameiningu. Jafnframt er sjóðnum heimilt að krefjast viðbótarframlaga til endurgreiðslu á lántökum sjóðsins og kostnaði þeim tengdum. Hámarks fjárhæð viðbótarframlaga sem hægt er að krefja bankann að leggja sjóðnum til er fjárhæð sem samsvarar 0,6% af tryggðum innstæðum í bankanum.

Stjórnendur bankans hafa ákveðið að skuldin sem færa skal vegna ársframlags til Tryggingasjóðs skuli einungis nema þeirri fjárhæð sem bankinn á að greiða á reikningsskiladegi samkvæmt lögum. Þetta er framlagið sem bankinn skal greiða á yfirstandandi ársfjórðungi vegna næsta ársfjórðungs á undan. Önnur regluleg framlög bankans til sjóðsins á síðari ársfjórðungum eru háð framtíðarstarfsemi bankans og eru því ekki núverandi skuldbinding á reikningsskiladegi. Þar af leiðandi eru framtíðarframlög til sjóðsins ekki færð sem skuld. Því er upphæðin sem færð er sem skuld 31. desember 2014 260 milljónir króna sem bankinn skal greiða eigi síðar en 1. mars 2015 (31. desember 2013: 270 milljónir króna).

33. Eigið fé

Hlutafé

Heildar hlutafé samþykkt og útgæfið af bankanum í árslok 2014 eru 24 milljarðar en útistandandi hlutafé í árslok 2014 nam 23,7 milljarðar hluta að nafnvirði 1 króna á hlut. Hverjum einnar krónu hlut fylgir eitt atkvæði og eiga hluthafar þannig rétt á einu atkvæði á hlut á félagsfundum bankans. Greitt hefur verið fyrir alla hluti að fullu.

Yfirverð

Yfirverð er munurinn á greiðslum í krónum sem bankinn fékk við útgáfu á hlutafé og nafnverðs útgefna hluta, að frádregnum beinum kostnaði við útgáfu nýrra hluta að teknu tilliti til skattspörunar.

Lögbundinn varasjóður

Lögbundni varasjóðurinn er stofnaður í samræmi við lög um hlutafélög nr. 2/1995 sem kveða á um að minnst 10% af hagnaði bankans, sem ekki er ráðstafað gegn tapi fyrri ára eða lagt í aðra sjóði í samræmi við lög, skuli leggja í varasjóð þar til virði sjóðsins nemur 10% af hlutafé í bankanum. Þegar þeim mörkum hefur verið náð skal framlag í varasjóð vera minnst 5% þar til virði hans nemur fjórðungi af hlutafé í bankanum.

Varasjóður hlutabréfatengdra greiðslna

Í febrúar 2014 lauk bankinn við úthlutun eftirstandandi eigin hluta sem LBI hf. afhenti bankanum árið 2013, í samræmi við kröfu LBI hf. um úthlutun eigin hluta til starfsmanna og samþykkt hluthafafundar Landsbankans í júlí 2013. Að aflokinni viðtöku og síðar úthlutun á 500 milljónum eigin hluta til starfsmanna, ásamt endurkaupum hluta þeirra af hálfu bankans til að standa skil á sköttum og lífeyrissjóðsgreiðslum, eiga núverandi og fyrrverandi starfsmenn bankans nú alls 187 milljón hluti (0,78%) og bankinn sjálfur á 313 milljónir eigin hluta (1,30%).

Óráðstafað eigið fé

Óráðstafað eigið fé er óráðstafaður hagnaður og tap samstæðunnar frá stofnun bankans, að frádregnum framlögum í lögbundinn varasjóð bankans.

Skýringar við samstæðuársreikning

33. Eigið fé (framhald)

Arður

Á aðalfundi bankans fyrir rekstrarárið 2013 sem haldinn var þann 19. mars 2014 var samþykkt tillaga bankaráðs um að greiða hluthöfum bankans arð sem næmi 0,84 krónum á hlut fyrir árið 2013. Arður var greiddur til hluthafa 26. mars 2014 miðað við hluthafaskrá 19. mars 2014. Arðgreiðslan nam 19.897 milljónum króna á útistandandi hluti.

Takmarkanir á arðgreiðslum

Tilteknum hömlum á arðgreiðslur sem upprunalega var kveðið á um af hálfu LBI hf. hefur verið hrundið úr vegi með samkomulagi milli Landsbankans og slitastjórnar LBI hf. um breytingar á endurgreiðsluferli skuldabréfa í erlendri mynt sem bankinn gaf út til LBI hf. í samræmi við Samkomulag um breytingar á skilmálum, með áorðnum breytingum frá 12. júní 2014, sem öðlaðist gildi 4. desember 2014. Arðgreiðslur eru samkvæmt þessu samkomulagi heimilaðar á meðan skuldabréfin eru útistandandi að því tilskildu að eiginfjárlutfallið í síðasta ársreikningi eða árshlutareikningi samstæðunnar, fyrir ákvörðun um arðsúthlutun (og að teknu tilliti til áhrifa arðgreiðslunnar), sé ekki lægra en lágmarkskrafan um eiginfjárlutfall eins og hún er ákvörðuð af Fjármálaeftirlitinu (FME) í samræmi við lög og reglugerðir á hverjum tíma. Jafnframt er kveðið á um að skuldabréfin séu ekki í vanefnd fyrir arðgreiðslu eða vegna slíkrar arðgreiðslu sem og að arðgreiðslur séu einungis inntar af hendi í íslenskum krónum.

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 má einungis úthluta sem arði hagnaði samkvæmt samþykktum ársreikningi síðasta árs, yfirfærðum hagnaði frá fyrri árum og frjálsum sjóðum eftir að dregið hefur verið frá tap sem ekki hefur verið jafnað og það fé sem samkvæmt lögum eða félagssamþykktum skal lagt í varasjóð eða til annarra þarfa af hagnaði fyrri ára og frjálsum sjóðum.

Skýringar við samstæðuársreikning

Aðrar skýringar

34. Hagnaður á hlut

Hagnaður ársins	2014	2013
Hagnaður ársins sem tilheyrir hluthöfum bankans	29.737	28.750

Þynntur hagnaður á hlut er reiknaður með því að leiðrétta vegin meðalfjölda almennra hluta fyrir umbreytingu allra mögulegra þynnanlegra almennra hluta.

Fjöldi hluta

Fjöldi útistandandi hluta í byrjun árs	24.000	24.000
Meðalfjöldi eigin hluta	(324)	(345)
Vegin meðalfjöldi útistandandi hluta	23.676	23.655

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður á hlut af áframhaldandi starfsemi	1,26	1,22
--	-------------	-------------

Grunnhagnaður og þynntur hagnaður bankans á hlut er sá sami þar sem bankinn hefur ekki gefið út valréttarsamninga, tryggða kauprétti, breytanleg skuldabréf eða aðra mögulega gerninga sem þynna hagnaðinn á hlut.

35. Málafæri

Öðru hverju koma upp málaferli gegn bankanum og dótturfélögum hans sem tengjast starfsemi hans og venjubundum viðskiptum. Sum þessara mála eru mikilvæg í þeim skilningi að stjórnendur telja að þau geti haft veruleg áhrif á þær fjárhæðir sem birtar eru í ársreikningi samstæðunnar og séu ekki sambærileg öðrum málum sem þegar hefur verið leyst úr.

Mikilvæg mál sem voru opin í árslok 2014

Endurreikningur gengistryggðra lána

1) Í desember 2013 stefndi fyrirtæki bankanum í tveimur málum og krafðist leiðréttingar á endurreikningi gengistryggðra lána. Þess var krafist að haga bæri endurreikningi í samræmi við dóma Hæstaréttar í málum nr. 600/2011 og 464/2012 þar sem talið var að uppfyllt væru skilyrði þess að gera undantekningu frá meginreglu kröfurettar um rétt kröfuhafa til viðbótargreiðslu. Því bæri að miða við greidda samningsvexti samkvæmt fullnaðarkvittunum í staða vaxta Seðlabanka Íslands. Landsbankinn hafnaði kröfum fyrirtækisins og vísaði m.a. til dóms Hæstaréttar í máli nr. 463/2013 en þar var talið að skilyrði þess að beita undantekningu væru ekki fyrir hendi þar sem ekki hafi verið aðstöðumunur milli aðila og að viðbótarkrafan ylli ekki röskun á fjárhagslegri stöðu fyrirtækisins sem jafna mætti til óhagræðis sem einstaklingur eða lítið fyrirtæki yrði fyrir vegna óvæntrar kröfu um verulega viðbótargreiðslu. Þann 7. nóvember 2014 var Landsbankinn sýknaður í héraðsdómi í báðum málunum. Taldi héraðsdómur að fyrirtækið hefði ekki sýnt fram á að áskilnaður bankans um vexti Seðlabanka Íslands hafi valdið svo verulegri og óvæntri röskun á fjárhagslegri stöðu að það stæði bankanum nær að bera áhættuna af muninum á samningsvöxtunum og vöxtum Seðlabankans. Málunum hefur verið áfrýjað til Hæstaréttar.

Verðtrygging fjárskuldbindinga

2) Í janúar 2013 höfðaði viðskiptavinur mál gegn bankanum og krafðist staðfestingar á því að verðtryggingarákvæði skuldabréfs sem hann gaf út til bankans væru ólögmat og að bankanum væri ekki heimilt að endurmeta höfuðstólsfjárhæð lánsins mánaðarlega miðað við vísitölu neysluverðs. EFTA-dómstóllinn veitti ráðgefandi álit í málinu 24. nóvember 2014. Að því er varðar tilskipun 87/102/EBE um neytendalán er það álit EFTA-dómstólsins að þegar lánsamningur er bundinn við vísitölu neysluverðs, samrýmist það ekki tilskipuninni að miðað sé við 0% verðbólgu við útreikning á heildarlántökukostnaði og árlegri hlutfallstölu kostnaðar ef þekkt verðbólugustig á lántökudegi er ekki 0%. Það sé landsdómstólsins að meta, að teknu tillit til allra atvika málsins, hvaða áhrif röng upplýsingagjöf af þessu tagi hafi og hvaða úrræðum sé hægt að beita af því tilefni, að því gefnu að þeirri vernd sem tilskipunin veitir, eins og dómurinn skýrir hana, sé ekki stefnt í hættu. Að því er varðar tilskipun 93/13/EBE um óréttmæta skilmála í neytendasamningum er það m.a. álit EFTA-dómstólsins að sú tilskipun leggi ekki almennt bann við skilmálum um verðtryggingu lána í samningum milli lánveitanda og neytanda. Það sé landsdómstólsins að meta hvort umræddur skilmáli sé óréttmætur. Héraðsdómur mun nú fara yfir álit EFTA-dómstólsins og taka afstöðu til þess, á grundvelli íslenskra laga, hvort og þá að hvaða marki álitinu hefur áhrif á úrlausn málsins. Þann 22. desember 2014 hafnaði héraðsdómur beiðni stefnanda um dómkvaðningu matsmanns í málinu og hefur stefnandi kært þann úrskurð til Hæstaréttar. Ekki er ljóst hvenær vænta má endanlegs dóms í málinu. Þess ber að geta að þann 6. febrúar 2015 komst Héraðsdómur Reykjavíkur að þeirri niðurstöðu í tveimur sambærilegum málum, þar sem reyndi að mörgu leyti á sambærileg álitamál, að ekki hefði komið fram að upplýsingagjöf viðkomandi lánastofnana til lántaka hafi haft slíkar afleiðingar fyrir hagsmuni lántaka að gæti leitt til ógildis verðbótaákvæðis viðkomandi lánsamninga.

Skýringar við samstæðuársreikning

35. Málafæri

Mikilvæg mál sem voru opin í árslok 2014 (framhald)

Ráðstöfun eigna og skulda frá Landsbanka Íslands til Landsbankans

3) Í nóvember 2012 höfðaði Landsbankinn Guernsey Ltd. mál gegn bankanum o.fl. vegna peningamarkaðsinnlána hjá Landsbanka Íslands (nú LBI). Héraðsdómur sýknaði bankann af kröfum stefnanda 19. desember 2014 og taldi að innlánin hefðu ekki verið flokkuð sem skuldbindingar sem hefði átt að flytja til Landsbankans, sbr. ákvarðanir FME, dags 9. október og 11. nóvember 2008. Búist er við að málinu verði áfrýjað til Hæstaréttar.

Rannsókn Samkeppniseftirlitsins á lánaskilmálum

4) Í mars 2013 sendi Samkeppniseftirlitið bankanum bráðabirgðamat í máli er varðar ívilnandi skilmála sem Landsbanki Íslands (nú LBI) og í kjölfarið bankinn bauð á árunum 2004 til 2010 fyrir viðskiptavinum, sérstaklega vegna húsnæðislána. Í júní 2013 svaraði bankinn Samkeppniseftirlitinu og hafnaði öllum ásökunum um brot á samkeppnisreglum. Bankinn hefur ekki upplýsingar um það hvort Samkeppniseftirlitið muni aðhafast frekar í málinu en hann hefur lýst yfir vilja sínum til þess að ræða málið. Þann 1. júlí 2014 tilkynnti eftirlitið bankanum að ekki væri að vænta niðurstöðu í málinu fyrr en á fyrri hluta ársins 2015.

Skadabótakrafa greiðslukortafyrirtækis

5) Í júní 2013 höfðaði greiðslukortafyrirtæki mál gegn bankanum ásamt öðrum fyrirtækjum í fjármálaþjónustu og krafðist greiðslu skadabóta að fjárhæð 1.200 m.kr. að viðbættum vöxtum. Stefnandinn telur að stefndu séu skadabótaskyldir vegna meintra brota þeirra á samkeppnisreglum. Bankinn hafnar ásökunum og kröfum. Frestur bankans til að skila greinargerð er ekki liðinn.

Mikilvæg mál sem var lokið á árinu 2014

Gengistrygging fjárskuldbindinga

6) Í desember 2012 stefndi hlutafélag bankanum og gerði þá kröfu að lán félagsins yrðu endurreiknuð sem lán í íslenskum krónum með ólögmætri gengistryggingu. Bankinn vísaði til þess að lánin væru endurgreidd í erlendum gjaldmiðlum og væru því lán í erlendum gjaldmiðlum. Héraðsdómur sýknaði bankann þann 25. júní 2013. Byggði sú niðurstaða á því m.a. að þegar efndir lánsamninganna væru virtar í heild yrði að telja að þær hafi að svo verulegu marki falist í því að erlendar myntir skiptu um hendur, að leggja yrið til grundvallar að um hafi verið að ræða lán í erlendum gjaldmiðlum. Hæstiréttur staðfesti þá niðurstöðu 6. mars 2014.

7) Í desember 2012 höfðaði hlutafélag mál gegn bankanum og krafðist viðurkenningar á því að lánsamningur væri um lán í íslenskum krónum með ólögmætri gengistryggingu. Lánsamningurinn vísaði til þess að lánið væri í svissneskum frönskum að jafnvirði tiltekinna fjárhæðar í íslenskum krónum. Landsbankinn leit svo á að lánið væri erlent lán m.a. vegna þess að félagið greiddi af láninu að mestu leyti í erlendri mynt. Þann 18. desember 2014 kvað Hæstiréttur upp dóm í málinu þar sem talið var að lánið væri gengistryggt lán.

Önnur mál:

8) Í október 2012 höfðaði Kaupþing hf. mál gegn Landsbréfum hf., Landsbanki Structured Finance III og Landsvaka hf. Krafa Kaupþings byggði á afleiðusamningi milli Kaupþings og Landssjóðs hf. Þann 18. desember 2014 var málið fellt niður í kjölfar samkomulags.

9) Í desember 2012 höfðuðu fjórtán erlendir bankar mál gegn bankanum og kröfðust skadabóta úr hendi bankans vegna ætlaðra vanefnda hans á skyldum samkvæmt tveimur yfirlýsingum sem gefnar voru út vegna handveðsetningar íslensks eignarhaldsfélags á innstæðum á bankareikningum hjá gamla Landsbanka Íslands (nú LBI) til tryggingar greiðslu lána sem félagið tók hjá erlendu bönkunum. Hæstiréttur sýknaði bankann í október 2014.

10) Í maí 2014 sendi Samkeppniseftirlitið bankanum bráðabirgðamat í máli varðandi ætluð brot tiltekinna fyrirtækja á byggingavörumarkaði á samkeppnisreglum. Rannsókn málsins náði til tímabilsins 2008 til mars 2011. Frá 2009 var eitt fyrirtækjanna, Húsasmiðjan ehf., í eigu Eignarhaldsfélagsins Vestia ehf., sem var þá dótturfyrirtæki bankans. Eignarhaldsfélagið Vestia ehf. var selt Framtaksjóði Íslands slhf. (FSÍ) í ágúst 2010. Í desember 2011 seldi FSÍ Húsasmiðjuna til Hamla ehf., dótturfyrirtækis bankans, en allur rekstur fyrirtækisins var færður til annars félags sem var ekki innan samstæðu bankans. Nafni lögaðilans sem selt var til Hamla var breytt í Holtavegur 10 ehf. Þann 9. júlí 2014 lauk Samkeppniseftirlitið málinu gagnvart bankanum og samstæðu bankans með gerð sáttar við Holtaveg 10 ehf.

11) Í mars 2013 sendi Samkeppniseftirlitið bankanum bráðabirgðamat og niðurstöður í máli sem varðaði eignarhald bankans í kortafyrirtækjunum Valitor hf. og Borgun hf. og hvernig þessi fyrirtæki stóðu að ákvörðun um fjárhæð milligjalda greiðslukorta. Málinu lauk í desember 2014 með sáttargerð milli bankans og Samkeppniseftirlitsins þar sem bankinn viðurkenni að tiltekin framkvæmd á greiðslukortamarkaði á árunum 2007-2009 hafi ekki verið í samræmi við samkeppnislög. Bankinn féllst á að greiða sekt að fjárhæð 450 m.kr. og ráðast í tilteknar aðgerðir til þess að efla samkeppni á greiðslukortamarkaði.

36. Leigusamningar

Skuldbindingar vegna rekstrarleigu þar sem samstæðan er leigutaki

Í þeim tilfellum þar sem samstæðan er leigutaki, voru áætlaðar lágmarksleigugreiðslur, sem falla undir óuppsejjanlega rekstrarleigu, sem hér segir þann 31. desember:

	2014	2013
Innan 1 árs	124	123
Eftir 1 til 5 ár	303	312
Eftir meira en 5 ár	248	247
Samtals	675	682

Skýringar við samstæðuársreikning

36. Leigusamningar (framhald)

Rekstrarleiga þar sem samstæðan er leigusali

Samstæðan er leigusali í þeim tilvikum sem tæki og áhöld eru keypt og leigð þriðja aðila með skipan sem fellur í raun undir lán og kröfur sem færðar eru samkvæmt IAS 39 í ársreikningi samstæðunnar.

Væntanlegar lágmarksleigugreiðslur sem falla undir óuppsejanlega rekstrarleigu voru sem hér segir þann 31. desember 2014:

	2014	2013
Innan 1 árs	36	167
Eftir 1 til 5 ár	244	247
Eftir meira en 5 ár	-	22
Samtals	280	436

Skuldbindingar fjármögnunarleigu þar sem samstæðan er leigusali

Samstæðan er leigusali í þeim tilvikum sem varanlegir rekstrarfjármunir eru leigðir þriðja aðila með skipan sem fellur undir fjármögnunarleigu. Fjármögnunarleigukröfur á viðskiptavini eru færðar meðal lána og krafna á viðskiptavini í ársreikningi samstæðunnar.

Hreinar fjárfestingar í fjármögnunarleigukröfum eru eftirfarandi:

	Brúttó fjárfesting í fjármögnunarleigu	Framtíðar fjármagnstekjur	Núvirði lágmarksleigugreiðslna
31. desember 2014			
Innan 1 árs	1.173	(82)	1.091
Eftir 1 til 5 ár	401	(31)	370
Eftir meira en 5 ár	73	(6)	67
Samtals	1.647	(119)	1.528

31. desember 2013

Innan 1 árs	2.748	(268)	2.480
Eftir 1 til 5 ár	4.753	(368)	4.385
Eftir meira en 5 ár	621	(48)	573
Samtals	8.122	(684)	7.438

Ótryggt hrakvirði í lok árs 2014 er núll (2013: núll)

37. Fjárvarsla

Samstæðan veitir fjárvörslu-, eignastýringar-, fjárfestingastýringar- og ráðgjafþjónustu. Í því felst að samstæðan tekur ákvarðanir um ráðstöfun, kaup og sölu ýmissa fjármálagerninga. Eignir í vörslu bankans eru ekki taldar fram í reikningsskilunum þar sem þær eru ekki eignir bankans. Hluti þessarar þjónustu hefur í för með sér að samstæðan samþykkir markmið og viðmið fyrir fjárfestingu eigna í hennar vörslu. Þann 31. desember 2014 námu heildareignir í stýringu 118 milljörðum króna (2013: 111 milljörðum króna). Heildareignir í vörslu bankans námu 844 milljörðum króna (2013: 845 milljörðum króna).

38. Hlutdeild í dótturfélögum

Upplýsingar um helstu dótturfélög sem voru beint eða óbeint í eigu samstæðunnar þann 31. desember 2014 má finna í töflunni hér fyrir neðan, þ.m.t. þau dótturfélög sem eru einna veigamest í starfsemi samstæðunnar. Frekari upplýsingar um reikningsskilareglur er varða dótturfélög í samstæðunni eru settar fram í skýringu 3.1 (a).

Helstu dótturfélög 31 December 2014

Fyrirtæki	Eignahagsmunir	Starfsemi
Eignarhaldsfélag Landsbankans ehf. (Ísland)	100%	Eignarhaldsfélag
Landsbréf hf. (Ísland)	100%	Umsjón með verðbréfasjóðum
Hömlur ehf. (Ísland)*	100%	Eignarhaldsfélag
Landsbanki Holdings UK (Bretland)	100%	Eignarhaldsfélag í slitameðferð

*Hömlur ehf. er móðurfélag tólf dótturfélaga, þar á meðal Ístaks hf., sem hafa hvorki saman né hvert fyrir sig marktæk áhrif á starfsemi samstæðunnar.

Ekki hvíla á samstæðunni neinar hömlur sem takmarka aðgang að eða notkun á eignum og til að gera upp skuldir aðrar en þær sem eftirlitsaðilar kveða á um. Samstæðan átti ekki neina verulega hlutdeild minnihluta þann 31. desember 2014.

Skýringar við samstæðuársreikning

39. Sérsniðin félög innan samstæðunnar

Lagt er mat á upptöku á sérsniðnum félögum í samstæðureikning í samræmi við reikningsskilaaðferð þá sem lýst er í skýringu 3.2. Þær fjárfestingar sem samstæðan hefur yfirráð yfir eru færðar undir eftirfarandi liði í efnahagsreikningi:

Eignir	2014	2013
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	785	830
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	2.172	1.074
Aðrar eignir	10	-
Skuldri	2014	2013
Hlutdeild minnihluta - sjóðir	1.693	945

Bankinn á meirihluta hlutdeildarskírteina í sjóðum sem reknir eru af Landsbréfum. Sjóðirnir eru færðir í samstæðureikning bankans eins og dótturfélög, þó með þeirri undantekningu að eignarhlutur minnihluta er færður meðal annarra skulda en ekki sem eigið fé í efnahagsreikningnum. Ástæðan fyrir þessu er sú að hlutdeildarskírteinishafar geta krafist innlausnar á eignarhlut sínum og því uppfylla hlutdeildarskírteinin ekki öll skilyrði þess að teljast eigið fé.

40. Sérsniðin félög utan samstæðunnar

Þar sem samstæðan sinnir hlutverki umboðsaðila fyrir fjárfesta eru fjárfestingarsjóðir ekki teknir inn í samstæðureikning. Í þeim tilfellum þar sem samstæðan hefur fjárfest í fjárfestingarsjóðum utan samstæðureiknings eru sjóðirnir skilgreindir sem fjárfestingar í fjármunum og færðir á gangvirði í rekstrarreikning. Gangvirði slíkra fjárfestinga sýnir hámarksáhættu samstæðunnar gagnvart tapi af fjárfestingu í slíkum fjárfestingarsjóðum utan samstæðunnar.

Tegund sérsniðins félags	Eðli og tilgangur	Hlutdeild samstæðunnar	Heildar eignir
Fjárfestingarsjóðir	Að afla þóknatekna af eignastýringu fyrir hönd fjárfesta sem þriðja aðila	Fjárfesting í hlutdeildarskírteinum útgefnum af sjóðnum	53.900
	Fjármögnun með útgáfu hlutdeildarskírteina til fjárfesta	Umsýslubóknarir	

Í töflunni hér á eftir er greining á bókfærðu virði eignar samstæðunnar í sérsniðnum félögum utan samstæðunnar. Hámarks tapsáhætta er bókfært verð

Fjárfestingaverðbréf	Bókfært virði
Fjárfestingarsjóðir	1.884
Samtals	1.884

41. Ábyrgðir / Opnar stöður utan efnahagsreiknings innan samstæðunnar

Þessar ábyrgðir eru veittar í venjubundnum bankaviðskiptum. Hámarks útlánaáhætta samstæðunnar þann 31.12.2014 vegna þessara viðskipta var eftirfarandi:

Ábyrgðir / Opnar stöður utan efnahagsreiknings 31.12.2014	Bókfært virði
Fjárhagslegar ábyrgðir	1.877
Óáðreginn yfirdráttar-/greiðslukortaheimild	6.633

42. Viðskipti við tengda aðila

Tengdir aðilar

Ríkissjóður Íslands, fyrir hönd íslenska ríkisins, á 98% hlut í bankanum í árslok 2014. Þær stofnanir og fyrirtæki sem tengjast ríkinu og flokkast sem tengdir aðilar eru: Fjármálaráðuneytið, Bankasýsla ríkisins og fyrirtæki og stofnanir sem tengjast þeim.

Viðskipti á milli bankans og dótturfélaga hans falla undir skilgreiningu um viðskipti á milli tengdra aðila. Öll viðskipti við dótturfélög eru jöfnuð út í samstæðureikningsskilunum og koma þar af leiðandi ekki fram í samstæðureikningnum. Frekari upplýsingar um helstu dótturfélög má finna í skýringu 38, Hlutdeild í dótturfélögum.

Lykilstjórnendur bankans og þeir sem tengjast þeim nánum fjölskyldutengslum falla undir skilgreininguna á tengdum aðilum og í sumum tilfellum lykilstjórnendur dótturfélaga bankans. Lykilstjórnendur bankans eru: bankaráð, bankastjóri, framkvæmdastjórnar og aðrir stjórnendur sem hafa völd og ábyrgð til þess að skipuleggja, stjórna og hafa eftirlit með rekstri bankans. Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins falla undir skilgreininguna tengdir aðilar bankans vegna valdsviðs þeirra til þess að hafa áhrif á stefnu bankans.

Skýringar við samstæðuársreikning

42. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Viðskipti við tengda aðila

(a) Viðskipti við íslenska ríkið og ríkisfyrirtæki

Vörur og þjónusta samstæðunnar eru boðnar íslenska ríkinu og ríkisfyrirtækjum (þar með talið öðrum bönkum í eigu ríkisins) í samkeppni við aðra og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Með sama hætti kaupir bankinn og aðrir tengdir aðilar bankans vörur og þjónustu frá ríkisfyrirtækjum á markaðsverði og í samræmi við almenna viðurkennda viðskiptaskilmála. Eðli og útistandandi kröfur á opinbera aðila koma fram í skýringu 57.

(b) Viðskipti við aðra tengda aðila

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir útlána til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og útlán til hlutdeildarfélaga:

Útlán í milljónum króna	2014		2013	
	Staða í árslok	Hámarks staða	Staða í árslok	Hámarks staða
Lykilstjórnendur	95	155	108	131
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	62	165	136	224
Hlutdeildarfélög	17.583	56.357	47.037	63.892
Annað	11	17	17	18
Samtals	17.751	56.694	47.298	64.265

Engin sértæk virðisýrning var færð á árinu 2014 vegna þessara lána.

Engar ábyrgðir, veð eða loforð hafa verið gefin út eða innleyst vegna þessara viðskipta á tímabilinu sem reikningsskilin ná til. Jafnframt eru engir leigusamningar milli tengdra aðila á árinu.

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir innlána til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og innlán til hlutdeildarfélaga:

Innlán í milljónum króna	2014		2013	
	Staða í árslok	Hámarks staða	Staða í árslok	Hámarks staða
Lykilstjórnendur	55	123	49	116
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	23	74	24	116
Hlutdeildarfélög	304	18.107	13.030	21.234
Annað	1	2	1	1
Samtals	383	18.306	13.104	21.467

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir ábyrgða til lykilstjórnenda, aðila þeim tengdum og ábyrgðir til hlutdeildarfélaga:

Ábyrgðir í milljónum króna	Staða í árslok	Staða í árslok
	2014	2013
Hlutdeildarfélög	-	520
Samtals	0	520

Skýringar við samstæðuársreikning

42. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

Áhrif á reikstrarreikninginn:

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir vaxtatekna og vaxtagjalda sem skráðar voru í tengslum við lykilstjórnendur, aðila þeim tengdum og hlutdeildarfélög:

Vaxtatekjur og vaxtagjöld	2014		2013	
	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld	Vaxtatekjur	Vaxtagjöld
Lykilstjórnendur	8	2	7	4
Aðilar tengdir lykilstjórnendum	9	1	9	1
Hlutdeildarfélög	1.186	18	3.078	106
Annað	2	-	1	-
Samtals	1.205	21	3.095	111

Í eftirfarandi töflu koma fram heildarfjárhæðir annarra tekna og gjalda sem skráðar voru í tengslum við lykilstjórnendur, aðila þeim tengdum og hlutdeildarfélög:

Aðrar tekjur og önnur gjöld	2014		2013	
	Aðrar tekjur	Önnur gjöld	Aðrar tekjur	Önnur gjöld
Hlutdeildarfélög	-	613	-	371
Samtals	0	613	0	371

Öll framangreind viðskipti áttu sér stað eins og venjubundin viðskipti og með sömu skilmálum, þar með talið vextir og tryggingar, sem voru ríkjandi á sama tíma í sambærilegum viðskiptum við þriðja aðila.

(c) Í eftirfarandi töflu koma fram greiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra bankans

Laun og hlunnindi fyrir árið 2014 í milljónum króna	Laun og hlunnindi*	Hlutabréfa-		Samtals	Fjöldi bréfa
		tengdar greiðslur	Mótframlag í lífeyrissjóð**		
Tryggvi Pálsson, formaður bankaráðs	8,4	-	0,8	9,2	-
Eva Sóley Guðbjörnsdóttir, varaformaður bankaráðs	6,3	-	0,6	6,9	-
Danielle Pamela Neben, í bankaráði	5,4	-	0,4	5,8	-
Helga Björk Eiríksdóttir, í bankaráði	5,4	-	0,5	5,9	-
Kristján Þórarinn Davíðsson, í bankaráði	5,4	-	0,5	5,9	-
Jón Sigurðsson, í bankaráði	5,4	-	0,5	5,9	-
Jóhann Hjartarson, í bankaráði	4,1	-	0,4	4,5	-
Þórdís Ingadóttir, fyrrverandi bankaráðsmaður	1,4	-	0,1	1,5	-
Tinna Laufey Ásgeirsdóttir, varamaður í stjórn bankaráðs	0,2	-	-	0,2	-
Helga Loftsdóttir, varamaður í stjórn bankaráðs	0,2	-	-	0,2	-
Steinþór Pálsson, bankastjóri	18,5	2,1	3,6	24,2	0,3
7 framkvæmdastjórar bankans	193,5	19,4	39,9	252,8	2,4
Samtals	254,2	21,5	47,3	323,0	2,7

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi í formi frjálsra afnota bifreiða í eigu bankans.

**Felur bæði í sér séreignarsparnað og lögbundið mótframlag í sameignarsjóði sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða.

Á árinu 2014 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra 1,5 milljónum króna. Mánaðarlaun og hlunnindi núverandi framkvæmdastjóra bankans námu 2,3 milljónum króna að meðaltali á árinu 2014.

Skýringar við samstæðuársreikning

42. Viðskipti við tengda aðila (framhald)

(c) Í eftirfarandi töflu koma fram greiðslur til bankaráðsmanna, bankastjóra og framkvæmdastjóra bankans (framhald)

Laun og hlunnindi fyrir árið 2013 í milljónum króna	Laun og hlunnindi*	Hlutabréfa-tengdar greiðslur	Mótframlag í lífeyrissjóð**	Samtals	Fjöldi bréfa
Tryggvi Pálsson, formaður bankaráðs	5,9	-	0,6	6,5	-
Eva Sóley Guðbjörnsdóttir, varaformaður bankaráðs	4,4	-	0,4	4,8	-
Þórdís Ingadóttir, í bankaráði	5,4	-	0,4	5,8	-
Danielle Pamela Neben, í bankaráði	2,3	-	0,2	2,5	-
Helga Björk Eiríksdóttir, í bankaráði	3,8	-	0,3	4,1	-
Kristján Þórarinn Davíðsson, í bankaráði	3,8	-	0,3	4,1	-
Jón Sigurðsson, í bankaráði	4,5	-	0,4	4,9	-
Tinna Laufey Ásgeirsdóttir, varamaður í stjórn bankaráðs	0,2	-	-	0,2	-
Helga Loftsdóttir, varamaður í stjórn bankaráðs	1,4	-	0,1	1,5	-
Gunnar Helgi Hálfðanarson, fyrrverandi formaður bankaráðs	2,4	-	0,2	2,6	-
Sigríður Hrólfisdóttir, fyrrverandi varaformaður bankaráðs	1,8	-	0,1	1,9	-
Ólafur Helgi Ólafsson, fyrrverandi bankaráðsmaður	1,5	-	0,1	1,6	-
Andri Geir Arinbjarnarson, fyrrverandi bankaráðsmaður	1,7	-	0,1	1,8	-
Steinþór Pálsson, bankastjóri	18,0	4,2	4,0	26,2	0,2
7 framkvæmdastjórar bankans	161,8	29,2	38,8	229,8	1,6
Samtals	218,9	33,4	46,0	298,3	1,8

*Hlunnindi eru ópeningaleg hlunnindi í formi frjálsra afnota bifreiða í eigu bankans.

**Felur bæði í sér séreignarsparnað og lögbundið mótframlag í sameignarsjóði sjálfstæðra iðgjaldatengdra lífeyrissjóða.

Á árinu 2013 námu heildarmánaðarlaun og hlunnindi núverandi bankastjóra 1,5 milljónum króna. Mánaðarlaun og hlunnindi núverandi framkvæmdastjóra bankans námu 1,9 milljónum króna að meðaltali á árinu 2013.

(d) Viðskipti við fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins

Fjármálaráðherra og stjórn Bankasýslu ríkisins fengu engin laun eða hliðstæðar greiðslur frá samstæðunni á árinu 2014. Samstæðan átti ekki í viðskiptum við þessa aðila eða aðila þeim nátengdum fjölskylduböndum, önnur en útlána- og innlánaviðskipti undir hefðbundnum viðskiptabankaformerkjum.

43. Atburðir eftir reikningsskiladag

Það eru engir atburðir sem hafa komið upp eftir reikningsskiladag þessa samstæðuársreiknings sem gefa tilefni til leiðréttinga eða frekari upplýsingagjafar í samstæðuársreikningnum fyrir árið 2014.

Skýringar við samstæðuársreikning

Eiginfjárstýring

44. Eiginfjárstýring

Stefnumörkun og ferlar samstæðunnar í tengslum við eiginfjárstýringu tryggja að samstæðan hafi nægt eigið fé til að standast áhættur í rekstri sínum. Eiginfjárstýringarferli samstæðunnar samanstendur af fjórum innbyrðis tengdum þáttum: mat á eiginfjárbörf, áhættuvilji/eiginfjármarkmið, áætlanagerð um eiginfjárbörf og skýrslugjöf/eftirlit. Samstæðan fylgist reglulega með og metur áhættur helstu viðskiptaæininga ásamt helstu tegundum áhætta. Áhættuviljinn segir til um þá áhættu sem samstæðan er reiðubúin til að taka á sig til að ná viðskiptalegum markmiðum sínum.

Reglur um eiginfjárbörf eru annars vegar settar í íslenskum lögum og reglum og hins vegar af Fjármálaeftirlitinu (FME). Grunnurinn að skilgreiningunni á eiginfjárbörf er tilskipun Evrópusambandsins um eiginfjárbörf (e. Capital Requirements Directive (CRD)) sem innleiðir Basel reglurnar. Lágmarks krafa um eiginfjárlutfall skv. Basel stoð I er 8% af áhættuvegnum eignum (e. risk-weighted assets) fyrir útlánaáhættu, markaðsáhættu og rekstraráhættu. Bankinn metur árlega eiginfjárbörf sína út frá innra matsferli fyrir eiginfjárbörf (e. ICAAP) í samræmi við Basel stoð II. Niðurstöður ICAAP er endurskoðaðar af FME í sérstöku könnunar- og matsferli (e. SREP).

Niðurstaða úr síðasta könnunar- og matsferli FME, miðað við árslok 2013, var 15,8% eiginfjárkrafa til samstæðunnar (31.12.2012: 16,7%), sem samanstendur af 8% eiginfjárbörf undir stoð I og 7,8% eiginfjárbörf undir stoð II. Að auki er búist við því að væntanleg löggjöf sem innleiðir í íslensk lög útgáfu IV af CRD tilskipun ESB kveði á um að samstæðan búi yfir eiginfjáruka (e. capital buffer) til viðbótar við núverandi eiginfjárkörfur.

Samstæðan stefnir á að viðhalda heildar eiginfjárlutfalli yfir samanlögðum niðurstöðum nýjasta könnunar- og matsferlis FME á hverjum tíma og hinum nýju eiginfjáruka skv. CRD IV. Engu að síður hefur samstæðan auk þess sett sér það markmið að viðhalda eiginfjárlutfalli í að lágmarki 20% af áhættuvegnum eignum.

45. Eiginfjárgrunnur og eiginfjárlutfall

Eigið fé samstæðunnar í árslok 2014 nam 250.803 milljónum króna (2013: 241.359 milljónum króna), sem samsvarar til 22,8% (2013: 21,0%) af heildareignum samstæðunnar. Eiginfjárlutfall, eins og það er reiknað út samkvæmt 84. gr. laga nr. 161/2002 um fjármála fyrirtæki, var 29,5% í árslok 2014 (2013: 26,7%). Samkvæmt lögnum má hlutfallið ekki vera lægra en 8,0%.

Eiginfjárgrunnur	2014	2013
Hlutfé	23.687	23.618
Yfirverðsreikningur hlutfjár	121.275	120.700
Lögbundinn varasjóður	6.000	7.046
Óráðstafað eigið fé	99.841	90.002
Hlutir aðrir en ráðandi hlutir	-	(7)
Eigið fé samtals	250.803	241.359
Óefnislegar eignir	(1.225)	(585)
Skatteign	(83)	-
Eiginfjárbáttur A	249.495	240.774
Frádráttur og annað eigið fé	-	(3.865)
Eiginfjárgrunnur	249.495	236.909
Áhættuvegnar eignir		
Útlánaáhætta	665.167	684.655
Markaðsáhætta	83.601	99.763
Rekstraráhætta	96.836	104.500
Áhættugrunnur samtals	845.604	888.918
Eiginfjárbáttur A	29,5%	27,1%
Eiginfjárlutfall (CAR)	29,5%	26,7%

46. Ramma um eiginfjárbörf

Eiginfjárbörf (e. Economic Capital) er áhættumælikvarði sem notaður er fyrir veigamikla áhættuþætti. Hann mælir óvænt tap og lækkun á virði eða tekjum, sem samstæðan þarf að hafa í eigin fé, eigi hann að forðast gjaldþrot. Mælikvarðinn mælir umfang óvænts taps umfram vænt tap. Eiginfjárbörf er skilgreind sem munurinn á óvæntu og væntu tapi þar sem óvænt tap er metið út frá 99,9% öryggismörkum yfir eins árs tímabil.

Tilgangur með ramma um eiginfjárbörf er að gera samstæðunni kleift að meta hversu mikið eigið fé hann þarfnast til að mæta efnahagslegum áhrifum áhættusamra gjörninga ásamt því að bera saman ólíka áhættuþætti með sambærilegum mælikvarða á áhættu.

Markmiðið með ramma um eiginfjárbörf er að mæla óvænt töp ásamt því að brjóta eiginfjárbörfina niður á ýmsa þætti til að auðvelda skiptingu eiginfjár, setningu áhættumarka, verðlagningu, áhættuvegið frammistöðumat og áhættuvegna arðsemi.

Skýringar við samstæðuársreikning

46. Rammi um eiginfjárbörf (framhald)

Ramminn nær yfir eftirfarandi áhættuþætti: útlánaáhætta, markaðsáhætta, gjaldeyrisáhætta, rekstraráhætta, samþjöppunaráhætta, vaxtaáhætta utan veltubókar, verðtryggingaráhætta, lagaáhætta og viðskiptaáhætta.

Eftirfarandi er yfirlit yfir hvernig samstæðan reiknar eiginfjárbörf sína fyrir þessa áhættuþætti:

Útlánaáhætta:

Samstæðan notar innra áhættulíkan sem fylgir Basel reglum hvað varðar innra mats aðferð (e. Internal Rating Based (IRB) approach), þ.e. eiginfjárbörf er jöfn eiginfjárkröfu IRB aðferðarinnar í regluverki Evrópusambandsins um eiginfjárbörf. Aðal inntök líkansins eru líkur á vanefndum (PD), tap að gefnum vanefndum (LGD) og áhættuskuldbinding við vanefnd (EAD).

Markaðsáhætta:

Eiginfjárbörf vegna vaxtaáhættu í veltubók er reiknuð samkvæmt staðalaðferð Basel regluverksins, þ.e. eiginfjárbörf bankans vegna vaxtaáhættu er jöfn lágmarkseiginfjárbindingu vegna vaxtaáhættu í veltubók. Eiginfjárbörf vegna hlutabréfaáhættu samstæðunnar er hinsvegar reiknuð með því að notast við neðangreindar áhættuvigtir:

- 290% fyrir stöður í skráðum hlutabréfum,
- 370% fyrir aðrar hlutabréfastöður.

Gjaldeyrisáhætta:

Samstæðan notar VaR líkan til að reikna eiginfjárbörf fyrir gjaldeyrisáhætta. Eiginfjárbörf er samanlagt árlegt VaR sem er fengið með því að skala eins dags VaR gildið og Stressed VaR með 99,9% öryggisbili, reiknað samkvæmt tilmælum í Basel staðlinum.

Stressed VaR er reiknað út frá verstu niðurstöðu undanfarinna 250 bankadaga. Eiginfjárbörf vegna gjaldeyrisáhættu jafngildir summu tveggja eins árs 99% VaR mælinga.

Samþjöppunaráhætta:

Eiginfjárbörf fyrir lántakasamþjöppunaráhætta er reiknuð með því að leiðrétta fyrir misleitni í lánasafninu. Þetta er mikilvægt þar sem líkanið sem metur eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu gerir ráð fyrir að lánasafnið sé óendanlega stórt og einsleitt. Þannig er eiginfjárbörf vegna lántakasamþjöppunar viðbót við eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu.

Innra líkan er notað til að mæla viðbótareiginfjárbörf vegna atvinnugreinasamþjöppunar í lánasafninu, þ.e. viðbót vegna samþjöppunaráhættu. Eiginfjárbörf er fengin með því að mæla aukningu í eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu þegar samfylgni vegna samþjöppunar í safni er bætt við.

Vaxtaáhætta utan veltubókar:

Samstæðan reiknar eiginfjárbörf vegna vaxtaáhættu utan veltubókar sem áætluð markaðsvirðisáhrif á eigið fé samstæðunnar vegna flatrar hliðrunar á

Verðtryggingaráhætta

Eiginfjárbörf vegna verðtryggingaráhættu er skilgreind sem lækkun á virði verðtryggðra eigna og skulda vegna breytinga á ársverðbólgu næstu tólf mánuði. Stærð verðbólubreytinga er ákvörðuð út frá 99,9% öryggismörkum ársverðbólgu sem metin er með tímaraðalíkani.

Rekstraráhætta:

Samstæðan notar grundvallaraðferð (e. Basic Indicator Approach) Basel reglnanna til að reikna eiginfjárbörf vegna rekstraráhættu.

Viðskiptaáhætta:

Samstæðan notar innra líkan til að reikna eiginfjárbörf vegna viðskiptaáhættu sem leiðir af kvikleika tekjustreymis samstæðunnar fyrir hagnað eða tap vegna annarra veigamikilla áhættuþátta.

Laga- og stjórnvaldsáhætta:

Eiginfjárbörf er reiknuð sem tap vegna yfirstandandi deilna. Vægi hvers máls er metið eftir kröfufjárhæð og stöðu þess innan dómskerfisins.

47. Eiginfjárbörf vegna mismunandi áhættuþátta

Samstæðan hefur dregið markvisst úr stöðu óskráðra hlutabréfa og lækkaði þannig eiginfjárbörf vegna markaðsáhættu nokkuð 2014. Samstæðan innleiddi í lok árs mælingu á eiginfjárbörf vegna verðtryggingaráhættu. Eiginfjárbörf vegna útlánaáhættu lækkaði vegna lægri meðallíka á vanefndum og bættar tryggingastöðu. Fleiri dómsmál á hendur samstæðunni hækka mat á eiginfjárbörf vegna laga- og stjórnvaldsáhættu.

Eiginfjárbörf	2014	2013
Útlánaáhætta - Lán til viðskiptavina og lánastofnana	60.401	63.770
Útlánaáhætta - Aðrar eignir	3.659	4.379
Markaðsáhætta	9.403	12.124
Gjaldeyrisáhætta	1.946	2.728
Rekstraráhætta	7.747	8.360
Lánatakasamþjöppun	7.093	7.736
Geirasamþjöppun	4.067	3.175
Verðtryggingaráhætta	5.139	-
Vaxtaáhætta	9.345	9.925
Viðskiptaáhætta	3.873	4.180
Laga- og stjórnvaldsáhætta	6.697	5.711
Samtals eiginfjárbörf	119.370	122.088
(Eiginfjárbörf / Áhættugrunni)	14,1%	13,7%

Skýringar við samstæðuársreikning

47. Eiginfjárbörf vegna mismunandi áhættuþátta (framhald)

Útlánaáhætta 31. desember 2014	Vegið meðaltal		Áhættuskuldbinding (EAD)	Eiginfjárbörf (EC)
	Líkur á vanefndum (PD)	Tap að gefnum vanefndum (LGD)		
Fjármálafyrirtæki	0,1%	45,0%	50.060	828
Opinberir aðilar	0,5%	44,4%	17.661	474
Einstaklingar	4,1%	31,1%	263.099	10.040
Fyrirtæki	5,8%	42,7%	556.742	49.059
Samtals	4,8%	39,3%	887.562	60.401

*Tap að gefnum vanefndum (LGD) miðað við grunn-innramatsaðferð (e. Foundation IRB) er notað við útreikning á eiginfjárbörf og við áhættustjórnun. Bankinn hefur einnig innleitt innri mælingu á tap að gefnum sem notað er við mat á viðisrýrnun.

Útlánaáhætta 31. desember 2013	Vegið meðaltal		Áhættuskuldbinding (EAD)	Eiginfjárbörf (EC)
	Líkur á vanefndum (PD)	Tap að gefnum vanefndum (LGD)		
Fjármálafyrirtæki	0,2%	45,0%	59.820	1.421
Opinberir aðilar	0,9%	45,4%	15.842	553
Einstaklingar	4,4%	33,0%	243.616	8.690
Fyrirtæki	5,5%	44,8%	603.202	53.107
Samtals	4,7%	41,7%	922.480	63.771

Áhættustýring

48. Stjórnskipulag áhættustýringar

Stjórnskipulag áhættustjórnunar samstæðunnar í árslok 2014 er sem hér segir:

Bankaráð

Bankaráð fer með eftirlit ásamt undirnefndum sínum:

- Endurskoðunarnefnd
- Starfskjaranefnd
- Áhættunefnd
- Framtíðarnefnd

Helstu stjórnunareiningar og nefndir

Nefnd	Stýrt af	Aðild
Framkvæmdastjórn	Bankastjóra	Framkvæmdastjórar
Áhættu- & fjármálanefnd	Bankastjóra	Framkvæmdastjóri Fjármála, Framkvæmdastjóri Áhættustýringar, Yfirlögfræðingur, Framkvæmdastjóri Reksturs & UT
Lánanefnd	Bankastjóra	Framkvæmdastjóri Áhættustýringar, Framkvæmdastjóri Fyrirtækjasviðs, Framkvæmdastjóri Einstaklingssviðs
Rekstraráhættunefnd	Framkvæmdastjóra	Áhættustýringar Framkvæmdastjóri Einstaklingssviðs, Framkvæmdastjóri Reksturs & UT, Framkvæmdastjóri Þróunar & mannaúts, Regluvörður

Bankaráð ber ábyrgð á mótun og eftirliti með almennri áhættustjórnunarstefnu samstæðunnar og setningu áhættuvilja og áhættumarka. Bankastjóri er ábyrgur fyrir árangursríkri innleiðingu áhættustjórnunarstefnu og áhættuvilja í gegnum stjórnskipulag og nefndir. Bankastjóri hefur sett á stofn og á sæti í Framkvæmdastjórn, Áhættu- og fjármálanefnd og Lánanefnd.

Lánanefnd fjallar um útlánaáhættu, bæði útlánamörk einstakra viðskiptavina og útlánareglur bankans, en Áhættu- og fjármálanefnd fjallar aðallega um markaðsáhættu, lausafjárahættu, rekstraráhættu og lagaáhættu. Áhættu- og fjármálanefnd fylgist með allri áhættu samstæðunnar og ber ábyrgð á að starfað sé í samræmi við áhættuvilja og áhættumörk bankans. Að auki sér nefndin um að yfirfara og samþykkja allar breytingar á áhættulíkönun áður en þær eru lagðar fyrir bankaráð. Fundir framkvæmdastjórnar eru samráðsvettvangur bankastjóra og framkvæmdastjóra þar sem tekið er fyrir það sem er efst á baugi í málefnum hvers sviðs. Framkvæmdastjórn tekur allar helstu ákvarðanir sem ekki er fjallað um á öðrum vettvangi eða í öðrum fastanefndum. Rekstraráhættunefnd er vettvangur umræðu og ákvarðanatöku um rekstraráhættu og fylgir eftir innleiðingu á ramma um stýringu rekstraráhættu í bankanum.

Deildir Áhættustýringar

Áhættustýring ber ábyrgð á virkni áhættustjórnunarumgjörð samstæðunnar. Dótturfélög bankans hafa eigin áhættustýringareiningar en Áhættustýring fær upplýsingar um áhættuskuldbindingar frá dótturfélögunum og safnar þeim saman inn í áhættuskuldbindingar samstæðunnar.

Skýringar við samstæðuársreikning

48. Stjórnskipulag áhættustýringar (framhald)

Undir Áhættustýringarsvið heyrar fjórar deildir.

· Útlánastýring ber ábyrgð á áhættumati og yfirsýn á lánveitingum. Deildin hefur neitunarvald gagnvart lánsbeiðnum viðskiptavinum umfram útlánaheimilda einstakra viðskiptaæininga og þeim viðskiptavinum sem settir hafa verið á vöktunarlista í vaktkerfi útlána. Málum sem eru umfram staðfestingarheimildir Útlánstýringar er vísað til Lánanefndar.

· Hlutverk Útlánaáhættu & Eiginfjárparfar er að sjá samstæðunni fyrir innra matskerfi og vöktunarkerfi ásamt tengdum ferlum, en kerfin eru notuð til að mæla og hafa eftirlit með útlánaáhættu og eiginfjárþörf. Deildin styður við innleiðingu þessara kerfa og ferla innan bankans. Deildin ber einnig ábyrgð á greiningu og skýrslugjöf um útlánaáhættu, eiginfjárþörf, áhættuvilja og mati á virðisrýrnun og styrkir þannig bankann í því að stjórna þeirri áhættu sem hann vill taka og forðast þá áhættu sem hann vill ekki taka.

· Markaðsáhætta hefur umsjón með greiningu, mælingu og eftirliti með markaðsáhættu, lausafjárahættu og vaxtaáhættu bankabókar samstæðunnar. Markaðsáhætta ber einnig ábyrgð á eftirliti með afleiðuviðskiptum samstæðunnar, bæði með tilliti til varna og viðskipta. Markaðsáhætta veitir upplýsingar um þróun þessara áhættuþátta, bæði innan banka og utan og framkvæmir reglulega áhættumælingar með hliðsjón af áhættuvilja. Markaðsáhætta sinnir ennfremur eftirliti með verðbréfasjóðum í rekstri Landsbréfa og lífeyrissjóðum í stýringu Eignastýringar. Deildin fer einnig með eftirliti með gjaldeyrisjöfnuði bankans og verðbréfasjóðum í rekstri innan bankans.

Rekstraráhættudeild ber að tryggja að miðlæg stýring á rekstraráhættu sé til staðar þar sem tekið er tillit til allrar starfsemi bankans. Deildin á að tryggja að kortlagning rekstraráhættu sé fullnægjandi í samræmdu áhættumati bankans. Deildin ber ábyrgð á umgjörð um samræmt áhættumat rekstraráhættu og tekur á móti skýrslum um rekstrar- og tapsatvik. Rekstraráhættudeild hefur eftirlit með því hvort til staðar séu áætlanir um samfelldan rekstur og hvort þeim sé viðhaldið og þær prófaðar. Þá sér deildin um skipulag og rekstur stjórnkerfis upplýsingaöryggis og því sé fylgt í samræmi við ISO 27001, staðal um stjórnun upplýsingaöryggis.

Regluvarsla hefur eftirlit með því að innri reglum samstæðunnar um verðbréfa- og innherjaviðskipti sé framfylgt og að starfsemi samstæðunnar sé í samræmi við lög nr. 108/2007 um verðbréfavíðskipti, lög nr. 67/2006 um aðgerðir gegn peningabætti og önnur viðeigandi lög og reglur. Regluvarsla fylgist einnig með því að samstæðan starfi í samræmi við siðareglur og reglur um markaðsmisnotkun, lágmarkun hagsmunaárekstra og bestu starfshætti. Regluvarsla er ein af stöðdeildum samstæðunnar og er hluti af fyrirtækjamenningu hennar.

Innri endurskoðun bankans veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er vera virðisaukandi og bæta rekstur samstæðunnar. Deildin er stjórnendum og starfsmönnum til aðstoðar við að meta og bæta virkni áhættustýringar, eftirlits og stjórnarháttanna. Innri endurskoðun leggur mat á hvort viðmið og ferlar sem stjórnendur hanna og innleiða í þessu skyni séu fullnægjandi og virkir og stuðlar þannig að því að samstæðan nái markmiðum sínum. Innri endurskoðun nær til allra starfseininga samstæðunnar, þar á meðal dótturfélaga.

49. Áhættuvilji

Áhættuvilji samstæðunnar hefur verið endurskoðaður, endurbættur og innleiddur fyrir árið 2015. Áhættustefna samstæðunnar er sem hér segir:

Landsbankinn veitir viðskiptavinum alhliða fjármálaþjónustu. Í þeim tilgangi hefur bankinn sett sér markmið um fjárhagsstöðu, gæði eigna, stöðutöku og ásætlanlega arðsemi til lengri tíma. Til að ná markmiðum sínum tekur bankinn aðeins áhættu sem hann skilur, getur metið og mætt. Bankinn stefnir að því að vera metinn til jafns við bestu banka á Norðurlöndum í sambærilegum rekstri.

Landsbankinn leitast við að viðhalda traustum viðskiptasamböndum sem taka mið af stöðu bankans og viðskiptavina hverju sinni sem og mögulegra innbyrðis tengsla viðskiptamanna. Landsbankinn byggir á langtímasambandi við viðskiptavini og forðast að tengjast viðskiptum sem geta skaðað orðspor hans.

Bankinn leitast við að tryggja dreifða og trausta fjármögnun ásamt jafnvægi áhættuþátta í uppbyggingu efnahags. Bankinn hefur sett sér mörk um sterka eiginfjár- og lausafjárstöðu sem ásamt virku áhættumati tryggir langtímaarðsemi og sterka stöðu bankans. Með því lágmarkar bankinn sveiflur í starfsemi og er í stakk búinn til að standast áföll.

Fyrirtækjamenning Landsbankans einkennist af faglegum vinnubrögðum og traustum ferlum sem styðja við öflugna áhættustjórnun. Stjórnendur bera ábyrgð á eftirliti og stjórnun þeirrar áhættu sem verður til innan þeirra eininga. Ákvarðanir eru teknar að undangenginni ítarlegri og faglegri umræðu um helstu kosti með langtíma hagsmuni bankans og viðskiptavina að leiðarljósi. Öflug eftirfylgni með ákvörðunum og vöktun áhættu er samofin allri starfsemi bankans.

50. Áhættumat

Áhætta er eðlislæg í starfsemi samstæðunnar og er henni stýrt með samfelldri greiningu, mælingu og eftirliti sem tekur mið af áhættumörkum og öðrum eftirlitsþáttum. Áhættugreining felst í að greina uppruna og gerð hugsanlegra áhættuþátta í starfsemi samstæðunnar. Áhættumæling felur í sér viðeigandi mælingu á greindum áhættuþáttum til að hægt sé að stýra og fylgjast með þeim. Síðast en ekki síst tryggir áhættueftirlit fylgni við reglur og ferla og samræmi við áhættuvilja samstæðunnar.

Markmið áhættureglna og ferla samstæðunnar er að tryggja að áhætta í rekstri hans sé þekkt, greind, mæld og vöktuð og að henni sé stýrt með virkum hætti. Áhættu er stýrt þannig að tryggt sé að hún haldist innan þeirra marka sem samstæðan hefur sett sér, áhættuvilja hennar og þannig að hún samræmist kröfum eftirlitsaðila. Til að tryggja að flókt sem getur haft áhrif á eigið fé og afkomu samstæðunnar sé takmarkað og viðráðanlegt hefur samstæðan innleitt ýmsar reglur varðandi uppbyggingu áhættu í eignasafni sínu sem er nánar skýrt frá undir hverri áhættutegund.

Skýringar við samstæðuársreikning

50. Áhættumat (framhald)

Áhættustefnu er framfylgt með markmiðasetningu, viðskiptastefnu, innri reglum og áhættumörkum sem uppfylla regluverk fjármálamarkaða.

Samstæðan stendur frammi fyrir eftirfarandi mikilvægum áhættum vegna fjármálagerna:

- Útlánaáhætta
- Lausafjáraáhætta
- Markaðsáhætta
 - Gjaldeyrissáhætta
 - Vaxtaáhætta
 - Önnur markaðsáhætta
- Rekstraráhætta

Taflan hér að neðan sýnir hvernig áhættu hver viðskiptaeyning samstæðunnar stendur frammi fyrir. Vægi hvers áhættuþáttar er metið í samhengi við heildaráhættu samstæðunnar sem byggist á dreifingu lögbundins eiginfjár innan samstæðunnar.

Áhættuþættir	Einstaklings- svið	Fyrirtækja- svið	Markaðir	Fjárstýring
Útlánaáhætta	Mikil	Mikil	Lítill	Lítill
Rekstraráhætta	Miðlungs	Miðlungs	Mikil	Miðlungs
Markaðsáhætta	Lítill	Lítill	Miðlungs	Mikil
Lausafjáraáhætta	e/v	e/v	e/v	Mikil

Samstæðan skoðar einnig aðra viðeigandi áhættuþætti, svo sem samþjöppunaráhættu, viðskiptaáhættu og laga- og stjórnvaldsáhættu.

Fjallað er um ofangreindar mikilvægar áhættur í skýringunum hér á eftir.

Útlánaáhætta

51. Greining útlánaáhættu

Útlánaáhætta er skilgreind sem áhættan á að aðili að fjármálagjörfingi verði fyrir fjárhagslegu tjóni standi mótaðili ekki við skuldbindingar sínar.

Starfsemi samstæðunnar getur leitt til áhættu við uppgjör viðskipta. Uppgjörsáhætta er áhættan á að uppgjör fari ekki fram eins og til var ætlast og mótaðili greiði ekki eða afhendi ekki eign á réttum tíma samkvæmt samningi.

Útlánaáhætta er stærsta einstaka áhættan sem samstæðan stendur frammi fyrir og hún verður aðallega til vegna útlána og krafna á viðskiptavini og fjárfestinga í skuldabréfum, en einnig vegna lánsloforða, bankaábyrgða og skjalaábyrgða, mótaðilaáhættu í afleiðuviðskiptum og uppgjörsáhættu.

52. Mat á útlánaáhættu

Útlánaáhætta er metin út frá þremur meginþáttum, líkum á vanefndum (PD), tap að gefnum vanefndum (LGD) og áhættuskuldbindingum (EAD). Í þeim tilgangi að mæla líkur á vanefndum hefur samstæðan þróað innramatskerfi auk nokkurra innri lánshæfismatslíkana. Markmið með lánshæfismatslíkum er að veita gott mat á eiginleikum lántakenda, skilvirkan mælikvarða á mismunandi gæðum útlána og nákvæmt samræmt mat á áhættu, svo sem líkum á vanefndum. Innri lánshæfiseinkunnir samstæðunnar og líkur á vanefndum gegna mikilvægu hlutverki í áhættustjórnun og ákvarðanatökufæri, í almennri ákvarðanatöku um útlán og hlutverkaskiptingu í stjórnskipulagi.

Lánshæfismatskerfið flokkar lántakendur eftir ákveðnum einkunnakvarða sem endurspeglar áhættuna á að lántakendur fari í vanefnd, þ.e. gæði útlánanna. Einkunnakvarðinn fyrir lántakendur sem ekki hafa farið í vanefnd nær frá 1 upp í 10. Einkunnin 10 gefur til kynna mestu gæði útlána og einkunnina 0 fá lántakendur sem farið hafa í vanefnd. Úthlutun lánshæfiseinkunna er studd af lánshæfismatslíkum sem tekur m.a. tillit til upplýsinga eins og atvinnugreinaflokunar, fjárhagsupplýsinga og greiðsluhegðunar.

Eftirfarandi tafla sýnir innri vörpun frá innri lánshæfiseinkunnum í lánshæfiseinkunnir S&P:

Innri lánshæfiseinkunnir	S&P	Neðri mörk	Efri mörk
10	AAA/AA+/AA/AA-	0,00%	0,04%
9	A+/A/A-	0,04%	0,10%
8	BBB+	0,10%	0,21%
7	BBB/BBB-	0,21%	0,46%
6	BB+/BB	0,46%	0,99%
5	BB-	0,99%	2,13%
4	B+	2,13%	4,54%
3	B	4,54%	9,39%
2	B-	9,39%	18,42%
1	CCC/C	18,42%	99,99%
0	D	í vanskilum	í vanskilum

Skýringar við samstæðuársreikning

52. Mat á útlánaáættu (framhald)

Úthlutun og samþykkt lánsþæfiseinkunnar er samofin útlánaferlinu og er einkunnin endurskoðuð og uppfærð árlega hið minnsta eða þegar mikilvægar upplýsingar um lántakanda eða útlán berast.

Tap að gefnum vanefndum (LGD) er mælt með líkönum (e. foundation LGD models) samkvæmt ramma Basel um útreikning eiginfjárþarfar. Þar að auki hefur samstæðan innleitt innra líkan fyrir tap að gefnum vanefndum sem tekur tillit til fleiri tegunda trygginga auk þess sem það er næmara fyrir veðstöðu en ofangreint Basel líkan.

Áhættuskuldbinding er reiknuð með breytingastuðli útlána samkvæmt Basel ramma, en það er mat á útstandandi kröfu við vanefnd (áðregið að viðbættu því sem líklegt er að verði dregið á í framtíðinni).

53. Vöktun og eftirlit með útlánaáættu

Samstæðan fylgist með skuldbindingum lánþega til að greina eins fljótt og auðið er merki um veikleika í fjárhagsstöðu þeirra sem hefur neikvæð áhrif á tekjur og lausafjárstöðu þeirra.

Til viðbótar við lánsþæfiseinkunnir notar samstæðan vöktunarkerfi útlána sem flokkar í fjóra útlánaáættuflokka (grænn, gulur, appelsínugulur og rauður). Flokkunarkerfið er eftirfarandi:

- Grænir viðskiptavinir eru taldir standa undir skuldbindingum sínum án merkja um greiðsluvandræði.
- Gulir viðskiptavinir eru á vöktunarlista 1, eiga við tímabundna erfiðleika að stríða og gætu þurft frestun afborgana eða breytingar á lánstíma eða skilmálum.
- Appelsínugulir viðskiptavinir eru á vöktunarlista 2. Þessir viðskiptavinir eru í umsjá videigandi viðskiptaæiningar en líklegt er að endurskipulagning skulda eða frestun afborgana reynist nauðsynleg.
- Rauðir viðskiptavinir eru undir eftirliti Fyrirtækjalausna og þarfnast endurskipulagningar, eða eru í lögfræðinnheimtu. Mögulegar leiðir endurskipulagningar eru t.d. frestun afborgana, lækun vaxta og/eða skulda, í sumum tilvikum er gengið að veðum eða ábyrgðum og loks getur samstæðan þurft að taka við starfsemi fyrirtækis og hún að lokum seld.

Útlánaáættu & Eiginfjárþörf innan Áhættustýringar ber ásamt viðskiptaæiningum ábyrgð á að sannreyna litaflokkun viðskiptavina og flutning viðskiptavina frá viðskiptaæiningum til Fyrirtækjalausna ef þörf krefur.

54. Stýring útlánaáættu

Stýring samstæðunnar á útlánaáættu byggir á virku eftirliti af hálfu bankaráðs, bankastjóra, Áættu- og fjármálanefndar, Lánanefndar, útlánadeildum Áhættustýringarsviðs og viðskiptaæininga. Útlánaáættu er stýrt í samræmi við yfirlýstan áhættuvilja og útlánastefnu sem samþykkt er af bankaráði, sem og ítarlegar útlánareglur sem bankastjóri samþykkir. Áhættuvilji og útlánastefna kveða á um takmarkanir á áættu vegna stórra áhættuskuldbindinga vegna einstaka lántaka eða hópa lántaka, samþjöppunaráættu og áættu gagnvart ákveðnum atvinnugreinum. Bankastjóri tryggir að áhættustefnunni sé framfylgt í innri reglum og verkferlum bankans. Yfirstjórnendur bankans bera ábyrgð á því að einstaka viðskiptaæiningar starfi í samræmi við áhættustefnuna en bankastjóri ber ábyrgð á heildaryfirsýn ferilsins.

Þrepaskiptar útlánaheimildir eru ákvarðaðar út frá stærð viðskiptaæininga, tegund viðskiptavina og reynslu starfsmanna á útlánum. Samstæðan hefur einnig innleitt atvinnugreinastefnu við útlánaáættunir. Útlánaáættunir umfram útlánaheimild viðskiptaæininga krefjast staðfestingar Útlánastýringar innan Áhættustýringar. Útlánaáættunir umfram heimildir Útlánastýringar eru háðar samþykki Lánanefndar bankans. Útlánaáættunir umfram heimildir Lánanefndar eru háðar samþykki bankaráðs, sem fer með hæstu útlánaheimild bankans.

55. Mildun útlánaáættu

Mildun áættu í útlánasafninu er lyklatríði í útlánastefnu samstæðunnar og eru varnir vegna útlánaáættu innbyggðar í feril útlánaáættuna. Trygging útlána með veðtöku er ein helsta aðferð bankans til að lágmarka útlánaáættu auk þess sem að það er markaðsvenja.

Mikilvægustu tegundir trygginga eru fasteignir, skip og fjáreignir (hlutabréf og skuldabréf).

Fjárhæð og tegund tryggingarinnar miðast við mat á útlánaáættunni sem tengist gagnaðilanum. Matsaðferðir og viðunandi tegundir trygginga eru skilgreindar í útlánareglum samstæðunnar. Útlán samstæðunnar eru m.a. tryggð með veði í íbúðar- eða atvinnuhúsnæði, jörðum, verðbréfum, flutningaskipum, fiskiskipum ásamt óframseljanlegum veiðheimildum, flugvéllum o.s.frv. Samstæðan tekur einnig veð í kröfum, birgðum og rekstrarfjármunum, svo sem vélbúnaði og tækjum til tryggingar lánnum. Húsnæðislán eru tryggð með veði í undirliggjandi eign. Ekki eru gerðar jafn strangar kröfur til tryggingar skammtímalána til einstaklinga á borð við yfirdráttarlán og kreditkortalán.

Samstæðan metur reglulega tryggingar sem hann hefur að veði fyrir lánnum sínum. Samstæðan hefur þróað líkön til að meta virði helstu tegunda trygginga. Í þeim tilfellum þar sem líkön samstæðunnar ná ekki til trygginganna reiknar hann virði þeirra handvirkt. Virði trygginganna er þá metið sem markaðsvirði þeirra að teknu tilliti til frádrags (e. haircut). Frádragið er hóflegt mat á kostnaði við að selja eignina nauðungarsólu. Kostnað við slíka sólu má rekja til umsýslu- og viðhaldskostnaðar á meðan eignin er á sólu, gjalda fyrir utanaðkomandi ráðgjöf og hugsanlegar virðisrýrnunar á tímabilinu. Innra líkan reiknar frádrag vegna verðbréfa og byggist það á breytum á borð við verðflökt og seljanleika.

Samstæðan fylgist með markaðsvirði trygginga og getur krafist aukinna trygginga í samræmi við undirliggjandi lánasamninga.

Skýringar við samstæðuársreikning

55. Mildun útlánaáhættu (framhald)

Til að draga frekar úr áhættu í tengslum við fjármálagerninga gerir samstæðan jöfnunarsamninga sem gera henni kleift að skuldajafna alla samninga sem jöfnunarsamningurinn tekur til ef til vanskila kemur. Samningarnir ná almennt yfir öll markaðsviðskipti milli samstæðunnar og viðskiptamanns.

Almennt eru engar tryggingar teknar fyrir útlánum og kröfum á fjármálafyrirtæki né heldur fyrir markaðsskuldabréfum og öðrum verðbréfum með föstum tekjum.

Samstæðan tekur tillit til þeirra trygginga sem búið er að verðmeta í samræmi við innri verklagsreglur. Ábyrgðir eru innifaldar í tryggingasafninu ef þær bera lægri áhættuvog en frumskuldbindingin. Flókt í verðmati trygginga er einnig stillt af með tilliti til frádrags í því augnamiði að taka mið af verðflökki og væntum kostnaði sem hlýst af innheimtu trygginga og endursölu þeirra.

Afleiður

Til að draga úr útlánaáhættu vegna afleiðusamninga velur samstæðan mótaðila út frá ströngum reglum þar sem viðskiptavinir verða að uppfylla ströng skilyrði bankans. Samstæðan gerir einnig hefðbundna ISDA („International Swaps and Derivatives Association“) rammásamninga Verðbréfaskráningar Íslands um skuldajöfnun við erlenda mótaðila og sambærilega samninga við innlenda mótaðila. Slíkir samningar innihalda meðal annars nettunar- og jöfnunarheimildir. Rík krafa er gerð um tryggingar og veð vegna allra afleiðusamninga samstæðunnar. Daglegt eftirlit er með stöðu trygginga auk þess sem afleiðusamningar viðskiptavina eru yfirleitt varðir að fullu.

Eftirlitskerfi samstæðunnar fylgist bæði með stöðu afleiðusamninga og tryggingastöðu og reiknar útlánaígildi hvernar afleiðu innan dags. Það kallar einnig á auknar tryggingar og heldur utan um jöfnunarsamninga.

Kröfur í eigu samstæðunnar og kröfur á samstæðuna eru jafnaðar út þegar samstæðan hefur lagalegan rétt til þess, um viðurkenndar kröfur er að ræða og samstæðan hyggst annað hvort skuldajafna eða innheimta kröfu og gera upp skuld samtímis. Þar sem því er komið við er lánshæfismat ytri matsaðila notað til viðmiðunar við stýringu á útlánaáhættu skuldabréfa. Að öðrum kosti notar samstæðan gangvirðismat miðað við tiltækar upplýsingar og eigið mat.

56. Virðisrýrnun útlána

Samkvæmt reglum samstæðunnar eru einstaka fjáreignir umfram mikilvægismörk skoðuð að minnsta kosti ársfjórðungslega og oftar ef aðstæður krefjast. Virðisrýrnun fyrir hvert útlán sem er umfram mikilvægismörk er ákveðin í hverju tilfalli fyrir sig með því að meta það tap sem hefur átt sér stað á reikningsskiladegi. Mat á almennri virðisrýrnun er heimil í eftirfarandi tilfellum: (i) söfn einsleitra lána sem hvert og eitt er innan mikilvægismarka og (ii) tap sem hefur átt sér stað en er ekki enn sérgreint, byggt á sögulegri reynslu, upplýstu mati og tölfræðilegum reiknaðferðum.

Ef endurskoðun á væntu sjóðstreymi leiðir til endurmat á núverandi virði sjóðstreymis (reiknað miðað við virka vexti) er mismunurinn færður í rekstrarreikning (sem virðisrýrnun eða heildar leiðrétting á lánum og kröfum). Virðisrýrnun er reiknuð út frá virkum vöxtum fyrir endurmat á væntu sjóðstreymi. Ef endurmat á væntu sjóðstreymi leiðir til breytinga á bókfærðu virði er það fært sem hagnaður eða tap í rekstrarreikning. Áhrif fjárhagslegrar endurskipulagningar viðskiptamanna samstæðunnar endurspeglast í virðisrýrnun útlána, eða virðisbreytingum á útlánum, enda hefur vænt sjóðstreymi viðskiptamanna breyst.

Skýringar við samstæðuársreikning

57. Hámarksútlánaáhætta og skipting eftir atvinnugreinum

Töflurnar hér á eftir sýna hámarks útlánaáhattu samstæðunnar 31. desember 2014 og 2013. Fyrir eignir innan efnahagsreiknings er staðan byggð á bókfærðri stöðu í uppgjöri samstæðunnar. Stöður utan efnahagsreiknings í töflunum hér að neðan eru hámarksgreiðslur sem samstæðan gæti þurft að inna af hendi vegna ábyrgða, lánaskuldbindinga og óáðreginna yfirdráttarheimilda og kreditkortaheimilda.

Samstæðan notar ISAT 08 við flokkun fyrirtækja.

	Fyrirtæki												
	Fjármála- fyrirtæki	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávar- útvegur	Byggingar- iðnaður og fasteigna félög	Eignar- halds- félög	Smásala	Þjónusta	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Iðnaður	Land- búnaður	Aðrir	Bókfært verð
31. desember 2014													
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	10.160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðréf með föstum vöxtum	41	221.293	-	-	13.345	7.880	-	-	-	-	-	1.030	243.589
Afleiðusamningar	38	-	7	-	-	1	-	-	-	-	-	32	78
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	13.708	238.932	156.023	112.880	42.861	39.118	56.387	19.798	28.760	8.751	1.137	718.355
Aðrar fjáreignir	913	343	331	-	614	71	130	711	3	16.554	1	62	19.733
Útlánaáhætta í efnahagsreikningi samtals	50.781	245.504	239.270	156.023	126.839	50.813	39.248	57.098	19.801	45.314	8.752	2.261	1.041.704
Útlánaáhætta utan efnahagsreiknings	2.648	13.688	22.507	28.197	33.802	5.150	11.143	12.652	3.423	8.974	525	706	143.415
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	45	611	572	7.740	1.917	3.525	2.240	2.250	673	559	37	331	20.500
Ónýttar lánsheimildir	-	7.238	-	17.956	29.877	913	4.926	578	1.763	6.510	182	174	70.117
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortaheimildir	2.603	5.839	21.935	2.501	2.008	712	3.977	9.824	987	1.905	306	201	52.798
Hámarks útlánaáhætta	53.429	259.192	261.777	184.220	160.641	55.963	50.391	69.750	23.224	54.288	9.277	2.967	1.185.119
Hlutfall af bókfærðu verði	4,5%	21,9%	22,1%	15,5%	13,6%	4,7%	4,3%	5,9%	2,0%	4,6%	0,8%	0,3%	100%

* Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseign, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við samstæðuársreikning

57. Hámarksútlánaáhætta og skipting eftir atvinnugreinum (framhald)

	Fyrirtæki												Bókfært verð
	Fjármála- fyrirtæki	Opinberir aðilar*	Einstaklingar	Sjávar- útvægur	Byggingar- iðnaður og fasteigna félög	Eignar- halds- félög	Smásala	Þjónusta	Upplýsinga- tækni og fjarskipti	Iðnaður	Land- búnaður	Aðrir	
31. desember 2013													
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	-	21.520	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðréf með föstum vöxtum	844	265.482	-	-	13.860	9.655	-	-	-	-	-	755	290.595
Afleiðusamningar	606	1	-	-	-	-	30	-	-	-	-	17	654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	67.916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavini	-	10.015	201.485	146.302	127.233	55.814	35.974	46.617	19.459	25.337	7.714	4.518	680.468
Aðrar fjáreignir	3.743	327	458	99	1.193	1	20	438	2	5	40	41	6.366
Útlánaáhætta í efnahagsreikningi samtals	73.109	297.345	201.943	146.401	142.286	65.470	36.024	47.055	19.461	25.342	7.754	5.331	1.067.521
Útlánaáhætta utan efnahagsreiknings	4.568	16.833	20.818	20.191	23.508	8.064	8.249	14.355	4.088	7.723	395	646	129.438
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	26	705	506	1.666	2.486	34	1.738	5.529	1.012	593	28	40	14.363
Ónýttar lánsheimildir	1.500	9.687	49	16.613	19.626	7.225	1.238	807	2.007	5.348	35	433	64.568
Ónýttur yfirdráttur/kreditkortahæmildir	3.042	6.441	20.263	1.912	1.396	805	5.273	8.019	1.069	1.782	332	173	50.507
Hámarks útlánaáhætta	77.677	314.178	222.761	166.592	165.794	73.534	44.273	61.410	23.549	33.065	8.149	5.977	1.196.959
Hlutfall af bókfærðu verði	6,5%	26,2%	18,6%	13,9%	13,9%	6,1%	3,7%	5,1%	2,0%	2,8%	0,7%	0,5%	100%

* Opinberir aðilar eru stjórnvöld, fyrirtæki í ríkiseigu, Seðlabanki og sveitarfélög.

Skýringar við samstæðuársreikning

58. Tryggingar og veðhlutföll eftir atvinnugreinum

Veðhlutfallið lýsir hámarks áhættuskuldbindingu útlánaáhættu (bókfært brúttó virði lána og liðir utan efnahags) sem hlutfall af heildarverðmati trygginga. Veðhlutfall er einn af lykiláhættumatsþáttum þegar verið er að meta lánveitingar einstakra viðskiptamanna. Áhættan á vanefnd viðskiptamanns er í forgrunni við veitingu útlána og líkurnar á því að lánveitandi taki á sig tap við nauðungarsölu aukast á sama tíma og virði trygginga lækkar. Hátt veðhlutfall gefur til kynna minna rými til áhættuvarna gegn verðlækkunum trygginga eða gegn hækkunum útlána ef endurgreiðslur eru ekki inntar af hendi og vöxtum bætt við útistandandi kröfu.

31. desember 2014	Veðhlutfall - Tryggt að fullu					Veðhlutfall- Tryggt að hluta		Án trygginga*	Virðis- rýrnunar- sjóður	Hámarks útlána- áhætta
	0% - 25%	25% - 50%	50% - 75%	75% - 100%	Samtals	>100%	Virði trygginga			
Fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	-	52.438	-	52.438
Opinberir aðilar	36	86	198	807	1.127	2.767	437	23.626	(124)	27.396
Einstaklingar	9.553	19.669	30.984	57.321	117.527	76.566	52.710	83.369	(16.022)	261.440
Fyrirtæki										
Sjávarútvegur	3.715	13.169	22.288	55.862	95.034	84.487	59.605	11.184	(6.484)	184.221
Byggingariðnaður og fasteignafélög	903	2.586	6.605	25.102	35.196	107.462	60.068	11.069	(7.046)	146.681
Eignarhaldsfélög	268	184	2.021	11.463	13.936	30.421	16.525	6.241	(2.590)	48.008
Smásala	168	2.384	2.250	8.704	13.506	32.111	18.744	7.725	(3.080)	50.262
Þjónusta	742	1.929	3.869	7.640	14.180	39.745	21.702	17.955	(2.841)	69.039
Upplýsingatækni og samskipti	47	65	61	50	223	15.891	7.032	7.762	(656)	23.220
Iðnaður	141	521	4.659	4.424	9.745	20.396	12.465	9.670	(2.077)	37.734
Landbúnaður	413	579	1.544	809	3.345	5.228	3.415	1.222	(519)	9.276
Annað	1	-	-	-	1	1.097	942	754	(8)	1.844
Samtals	15.987	41.172	74.479	172.182	303.820	416.171	253.645	233.015	(41.447)	911.559
31. desember 2013										
Fjármálafyrirtæki	-	-	-	-	-	-	-	72.484	-	72.484
Opinberir aðilar	24	60	209	1.169	1.462	4.969	294	20.550	(134)	26.847
Einstaklingar	2.370	10.978	19.567	33.728	66.643	119.759	86.272	52.135	(16.234)	222.303
Fyrirtæki										
Sjávarútvegur	3.758	6.695	22.194	35.242	67.889	99.711	69.672	7.768	(8.874)	166.494
Byggingariðnaður og fasteignafélög	348	4.546	5.167	12.397	22.458	123.137	66.030	14.138	(8.992)	150.741
Eignarhaldsfélög	495	245	1.143	2.709	4.592	50.895	34.908	12.384	(3.994)	63.878
Smásala	153	1.050	1.623	3.604	6.430	34.635	17.244	8.851	(5.692)	44.223
Þjónusta	235	3.789	2.791	9.922	16.737	27.608	16.282	20.386	(3.757)	60.974
Upplýsingatækni og samskipti	20	45	90	68	223	19.107	8.316	4.853	(636)	23.546
Iðnaður	97	183	1.275	6.389	7.944	16.658	9.403	9.935	(1.476)	33.061
Landbúnaður	89	311	306	1.477	2.183	5.556	2.565	1.170	(800)	8.109
Annað	2	-	-	112	114	522	231	4.882	(355)	5.162
Samtals	7.591	27.902	54.365	106.817	196.675	502.557	311.217	229.536	(50.944)	877.822

*Kreditkortalán og yfirdrættir debetkorta eru flokkuð sem án trygginga. Ef veðhlutfall er lægra en 100% er lán metið sem tryggt að fullu. Ef veðhlutfall er hærra en 100% er lán metið sem tryggt að hluta og tilsvarandi virði tryggingar er sýnt í töflunni.

Skýringar við samstæðuársreikning

59. Tegundir trygginga

Eftirfarandi töflur sýna virði trygginga sem notaðar eru til að lágmarka útlánaáættu, nánari upplýsingar um tegundir trygginga er að finna í skýringu 55. Mildun útlánaáættu.

31. desember 2014	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	1.935	-	35	-	43	2.013
Einstaklingar	260.452	472	408	2.449	235	264.016
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	11.123	155.421	36	14.623	23.911	205.114
Byggingariðnaður og fasteignafélög	97.317	18	647	393	2.655	101.030
Eignarhaldsfélög	8.168	-	52	29.975	482	38.677
Smásala	13.557	456	192	662	18.968	33.835
Þjónusta	30.174	608	726	1.940	11.360	44.808
Upplýsingatækni og samskipti	578	2	140	1.002	5.784	7.506
Iðnaður	9.080	382	415	6.075	8.874	24.826
Landbúnaður	8.116	17	7	-	1.850	9.990
Annað	17	-	-	50	892	959
Samtals	440.517	157.376	2.658	57.169	75.054	732.774
31. desember 2013	Fasteignir	Skip	Innstæður	Verðbréf	Annað*	Samtals
Opinberir aðilar	2.362	-	44	-	96	2.502
Einstaklingar	178.271	456	1.064	3.686	21.655	205.132
Fyrirtæki						-
Sjávarútvegur	10.763	138.676	541	9.240	23.701	182.921
Byggingariðnaður og fasteignafélög	97.092	33	1.103	372	2.249	100.849
Eignarhaldsfélög	6.855	-	118	33.851	2.915	43.739
Smásala	12.289	18	292	282	16.938	29.819
Þjónusta	23.713	891	357	1.590	18.558	45.109
Upplýsingatækni og samskipti	454	4	53	1.990	6.285	8.786
Iðnaður	9.425	389	297	6.510	3.892	20.513
Landbúnaður	5.658	15	5	-	556	6.234
Annað	412	-	-	-	1	413
Samtals	347.294	140.482	3.874	57.521	96.846	646.016

*Aðrar tryggingar eru fjárkröfur, vöruheikningar, lausafé, ökutæki, vélar, loftför, birgðir

60. Útlán og kröfur á viðskiptavini og fjármálfyrirtæki - landfræðileg skipting

Landfræðileg skipting byggir á lögheimili viðskiptavinarins fremur en aðsetri hans.

31. desember 2014	Innlent	Erlent	Samtals
Útlán og kröfur á fjármálfyrirtæki	9.148	40.642	49.790
Útlán og kröfur á viðskiptavini	669.730	48.624	718.354
Samtals	678.878	89.266	768.144
31. desember 2013	Innlent	Erlent	Samtals
Útlán og kröfur á fjármálfyrirtæki	7.435	60.481	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavini	631.755	48.713	680.468
Samtals	639.190	109.194	748.384

Skýringar við samstæðuársreikning

61. Útlán og kröfur - skipting eftir vöktunarflokkum útlánaáættu

Eftirfarandi töflur sýna útlánaeftirlit skipt eftir vöktunarflokkum. Nánari upplýsingar um eftirlit útlána og litaflokkana er að finna í skýringu 53. Vöktun og eftirlit með útlánaáættu.

31. desember 2014	Grænn	Gulur	Appelsínugulur	Rauður	Bókfært virði
Fjármálafyrirtæki	49.789	-	-	-	49.789
Opinberir aðilar	12.878	718	96	16	13.708
Einstaklingar	196.551	12.277	18.647	11.456	238.931
Fyrirtæki					
Sjávarútvegur	114.306	23.127	16.226	2.364	156.023
Byggingariðnaður og fasteignafélög	85.072	17.904	5.205	4.699	112.880
Eignarhaldsfélög	37.835	4.044	649	333	42.861
Smásala	32.681	2.978	2.266	1.192	39.117
Þjónusta	41.556	8.325	4.788	1.718	56.387
Upplýsingatækni og samskipti	15.831	3.650	232	85	19.798
Iðnaður	19.209	3.565	1.131	4.856	28.761
Landbúnaður	7.095	857	665	134	8.751
Annað	1.005	133	-	-	1.138
Samtals	613.808	77.578	49.905	26.853	768.144

31. desember 2013	Grænn	Gulur	Appelsínugulur	Rauður	Bókfært virði
Fjármálafyrirtæki	67.916	-	-	-	67.916
Opinberir aðilar	9.462	467	85	1	10.015
Einstaklingar	155.486	13.053	20.746	12.200	201.485
Fyrirtæki					
Sjávarútvegur	111.413	23.905	3.098	7.886	146.302
Byggingariðnaður og fasteignafélög	85.624	19.905	13.950	7.754	127.233
Eignarhaldsfélög	44.553	9.121	893	1.246	55.813
Smásala	23.712	5.805	3.424	3.034	35.975
Þjónusta	31.475	9.193	2.983	2.966	46.617
Upplýsingatækni og samskipti	18.420	784	163	92	19.459
Iðnaður	17.634	1.887	1.275	4.541	25.337
Landbúnaður	5.917	728	596	474	7.715
Annað	4.279	-	238	-	4.517
Samtals	575.891	84.848	47.451	40.194	748.384

62. Útlánagæði fjáreigna

31. desember 2014	Bókfært virði brúttó				Virðisrýnnarsjóður	Bókfært virði
	Engin vanskil eða sérstök virðisrýnnun	Vanskil en ekki sérstaklega virðisrýnt	Sérstaklega virðisrýnt	Samtals		
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	-	-	10.160	-	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum	235.568	8.021	-	243.589	-	243.589
Afleiðusamningar	78	-	-	78	-	78
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	-	-	49.789	-	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavini	657.564	25.015	77.223	759.802	(41.447)	718.355
Aðrar fjáreignir	19.733	-	-	19.733	-	19.733
Samtals	972.892	33.036	77.223	1.083.151	(41.447)	1.041.704
31. desember 2013						
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	21.520	-	-	21.520	-	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum	280.736	9.859	-	290.595	-	290.595
Afleiðusamningar	654	-	-	654	-	654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	67.916	-	-	67.916	-	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavini	585.526	54.874	91.012	731.412	(50.944)	680.468
Aðrar fjáreignir	6.366	-	-	6.366	-	6.366
Samtals	962.718	64.733	91.012	1.118.463	(50.944)	1.067.519

Virðisrýnnarsjóðurinn felur í sér bæði sérstaka virðisrýnnun og almenna virðisrýnnun.

Skýringar við samstæðuáreikning

63. Útlán og aðrar kröfur án vanskila eða sértækrar virðisrýrnunar

Eftirfarandi töflur sýna gæði útlána mæld með láns hæfiseinkunnum fyrir þau útlán sem eru ekki í vanskilum eða með sértæka virðisrýrnun. Nánari lýsing á láns hæfiseinkunnum er að finna í skýringu 52, Mat á útlánaáættu.

31. desember 2014	Láns hæfiseinunnir				Engin einkunn	Bókfært virði brúttó
	10-7	6-4	3-1	0*		
Fjármálafyrirtæki	49.789	-	-	-	-	49.789
Opinberir aðilar	12.229	1.330	47	-	12	13.618
Einstaklingar	76.490	97.345	35.635	266	3.718	213.454
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	31.388	79.640	36.900	1.947	2	149.877
Byggingariðnaður og fasteignafélög	605	55.037	51.002	63	11	106.718
Eignarhaldsfélög	-	22.178	8.603	61	35	30.877
Smásala	1.096	29.066	6.749	16	3	36.930
Þjónusta	12.404	27.523	13.342	5	54	53.328
Upplýsingatækni og samskipti	206	11.084	8.822	5	1	20.118
Iðnaður	1.024	19.072	2.901	156	422	23.575
Landbúnaður	431	6.373	1.109	-	12	7.925
Annað	-	1.019	125	-	-	1.144
Samtals	185.662	349.667	165.235	2.519	4.270	707.353

31. desember 2013	Láns hæfiseinkunnir				Engin einkunn	Bókfært virði brúttó
	10-7	6-4	3-1	0*		
Fjármálafyrirtæki	59.822	8.094	-	-	-	67.916
Opinberir aðilar	8.149	1.485	261	-	19	9.914
Einstaklingar	58.283	83.424	26.089	855	4.228	172.879
Fyrirtæki						
Sjávarútvegur	11.938	88.350	21.534	778	-	122.600
Byggingariðnaður og fasteignafélög	67	81.600	32.591	104	15	114.377
Eignarhaldsfélög	727	26.250	16.931	10	29	43.947
Smásala	29	25.515	5.591	264	23	31.422
Þjónusta	132	30.599	10.494	36	137	41.398
Upplýsingatækni og samskipti	4	14.773	1.453	-	-	16.230
Iðnaður	2.187	13.237	4.053	1.481	341	21.299
Landbúnaður	244	5.628	1.023	-	15	6.910
Annað	-	493	772	-	3.285	4.550
Samtals	141.582	379.448	120.792	3.528	8.092	653.442

*Vegna þeirra reikningsskilaaðferða sem beitt er eru lán og kröfur sem keyptar voru með afföllum ekki virðisrýrð, enda þótt bankinn meti það svo að viðskiptamaður sé ekki líklegur til að standa við skuldbindingar sínar. Þannig geta slík lán verið í vanefndum en hvorki í vanskilum né sérstaklega virðisrýrð.

64. Útlán og aðrar kröfur í vanskilum en án virðisrýrnunar

Eftirfarandi tafla sýnir bókfært virði útlána og krafna á fjármálafyrirtæki og viðskiptavini, sem farið hafa í vanskil með samningsbundnar skuldbindingar sínar sem nemur einum degi eða fleirum.

31. desember 2014	Vanskil	Vanskil	Vanskil	Vanskil	Vanskil yfir	Bókfært virði brúttó
	1-5 dagar	6-30 dagar	31-60 dagar	61-90 dagar	90 dagar	
Opinberir aðilar	-	1	84	7	6	98
Einstaklingar	2.419	7.321	3.430	1.352	976	15.498
Fyrirtæki	521	3.787	3.336	696	1.079	9.419
Samtals	2.940	11.109	6.850	2.055	2.061	25.015
31. desember 2013						
Opinberir aðilar	-	105	1	24	20	150
Einstaklingar	180	9.630	3.276	1.003	6.702	20.791
Fyrirtæki	1.069	11.382	3.392	977	17.113	33.933
Samtals	1.249	21.117	6.669	2.004	23.835	54.874

65. Útlán og aðrar kröfur eftir atvinnugreinum

	Sérstaklega virðisrýrt							
	Bókfært virði brúttó	Ekki sérstök virðisrýrnun brúttó	Þar af í skilum			Þar af í vanskilum*		
			Almenn virðisrýrnun	Bókfært virði brúttó	Sérstök virðisrýrnun	Bókfært virði brúttó	Sérstök virðisrýrnun	Bókfært virði
31. desember 2014								
Fjármálafyrirtæki	49.789	49.789	-	-	-	-	-	49.789
Opinberir aðilar	13.831	13.717	(25)	59	(57)	56	(42)	13.708
Einstaklingar	254.955	228.952	(2.240)	7.118	(3.776)	18.884	(10.007)	238.931
Fyrirtæki								
Sjávarútvegur	162.507	150.959	(637)	8.881	(4.497)	2.667	(1.350)	156.023
Byggingariðnaður og fasteignafélög	119.926	109.273	(1.552)	6.119	(2.850)	4.534	(2.644)	112.880
Eignarhaldsfélög	45.451	31.249	(603)	13.443	(1.451)	758	(535)	42.861
Smásala	42.198	37.788	(491)	2.752	(1.621)	1.657	(968)	39.117
Þjónusta	59.228	56.166	(1.137)	929	(579)	2.133	(1.125)	56.387
Upplýsingatækni og samskipti	20.454	20.219	(486)	86	(61)	149	(109)	19.798
Iðnaður	30.837	24.324	(433)	5.276	(1.015)	1.238	(629)	28.761
Landbúnaður	9.269	8.786	(104)	126	(122)	358	(293)	8.751
Annað	1.145	1.146	(8)	-	-	-	-	1.138
Samtals	809.590	732.368	(7.716)	44.789	(16.029)	32.434	(17.702)	768.144

	Sérstaklega virðisrýrt							
	Bókfært virði brúttó	Ekki sérstök virðisrýrnun brúttó	Þar af í skilum			Þar af í vanskilum*		
			Almenn virðisrýrnun	Bókfært virði brúttó	Sérstök virðisrýrnun	Bókfært virði brúttó	Sérstök virðisrýrnun	Bókfært virði
31. desember 2013								
Fjármálafyrirtæki	67.916	67.916	-	-	-	-	-	67.916
Opinberir aðilar	10.149	10.065	(58)	70	(63)	14	(12)	10.016
Einstaklingar	217.719	193.669	(3.114)	11.866	(6.341)	12.184	(6.779)	201.486
Fyrirtæki								
Sjávarútvegur	155.176	130.702	(782)	22.454	(6.745)	2.020	(1.348)	146.300
Byggingariðnaður og fasteignafélög	136.224	122.365	(2.191)	5.925	(3.704)	7.934	(3.098)	127.231
Eignarhaldsfélög	59.808	45.547	(738)	12.641	(1.836)	1.620	(1.420)	55.814
Smásala	41.666	34.081	(825)	5.742	(3.454)	1.843	(1.414)	35.973
Þjónusta	50.375	46.620	(1.013)	1.502	(1.082)	2.253	(1.663)	46.616
Upplýsingatækni og samskipti	20.096	19.847	(426)	181	(150)	68	(61)	19.459
Iðnaður	26.814	25.225	(355)	1.148	(923)	441	(198)	25.340
Landbúnaður	8.514	7.728	(101)	388	(370)	398	(329)	7.714
Annað	4.871	4.550	(63)	-	-	320	(288)	4.519
Samtals	799.328	708.315	(9.666)	61.917	(24.668)	29.095	(16.610)	748.384

*í vanskilum yfir 90 daga

Skýringar við samstæðuáreikning

66. Virðisrýrnun útlána og kröfur á fjármálfyrirtæki og viðskiptavini og annarra fjáreigna

	2014			2013		
	Sérstök virðisrýrnun	Almenn virðisrýrnun	Samtals	Sérstök virðisrýrnun	Almenn virðisrýrnun	Samtals
Staða í upphafi árs	(41.278)	(9.666)	(50.944)	(28.523)	(15.507)	(44.030)
Nýtt framlag	(19.209)	-	(19.209)	(16.686)	-	(16.686)
Bakfært framlag	16.852	1.827	18.679	1.659	5.815	7.474
Framlag á móti afskrift	9.917	-	9.917	2.156	-	2.156
Gengisbreytingar	(13)	123	110	116	26	142
Staða í lok árs	(33.731)	(7.716)	(41.447)	(41.278)	(9.666)	(50.944)

	2014			2013		
	Viðskipta- vinir	Fjármála- fyrirtæki	Samtals	Viðskipta- vinir	Fjármála- fyrirtæki	Samtals
Nýtt framlag	(19.209)	-	(19.209)	(16.686)	-	(16.686)
Afskrift	(14.905)	-	(14.905)	(7.430)	-	(7.430)
Framlag á móti afskrift	9.917	-	9.917	2.156	-	2.156
Bakfært framlag	18.679	-	18.679	7.474	-	7.474
Innheimt áður afskrifað	3.242	-	3.242	6.369	-	6.369
Gengisbreytingar	110	-	110	142	-	142
Hrein virðisrýrnun útlána og krafna	(2.166)	0	(2.166)	(7.975)	0	(7.975)
Innheimt áður afskrifaðar kröfur	-	128	128	-	269	269
Hrein virðisrýrnun ársins	(2.166)	128	(2.038)	(7.975)	269	(7.706)

67. Endurskipulögð útlán

Á árinu 2009 hófst fjárhagsleg endurskipulagning á lánunum og endursamið var um lán til viðskiptavina samstæðunnar sem færð voru frá LBI hf. Samstæðan hefur hannað ferla og úrræði til að auðvelda fjárhagslega endurskipulagningu viðskiptavina sem eiga í greiðsluferfiðleikum. Slíkir ferlar og úrræði fela í sér breytingar á lánstíma, afborgunum og samþykki á áætlunum stjórnenda. Árið 2014 hélt bankinn áfram að leggja áherslu á að endurskipuleggja lán til einstaklinga og fyrirtækja.

68. Stórar áhættuskuldbindingar

Þann 31. desember 2014 voru sex hópar viðskiptamanna samstæðunnar skilgreindir sem stórar áhættuskuldbindingar samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins nr. 625/2013 um stórar áhættuskuldbindingar fjármálfyrirtækja. Viðskiptavinir teljast til stórra áhættuskuldbindinga ef heildar skuldbindingar þeirra eða fjárhagslega- eða stjórnunarlega tengdra aðila eru umfram 10% af eiginfjárgrunni samstæðunnar, að teknu tilliti til veða sem tryggja lánin. Samkvæmt ofangreindum reglum má engin áhættuskuldbinding vera meiri en 25% af eiginfjárgrunni. Að teknu tilliti til útlánamildunar töldust þrjú hópar viðskiptamanna samstæðunnar til stórra áhættuskuldbindinga þann 31. desember 2014. (2013: tveir viðskiptamannahópar)

31. desember 2014	Fjöldi stórra áhætta	Stórar áhættur
Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af eiginfjárgrunni samstæðunnar	3	102.217
Samtals	3	102.217

Hlutfall af eiginfjárgrunni (leyfilegt hámark 400%)

41%

31. desember 2013

Stórar áhættuskuldbindingar á bilinu 10-20% af eiginfjárgrunni samstæðunnar	2	70.696
Samtals	2	70.696

Hlutfall af eiginfjárgrunni (leyfilegt hámark 400%)

30%

69. Markaðsskuldbréf og önnur verðbréf með föstum tekjum

Sundurliðun á skuldbréfasafni samstæðunnar, í samræmi við mat matsfyrirtækisins Standard & Poor's, er sem hér segir:

Bókfært verð	2014	2013
AAA/AA+/AA/AA-	66.959	112.123
BBB/BBB-	141.292	136.789
Lægra en BBB-	12.825	15.157
Óflokkað	22.513	26.526
Samtals	243.589	290.595

Skýringar við samstæðuársreikning

69. Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir bókfært verð skuldabréfa þar sem útgefendur bréfanna hafa ekki staðið við samningsbundnar greiðslur á gjalddögum:

	Vanskil 0-90 dagar	Vanskil yfir 90 dagar	Bókfært virði
31. desember 2014			
Eignarhaldsfélög	-	7.871	7.871
Aðrir	-	150	150
Samtals	0	8.021	8.021
31. desember 2013			
Eignarhaldsfélög	-	9.655	9.655
Aðrir	-	204	204
Samtals	0	9.859	9.859

70. Afleiðusamningar

Sundurliðun á afleiðusamningum samstæðunnar, flokkaðir eftir tilsvarende lánshæfiseinkunn mótaðila samkvæmt matsfyrirtækinu Standard & Poor's, er sem hér segir:

	2014			2013		
	Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði		Nafnverðs- fjárhæð	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir		Eignir	Skuldir
A+/A/A-	18.640	35	51	35.565	421	62
BBB+ til BBB-	6.254	4	252	1.573	1	453
Lægra en BBB-	-	-	-	476	1	-
Óflokkað	4.430	39	29	14.337	231	67
Samtals	29.324	78	332	51.951	654	582

71. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi tafla sýnir yfirlit yfir stöður fjáreigna og fjárskulda sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

31. desember 2014

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund	Eignir sem falla undir nettunarsamninga		Nettun sem ekki er færð í efnahagsreikning			Nettó eignir mtt. nettunar	Eignir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó innan efnahags
	Eignir	Skuldir	Nettó	Fjárskuldir	Móttæknar tryggingar			
Afleiður	78	-	78	(26)	(35)	17	-	78

Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund	Skuldir sem falla undir nettunarsamninga		Nettun sem ekki er færð í efnahagsreikning			Nettó eignir mtt. nettunar	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó innan efnahags
	Eignir	Skuldir	Nettó	Fjáreignir	Afhentar tryggingar			
Afleiður	(81)	-	(81)	26	32	(23)	(252)	(332)
Skortstöður	(5.077)	-	(5.077)	-	5.077	-	-	(5.077)
Samtals	(5.158)	0	(5.158)	26	5.109	(23)	(252)	(5.409)

Skýringar við samstæðuársreikning

71. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda (framhald)

31. desember 2013

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund	Eignir sem falla undir nettunarsamninga		Nettun sem ekki er færð í efnahagsreikning			Nettó eignir mtt. nettunar	Eignir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó innan efnahags
	Eignir	Skuldir	Nettó	Fjárskuldir	Móttæknar tryggingar			
Afleiður	654	-	654	(42)	(31)	581	-	654

Fjárskuldir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða.

Tegund	Skuldir sem falla undir nettunarsamninga			Nettun sem ekki er færð í efnahagsreikning		Nettó eignir mtt. nettunar	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Bókfært virði nettó innan efnahags
	Eignir	Skuldir	Nettó	Fjáreignir	Afhentar tryggingar			
Afleiður	(129)	-	(129)	42	43	(44)	(453)	(583)
Skortstöður	(6.988)	-	(6.988)	-	(6.988)	-	-	(6.988)
Samtals	(7.117)	0	(7.117)	42	7.030	(44)	(453)	(7.571)

Lausafjánhætta

72. Lausafjánhætta

Lausafjánhætta er hættan á því að samstæðan eigi í erfiðleikum með að standa við skuldbindingar sínar sem fylgja fjárskuldum, sem gerðar eru upp með afhendingu reiðufjár eða annarrar fjáreignar, eða að slíku uppgjöri fylgi óhóflegur kostnaður. Áhættuna má rekja til mögulegs misræmis í tímasetningum á greiðslufæði.

73. Stýring lausafjánhættu

Áhættu- og fjármálanefnd hefur mótað og sett stefnu um stýringu lausafjár fyrir bankann og dótturfélög hans. Markmið stefnu um stýringu lauss fjár er að tryggja að jafnvel á álagstímum sé til nægilegt lausafé og fjármögnunarleiðir séu aðgengilegar til að standa straum af fjárhagslegum skuldbindingum tímanlega og á sanngjörnum kjörum. Markmið með framkvæmd stefnunnar er jafnframt að draga úr sveiflum í lausafjárstöðu. Lausafjárreglur bankans byggja á ramma sem settur er fram í regluverki Basel III um stýringu lausafjánhættu þar sem meginmælikvarði lausafjánhættu er lausafjárþekja (e. Liquidity Coverage Ratio, LCR) og fjármögnunarþekja (e. Net Stable Funding Ratio). Tilgangur lausafjárþekju er að tryggja að skammtímaþolmörk lausafjárstöðu séu viðunandi með því að ganga úr skugga um að bankinn eigi nægar hágæða lausafjáreignir til að mæta skyndilegu álagi sem varir í allt að 30 daga. Tilgangur fjármögnunarþekju er að takmarka tímamissræmi á milli eigna og skulda og að hve miklu leyti bankinn reiðir sig á óstöðuga skammtímafjármögnun til að fjármagna langtímaeignir.

Á árinu 2014 fór samstæðan m.a. eftir reglum Seðlabanka Íslands nr. 1031/2014 um lausafjánhútfall. Jafnframt fylgir samstæðan leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 2/2010 um bestu framkvæmd lausafjárstýringar hjá fjármála fyrirtækjum. Lausafjárreglur Seðlabankans setja bankanum lágmarksskorður vegna lausafjárþekju sem var 70% fyrir heildarlausafjárþekju og 100% fyrir lausafjárþekju erlendra mynta árið 2014. Lágmarksskorður heildarlausafjárþekju munu aukast um tíu prósentustig árlega og verða 100% árið 2017. Seðlabanki Íslands gaf út nýjar reglur um fjármögnunarþekju þann 1. desember 2014 sem tiltaka lágmark fjármögnunarþekju í erlendum gjaldmiðlum og skal það eigi vera lægra en 80% í lok árs 2014 og árið 2015. Í kjölfarið mun lágmarkskrafa fjármögnunarþekju í erlendum gjaldmiðlum hækka um tíu prósentustig árlega og verður 100% árið 2017. Samstæðan skilar mánaðarlegum skýrslum um lausafjárstöðu til Seðlabankans og Fjármálaeftirlitsins.

Samstæðan hefur sett fram áhættuvilja þar sem þessar reglur og kröfur sem og innri kröfur bankans setja viðmið fyrir lausafjárstýringu.

Lausafjánhættu er stýrt miðlægt innan samstæðunnar af Fjárstýringu og er undir eftirliti Markaðsáhhættu. Fyrirkomulagið gerir stjórnendum kleift að fylgjast með og stýra lausafjánhættu fyrir samstæðuna. Áhættu- og fjármálanefnd bankans hefur eftirlit með lausafjánhættu samstæðunnar en Innri endurskoðun metur hvort stýringarferli lausafjánhættu sé fullnægjandi og virkt.

Fylgst er með lausafjánhættu samstæðunnar innan dags, skammtíma lausafjánhættu til 30 daga sem og lausafjánhættu og fjármögnunaráhættu vegna misræmis eigna og skulda til lengri tíma. Samstæðan hefur hvorki vanefnt greiðslur á höfuðstól eða vaxtagreiðslum né brotið lánaskilmála m.t.t. skuldbindinga á árunum 2014 og 2013.

Skýringar við samstæðuársreikning

73. Stýring lausafjánhættu (framhald)

Lausafjánhættu samstæðunnar felur meðal annars í sér að setja upp áætlað sjóðstreymi út frá endurgreiðsluferli frekar en að byggja á samningsbundnum gjalddögum eingöngu, eftirlit með lausafjánhættu í efnahagsreikningi, eftirlit og stýringu á endurgreiðsluferli skulda og skuldbindinga utan efnahagsreiknings, eftirlit með samsöfnun lausafjánhættu til að forðast að verða ótilhlýðilega háður stórum mótaðilum, áætla sjóðstreymi framtíðarviðskipta og viðhalda lausafjár- og viðlagaáætlunum sem segja til um aðgerðir sem grípa skal til komi til erfiðleika vegna skorts á lausafé.

Markaðsáætla framkvæmir vikulega álagsprófanir sem felast í því að beita ýmsum hugsanlegum sviðsmyndagreiningum á lausafjánhættu samstæðunnar til að tryggja að lausafé sé nægilegt til að standast álagsaðstæður. Hver álagsprófun byggir á mismunandi forsendum til að meta áhrif mismunandi markaðsaðstæðna, sér í lagi áhrif afléttingar gjaldeyrishafta á innstæðugrunn samstæðunnar.

Meginmælikvarði lausafjánhættu til skamms tíma er lausafjárþekja sem mælir hlutfall hágæða lausafjäreigna af heildar nettó útflæði á næstu 30 dögum miðað við álagsaðstæður. Hágæða lausafjäreignir samanstanda af handbæru reiðufé, sjóði hjá Seðlabanka, eignum sem nota má í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka Íslands og erlend ríkisverðbréf með 0% áhættuvog. Annar meginmælikvarði lausafjánhættu til lengri tíma er fjármögnunarþekja. Neðangreind tafla sýnir lausafjárþekju samstæðunnar í lok árs 2013 og 2014 ásamt fjármögnunarþekju samstæðunnar í erlendum gjaldmiðlum þann 31. desember 2014. Samanburðartölur fyrir fjármögnunarþekju árið 2013 eru ekki tiltækar þar sem reglur um fjármögnunarþekju tóku ekki gildi fyrr en í árslok 2014.

	Lausafjárþekja	Lausafjárþekja erlendra mynta	Fjármögnunarþekja erlendra mynta
Í lok árs 2014	131%	614%	134%
Í lok árs 2013	102%	208%	

Annar mælikvarði sem notaður er til að fylgjast með lausafjánhættu samstæðunnar er hlutfall grunnlausafjäreigna og innlána. Þessi stuðull sýnir hlutfall þeirra innlána sem samstæðan gæti greitt út án fyrirvara án þess að verða fyrir verulegu tapi vegna sölu eigna við þröngvuð skilyrði eða annarra kostnaðarsamra aðgerða. Grunnlausafjäreignir samanstanda af handbæru fé, sjóði hjá Seðlabanka, lánnum til fjármálastofnana (á gjalddaga innan 7 daga), eignum sem nota má í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka og erlendum ríkisverðbréfum með 0% áhættuvog. Annar mælikvarði sem notaður er til að fylgjast með lausafjánhættu samstæðunnar er reiðufjárhlutfall sem er stuðull sem sýnir hlutfall þeirra óbundu innlána sem samstæðan gæti greitt út með reiðufé og ígildi reiðufjár svo sem handbæru fé, sjóði hjá Seðlabanka og lánnum til fjármálastofnana (á gjalddaga innan 7 daga).

Meðfylgjandi tafla sýnir ýmis gildi fyrir grunnreiðslugetuhlutfall og reiðufjárhlutfall á árunum 2014 og 2013:

	Lausafjárhlutfall		Reiðufjárhlutfall	
	2014	2013	2014	2013
Í lok árs	39%	50%	10%	13%
Hámark	53%	53%	21%	22%
Lágmark	38%	41%	9%	10%
Meðaltal	49%	47%	15%	16%

74. Kvikleiki innlána

Greining á kvikleika er aðferð sem bankinn notar til að meta hversu stöðug innlán samstæðunnar eru. Samkvæmt BIS (Bank for International Settlements) er kvikleiki innlána skilgreindur sem fjármögnun sem hefur tilhneigingu til að fara ekki út á álagstímum. Innlánagrunni samstæðunnar hefur verið skipt upp í sjö mismunandi hópa eftir kvikleika. Hóparnir eru byggðir út frá aðferðarfræði lausafjárreglna Seðlabankans og endurspeglar innri lausafjárálagspróf samstæðunnar þar sem ákveðinn stuðull er settur á hvern hóp innlánsþega til að meta mögulegt útflæði innlána.

Skilgreining hópanna er eftirfarandi:

Hópar	Mælikvarði	2014		2013	
		Hlutfall	Upphæð	Hlutfall	Upphæð
Einstaklingar	Einstaklingar	38,4%	232.566	36,1%	225.150
Lítill og meðalstór fyrirtæki	Fyrirtæki sem eru með minna en 1 millj. evra í innlánum	9,5%	57.720	8,1%	50.616
Stór fyrirtæki	Fyrirtæki sem eru með meira eða jafnt og 1 millj. evra í innlánum	13,2%	79.997	11,0%	68.384
Ríki, sveitarfélög og Seðlabanki Íslands	Ríki, sveitarfélög og Seðlabanki Íslands	4,8%	29.090	4,5%	27.961
Fjármálafyrirtæki, lífeyris-sjóðir og váttryggingafélög	Fjármálafyrirtæki, lífeyris-sjóðir og váttryggingafélög	15,7%	94.936	17,7%	110.524
Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	Fjármálafyrirtæki í slitameðferð	17,8%	107.678	22,1%	137.583
Aðrir erlendir aðilar	Fyrirtæki með aðsetur utan Íslands	0,5%	3.275	0,6%	3.662
Alls		100%	605.262	100%	623.880

Taflan hér að ofan sýnir skiptingu innlána milli mismunandi hópa í lok árs 2014 og lok árs 2013 frá þeim innlánahópi sem er talinn minnst kvikur til þess hóps sem talinn er mest kvikur.

Skýringar við samstæðuársreikning

75. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2014:

Fjáreignir aðrar en afleiður	0-1 mánuðir	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjald-daga	Samtals	Bókfært verð
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	-	-	-	-	-	10.160	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	25.074	41.440	9.291	180.353	26.538	-	282.696	243.589
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	-	-	-	29.433	29.433	29.433
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	38.916	2.281	-	6.635	1.961	-	49.793	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavini	64.372	50.549	123.871	328.812	493.539	-	1.061.143	718.355
Aðrar fjáreignir	19.178	-	-	555	-	-	19.733	19.733
Samtals	157.700	94.270	133.162	516.355	522.038	29.433	1.452.958	1.071.059
Afleiður - eignir								
Afleiður gerðar upp brúttó								36
Innstreymi	11.193	4.033	-	-	-	-	15.226	
Útstreymi	(11.161)	(4.031)	-	-	-	-	(15.192)	
Samtals	32	2	0	0	0	0	34	36
Afleiður gerðar upp nettó	42	-	-	-	-	-	42	42
Samtals	74	2	0	0	0	0	76	78
Fjárskuldir aðrar en afleiður								
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(53.234)	(616)	-	-	-	-	(53.850)	(53.827)
Innlán viðskiptavina	(395.492)	(84.769)	(52.623)	(18.446)	(3.783)	-	(555.113)	(551.435)
Skortstöður	(5.077)	-	-	-	-	-	(5.077)	(5.077)
Veðtryggð skuldabréf	(543)	-	(5.195)	(101.755)	(147.875)	-	(255.368)	(207.028)
Aðrar fjárskuldir	(7.509)	-	-	-	-	-	(7.509)	(7.509)
Samtals	(461.855)	(85.385)	(57.818)	(120.201)	(151.658)	0	(876.917)	(824.876)
Liðir utan efnahagsreiknings								
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	(703)	(1.029)	(3.636)	(7.523)	(7.609)	-	(20.500)	
Ónýttar lánsheimildir	(70.117)	-	-	-	-	-	(70.117)	
Samtals	(52.798)	-	-	-	-	-	(52.798)	
Samtals	(123.618)	(1.029)	(3.636)	(7.523)	(7.609)	0	(143.415)	
Fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahagsreiknings	(585.473)	(86.414)	(61.454)	(127.724)	(159.267)	0	(1.020.332)	(824.876)
Afleiður – skuldir								
Afleiður gerðar upp brúttó								(323)
Innstreymi	5.572	3.201	277	1.060	-	-	10.110	
Útstreymi	(5.597)	(3.224)	(346)	(1.212)	-	-	(10.379)	
Samtals	(25)	(23)	(69)	(152)	0	0	(269)	(323)
Afleiður gerðar upp nettó	(9)	-	-	-	-	-	(9)	(9)
Samtals	(34)	(23)	(69)	(152)	0	0	(278)	(332)
Hrein lausafjárstaða	(427.733)	7.835	71.639	388.479	362.771	29.433	432.424	245.929

Skýringar við samstæðuársreikning

75. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar 31. desember 2013:

Fjáreignir aðrar en afleiður	0-1 mánuðir	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjald- daga*	Samtals	Bókfært verð
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	21.520	-	-	-	-	-	21.520	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	36.352	56.348	30.132	186.716	49.983	-	359.532	290.595
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	-	-	-	36.275	36.275	36.275
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	59.714	-	6.394	1.811	-	-	67.919	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavini	48.339	38.982	108.622	416.221	638.547	-	1.250.711	680.468
Aðrar fjáreignir	5.811	-	-	555	-	-	6.366	6.366
Samtals	171.736	95.330	145.149	605.303	688.531	36.275	1.742.323	1.103.141
Afleiður - eignir								
Afleiður gerðar upp brúttó								637
Innstreymi	13.645	15.884	1.361	-	-	-	30.890	
Útstreymi	(13.395)	(15.523)	(1.344)	-	-	-	(30.262)	
Samtals	250	361	17	0	0	0	628	637
Afleiður gerðar upp nettó	17	-	-	-	-	-	17	17
Samtals	267	361	17	0	0	0	645	654
Fjárskuldir aðrar en afleiður								
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(167.128)	(91)	-	-	-	-	(167.219)	(167.218)
Innlán viðskiptavina	(345.206)	(49.236)	(41.335)	(23.472)	(4.493)	-	(463.743)	(456.662)
Skortstöður	(6.988)	-	-	-	-	-	(6.988)	(6.988)
Veðtryggð skuldabréf	(4.788)	-	(16.183)	(242.047)	-	-	(263.017)	(239.642)
Aðrar fjárskuldir	(12.320)	-	-	-	-	-	(12.320)	(12.320)
Samtals	(536.430)	(49.327)	(57.518)	(265.519)	(4.493)	0	(913.287)	(882.830)
Liðir utan efnahagsreiknings								
Fjárhagslegar ábyrgðir og sölutryggingar verðbréfa	(472)	(877)	(3.802)	(1.141)	(8.072)	-	(14.363)	
Ónýttar lánsheimildir	(64.569)	-	-	-	-	-	(64.568)	
Sölutrygging skuldabréfa	(50.507)	-	-	-	-	-	(50.507)	
Samtals	(115.548)	(877)	(3.802)	(1.141)	(8.072)	0	(129.438)	0
Fjárskuldir aðrar en afleiður og liðir utan efnahagsreiknings	(651.979)	(50.204)	(61.320)	(266.660)	(12.565)	0	(1.042.727)	(882.830)
Afleiður - skuldir								
Afleiður gerðar upp brúttó								(521)
Innstreymi	9.317	2.560	796	1.046	-	-	13.719	
Útstreymi	(9.373)	(2.574)	(1.136)	(1.116)	-	-	(14.200)	
Samtals	(56)	(14)	(340)	(70)	0	0	(480)	(521)
Afleiður gerðar upp nettó	(62)	-	-	-	-	-	(62)	(62)
Samtals	(118)	(14)	(340)	(70)	0	0	(542)	(583)
Hrein lausafjárstaða	(480.093)	45.473	83.506	338.573	675.966	36.275	699.701	220.382

*Upplýsingar um fjáreignir og fjárskuldir án gjalddaga voru birtar í fyrsta skipti í þessari töflu á árinu 2013. Þetta tímaband er aðeins til upplýsinga og hefur ekki áhrif á fjárhæðir sem birtar eru fyrir önnur tímabönd innan töflunnar.

Skýringar við samstæðuársreikning

75. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda (framhald)

Töflurnar hér að framan taka aðeins mið af samningsbundnu greiðslufláði eigna og skulda samstæðunnar en taka ekki mið af þeim aðgerðum sem samstæðan getur ákveðið að fara í til að umbreyta eignum í reiðufé annað hvort með sölu eða þátttöku í viðskiptum við Seðlabanka Íslands. Ennfremur er allt greiðslufláði óbundinna innlána flokkað til greiðslu á fyrsta tímabili. Lausafjárstaða samstæðunnar getur staðið af sér 39% útláði innlána (sjá skýringu 73). Frekari upplýsingar um lausafjárstýringu samstæðunnar má einnig sjá í fyrrgreindri skýringu.

Fjárhæðum í eftirstöðvagreiningunni fyrir lok árs 2014 og 2013 er skipt niður á tímabil með tilliti til líftíma samnings (þ.e. miðað við tímasetningu samningsbundins greiðslufláðis). Í tilvikum útlána og krafna á viðskiptavini sem eru í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir metur samstæðan greiðslufláði frá sögulegum upplýsingum um endurheimtur. Í tilvikum skuldabréfa sem útgefin eru af fyrirtækjum í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir eru fjárhæðir settar fram sem vænt greiðslufláði metið á gangvirði á reikningsskiladegi. Þessi skuldabréf falla öll á tímabilið 1-5 ár.

Fjárhæðir sem birtar eru í eftirstöðvagreiningunni eru ónúvirt framtíðar innflæði og útlæði greiðslna bankans, þar með talið greiðslufláði af höfuðstólum og vöxtum. Þessar fjárhæðir eru aðrar en bókfært virði í efnahagsreikningi sem byggja á núvirtu en ekki ónúvirtu greiðslufláði. Ef inn- og útgreiðslur eru ekki fastákveðnar er fjárhæðin sem notuð er við eftirstöðvagreininguna ákvörðuð með tilliti til þeirra vaxta og gengis gjaldmiðla sem er í gildi á reikningsskiladegi. Framtíðargreiðslufláði verðtryggðra eigna og skulda er áætlað með því að nota fasta ársverðbólgu sem miðast við 12 mánaða verðbólgu á reikningsskiladegi. Þegar valkvæmt er hvenær bankinn þarf að inna greiðslu af hendi er vænt greiðslustreymi reiknað út frá fyrsta degi sem bankinn kann að vera krafinn um greiðslu en það er versta spá út frá sjónarmiði bankans. Sem dæmi má nefna að óbundnar innstæður falla inn á fyrsta tímabilið. Þar sem bankinn hefur skuldbundið sig til að reida fram afborganir er reiknað með því að hver afborgun eigi sér stað á fyrsta degi sem bankinn kann að vera krafinn um greiðslu. Ónýttar lánalínur falla því líka innan þess tímabils sem fyrst mætti nýta þær. Fyrir fjárhagslega ábyrgðasamninga sem bankinn gefur út er fjárhæðin sem notuð er í eftirstöðvagreiningunni hámarksfjárhæð ábyrgðarinnar og er hún gefin upp á fyrsta tímabilinu sem hægt væri að krefjast efnda á ábyrgðinni.

Engu að síður er talsverður munur á væntu greiðslufláði samstæðunnar af óbundnum innstæðum annars vegar og fjárhæðunum sem eftirstöðvagreiningin miðast við hins vegar. Óbundin innlán viðskiptavina hafa stuttan samningsbundinn gjaldþaga en eru skilgreind sem tiltölulega stöðug fjármögnunarleið með væntan lánstíma lengri en eitt ár (sjá nánar í skýringu 74). Að auki er ekki gert ráð fyrir því að allar lánalínur séu nýttar samstundis. Eins og kom fram hér að ofan í tengslum við lausafjárstýringu, framkvæmir samstæðan einnig vikulegar álagsprófanir til að meta áhrif breyttra markaðsaðstæðna og úttekta á innlánunum.

Innan fjáreigna og fjárskulda koma fjárhæðir stundarviðskipta. Við stýringu á lausafjáráhættu lítur samstæðan á stundarviðskipti sem fjárhagslega eign eða skuld en ekki sem hluta af afleiðusamningum.

76. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir gjaldmiðlum 31. desember 2014:

Fjáreignir aðrar en afleiður	0-1 mánuðir	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjald-daga	Samtals	Bókfært verð
Samtals í erlendri mynt	100.974	64.640	40.261	153.348	7.634	220	367.077	345.425
ISK	56.726	29.630	92.901	363.007	514.404	29.213	1.085.881	725.634
Samtals	157.700	94.270	133.162	516.355	522.038	29.433	1.452.958	1.071.059
Afleiður – eignir								
Samtals í erlendri mynt	(432)	2	-	-	-	-	(430)	36
ISK	506	-	-	-	-	-	506	42
Samtals	74	2	0	0	0	0	76	78
Fjárskuldir aðrar en afleiður								
Samtals í erlendri mynt	(108.504)	(10.283)	(12.231)	(93.182)	(147.875)	-	(372.075)	(325.290)
ISK	(353.351)	(75.102)	(45.587)	(27.019)	(3.783)	-	(504.842)	(499.586)
Alls	(461.855)	(85.385)	(57.818)	(120.201)	(151.658)	0	(876.917)	(824.876)
Liðir utan efnahagsreiknings								
Samtals í erlendri mynt	(20.869)	(680)	(1.538)	(6.993)	(318)	-	(30.398)	
ISK	(102.749)	(349)	(2.098)	(530)	(7.291)	-	(113.017)	
Samtals	(123.618)	(1.029)	(3.636)	(7.523)	(7.609)	0	(143.415)	
Afleiður – skuldir								
Samtals í erlendri mynt	129	(23)	108	215	-	-	429	(323)
ISK	(163)	-	(177)	(367)	-	-	(707)	(9)
Samtals	(34)	(23)	(69)	(152)	0	0	(278)	(332)
Hrein lausafjárstaða í erlendri mynt	(28.702)	53.656	26.600	53.388	(140.559)	220	(35.397)	19.848
Hrein lausafjárstaða í ISK	(399.031)	(45.821)	45.039	335.091	503.330	29.213	467.821	226.081
Hrein lausafjárstaða	(427.733)	7.835	71.639	388.479	362.771	29.433	432.424	245.929

Skýringar við samstæðuársreikning

76. Eftirstöðvagreining fjáreigna og fjárskulda eftir myntum (framhald)

Eftirfarandi tafla sýnir eftirstöðvagreiningu fyrir fjármálagerninga samstæðunnar eftir gjaldmiðlum 31. desember 2013:

Fjáreignir aðrar en afleiður	0-1 mánuðir	1-3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjalddaga*	Samtals	Bókfært verð
Samtals í erlendri mynt	104.379	65.680	50.563	169.443	14.580	19.061	423.707	399.766
ISK	67.357	29.650	94.585	435.861	673.950	17.213	1.318.617	703.375
Samtals	171.736	95.330	145.149	605.303	688.531	36.275	1.742.324	1.103.141
Afleiður – eignir								
Samtals í erlendri mynt	(1.273)	31	(148)	-	-	-	(1.390)	637
ISK	1.541	330	165	-	-	-	2.035	17
Samtals	267	361	17	0	0	0	645	654
Fjárskuldir aðrar en afleiður								
Samtals í erlendri mynt	(147.609)	(1.108)	(19.121)	(239.879)	-	-	(407.716)	(384.690)
ISK	(388.822)	(48.219)	(38.397)	(25.640)	(4.493)	-	(505.571)	(498.140)
Alls	(536.430)	(49.327)	(57.518)	(265.519)	(4.493)	0	(913.287)	(882.830)
Liðir utan efnahagsreiknings								
Samtals í erlendri mynt	(27.072)	(501)	(2.122)	(693)	(295)	-	(30.683)	
ISK	(88.475)	(376)	(1.680)	(448)	(7.777)	-	(98.755)	
Samtals	(115.548)	(877)	(3.802)	(1.141)	(8.072)	0	(129.438)	0
Afleiður – skuldir								
Samtals í erlendri mynt	341	(14)	(341)	686	-	-	672	(521)
ISK	(458)	-	-	(756)	-	-	(1.214)	(62)
Samtals	(118)	(14)	(340)	(70)	0	0	(542)	(583)
Hrein lausafjárstaða í erlendri mynt								
	(71.234)	64.088	28.831	(70.443)	14.285	19.061	(15.410)	15.192
Hrein lausafjárstaða í ISK								
	(408.857)	(18.615)	54.673	409.017	661.680	17.213	715.112	205.190
Hrein lausafjárstaða								
	(480.093)	45.473	83.506	338.573	675.966	36.275	699.701	220.382

* Upplýsingar um fjáreignir og fjárskuldir án gjalddaga voru birtar í fyrsta skipti í þessari töflu á árinu 2013. Þetta tímaband er aðeins til upplýsinga og hefur ekki áhrif á fjárhæðir sem birtar eru fyrir önnur tímabönd innan töflunnar.

Fjárhæðum í eftirstöðvagreiningunni fyrir 31. desember 2014 og 31. desember 2013 er skipt niður á tímabil með tilliti til eftirstöðva lánstíma samkvæmt samningi (þ.e. miðað við tímasetningu greiðsluflæðis samkvæmt ákvæðum samninga). Undantekningar frá þessu eru útlán og kröfur á viðskiptavini og skuldabréf útgefin af fyrirtækjum í greiðslustöðvun eða þar sem skiptameðferð stendur yfir eru þó undanþegin, eins og fram kemur í skýringu 75.

Skýringar við samstæðuársreikning

77. Veðsettar eignir

Samkvæmt veðsetningarsamningi (e. pledge agreement) sem bankinn og LBI hf. gerðu með sér í október 2010 er hluti af útlánasafni bankans sett að veði til tryggingar á veðtryggðum skuldabréfum í erlendri mynt sem gefin voru út til LBI hf. Viðbótar tryggingarveð voru lögð fram við aukna útgáfu veðtryggðu skuldabréfanna í apríl 2013 og útgáfu sértryggðu skuldabréfanna árin 2013 og 2014. Krafan um lágmarks veðþekju á veðtryggðu skuldabréfunum útgefnum til LBI hf. var lækkuð úr 124,7% í 115% með samkomulaginu sem bankinn og slitastjórn LBI hf. gerðu með sér þann 12. júní 2014 um breytingar á endurgreiðsluferli veðtryggðu skuldabréfanna ásamt handveðsýfirlýsingu í tengslum við bréfin, með áorðnum breytingum, frá 4. desember 2014. Lágmarks veðhlutfall á sértryggðu skuldabréfunum er 120%. Veðsettar eignir sem bætast við hið veðsetta safn verða að standast ákveðnar kröfur.

31. desember 2014	Veðsett á móti			Óveðsettar eignir	Samtals
	Sértryggð-um skuldabréfum	Skuldabréfum útgefn-um til LBI hf.	Annað*		
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	1	-	-	10.159	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	-	12.771	230.818	243.589
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	-	29.433	29.433
Afleiðusamningar	-	-	-	78	78
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	-	4.953	44.836	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavini	9.537	234.283	-	474.535	718.355
Fjárfestingar í dóttur- og hlutdeildarfélagum	-	-	-	777	777
Rekstrarfjármunir	-	-	-	5.691	5.691
Óefnislegar eignir	-	-	-	1.225	1.225
Skatteign	-	-	-	83	83
Aðrar eignir	-	-	-	20.978	20.978
Eignir í sölumæðferð	-	-	-	18.212	18.212
Samtals	9.538	234.283	17.724	836.825	1.098.370

31. desember 2013	Veðsett á móti			Óveðsettar eignir	Samtals
	Sértryggð-um skuldabréfum	Sértryggð-um skuldabréfum	Annað*		
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	61	-	-	21.459	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	-	11.603	15.717	263.275	290.595
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	-	-	-	36.275	36.275
Afleiðusamningar	-	-	-	654	654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	-	-	4.608	63.308	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavini	2.400	302.159	-	375.909	680.468
Fjárfestingar í dóttur- og hlutdeildarfélagum	-	-	-	14.224	14.224
Rekstrarfjármunir	-	-	-	5.440	5.440
Óefnislegar eignir	-	-	-	585	585
Aðrar eignir	-	-	-	8.816	8.816
Eignir í sölumæðferð	-	-	-	25.023	25.023
Samtals	2.461	313.762	20.325	814.968	1.151.516

*Annað eru eignir sem settar hafa verið að veði við Seðlabankann til þess að tryggja uppgjör í íslenska greiðsluferfinu, eignir settar hafa verið að veði til þess að tryggja viðskiptalínur og ISDA (e. „International Swaps and Derivative Association“) samninga og aðrar veðsetningar af svipuðum toga.

Markaðsáhætta

78. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er áhættan á að verðbreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði og framtíðarsjóðstreymi fjármálagerna. Markaðsáhætta er tilkomin vegna opinna stöðu í gjaldmiðlum, hlutabréfum og vaxtaberandi gæmingum, en slíkir fjármálagerningar eru næmir fyrir almennum og sértækum markaðsbreytingum og flökti í markaðsbreytum, til dæmis vöxtum, vaxtaálögum, gengi gjaldmiðla og hlutabréfaverði. Önnur verðáhætta er skilgreind sem hlutabréfaáhætta og verðtryggingaráhætta, en greint er frá þessu sérstaklega í næstu skýringum.

Skýringar við samstæðuársreikning

79. Stýring markaðsáhættu

Samstæðan flokkar markaðsáhættu starfseminnar í áhættu innan veltubókar og áhættu utan veltubókar og er áhættunni stýrt sérstaklega fyrir hvora bók. Veltubók inniheldur stöður sem koma til vegna viðskiptavaktar, afleiðuvarna og eigin stöðutöku. Söfn utan veltubókar innihalda stöður sem tengjast viðskiptabankastarfsemi samstæðunnar og eigin stöðutökum Fjárstýringar vegna eigna- og skuldastýringar. Fjárstýring ber jafnframt ábyrgð á daglegri lausafjárstýringu samstæðunnar og tekur því stöður sem skapa markaðsáhættu.

Bankaráð er ábyrgt fyrir ákvörðunum um áhættuvilja samstæðunnar í heild, þar á meðal með tilliti til markaðsáhættu. Bankastjóri skipar Áhættu- og fjármálanefnd bankans sem ber ábyrgð á mótun og innleiðingu stefnu varðandi markaðsáhættu og setur áhættumörk fyrir markaðsáhættu. Fjárstýring og Viðskiptavakt innan Markaða eru ábyrgar fyrir stöðutöku bankans í markaðstengdum afurðum undir eftirliti Markaðsáhættu. Markmið með stýringu markaðsáhættu er að skilgreina, meta og hafa eftirlit með markaðsáhættu ásamt því að greina áhættuna og upplýsa viðeigandi aðila.

Haft er eftirlit með markaðsáhættu sem myndast vegna viðskipta í veltubók og starfsemi utan veltubókar og daglegum, vikulegum og mánaðarlegum skýrslur skilað til stjórnenda viðeigandi starfseininga auk þess að skila minnst tvisvar á ári ítarlegri áhættuskýrslu til bankaráðs. Markaðsáhætta samstæðunnar er því mæld daglega auk þess sem Markaðsáhætta hefur eftirlit með þeim áhættumörkum sem tilgreind eru í áhættuvilja samstæðunnar. Niðurstöður mælinga ásamt stöðu annarra markaðsáhættuþátta eru svo lagðar fyrir Áhættu- og fjármálanefnd aðra hverja viku. Stuðst er við fjölda kennistærða, t.d. daglegan hagnað og tap, auk stöðu vegna mismunandi eiginna á borð við gjaldmiðil og útgefanda.

Samstæðan notar áhættuvegnar eignir sem samnefna fyrir áhættu mismunandi eignaflokka, þar á meðal eru þær eignir sem bera markaðsáhættu. Ákveðnar eignir samstæðunnar eru þannig áhættuvegnar í samræmi við aðferðafræði sem þróuð var af Baselinefundinni, sem áhættugrunnur samstæðunnar byggist svo á. Í töflunni hér að neðan er markaðsáhætta samstæðunnar í lok árs 2014 og 2013 tilgreind sem hlutfall af heildaráhættugrunni:

Áhættuþáttur	2014	2013
	% af áh.gr.	% af áh.gr.
Hlutabréfaáhætta	4,7%	5,8%
Vaxtaáhætta	2,6%	3,3%
Gjaldeyrisáhætta	2,5%	2,2%
Samtals	9,9%	11,3%

Gerð er grein fyrir gjaldeyrisáhættu samstæðunnar í veltubók og utan veltubókar í skýringum 85 og 86 ásamt viðeigandi næmnigreiningum.

80. Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er áhættan á sveiflum í virði opinna staða í hlutabréfum og hlutabréfatengdum fjármálagerningum.

Meginhluti af stöðum samstæðunnar í hlutabréfum er í veltubók, sem samanstendur af skráðum, innlendum hlutabréfum sem eru tilkomin vegna viðskiptavaktar, ásamt stöðum í skráðum og óskráðum hlutabréfum í Fjárstýringu. Bankinn heldur ennfremur á áhættuvörnum vegna afleiðusölu sem samanstanda af skráðum, innlendum hlutabréfum. Frekari útlistun má sjá í skýringu 19 og skýringu 86.

81. Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta er áhættan á að vaxtabreytingar á mörkuðum hafi áhrif á gangvirði eða framtíðarsjóðstreymi fjármálagerninga.

Vaxtabreytingar á eignum eða skuldum samstæðunnar utan veltubókar hafa áhrif á vaxtamun. Áhættuna má aðallega rekja til mismunar á lengd vaxtatímabíla eigna og skulda. Vaxtaáhætta er fyrst og fremst stýrt með því að fylgjast með vaxtabilum. Vaxtaáhætta er stýrt miðlægt innan samstæðunnar af Fjárstýringu og er undir eftirliti Markaðsáhættu.

Skýringar við samstæðuársreikning

81. Vaxtaáhætta (framhald)

Eftirfarandi töflur veita yfirlit yfir vaxtaáhættu samstæðunnar. Töflurnar sýna bókfært verð vaxtaberandi eigna og skulda á meðan fjárhæðir utan efnahagsreiknings eru sýndar sem nafnverðsfjárhæðir afleiðusamninga samstæðunnar (sjá skýringu 17). Fjárhæðirnar eru flokkaðar út frá dagsetningu samningsbundinnar endurverðlagningar eða gjalddaga, hvort sem gerist fyrr.

	Allt að 3 mánuðir	3-12 mánuðir	1-5 ár	Yfir 5 ár	Bókfært virði
31. desember 2014					
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	-	-	-	10.160
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	223.686	4.103	2.000	13.800	243.589
Afleiðusamningar	78	-	-	-	78
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	43.154	6.635	-	-	49.789
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	512.873	96.206	68.537	40.739	718.355
Aðrar fjáreignir	19.178	-	555	-	19.733
Samtals	809.129	106.944	71.092	54.539	1.041.704
Fjárskuldir					
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(53.827)	-	-	-	(53.827)
Innlán frá viðskiptavinum	(529.221)	(20.703)	(1.511)	-	(551.435)
Afleiðusamningar og skortstöður	(332)	(3.221)	(178)	(1.678)	(5.409)
Veðtryggð skuldabréf	(199.558)	-	(7.470)	-	(207.028)
Aðrar fjárskuldir	(7.509)	-	-	-	(7.509)
Samtals	(790.447)	(23.924)	(9.159)	(1.678)	(825.208)
Hrein staða í efnahagsreikningi	18.682	83.020	61.933	52.861	216.495
Hrein staða utan efnahagsreiknings	430	(140)	(290)	0	
Vaxtanæmnibil samtals	19.112	82.880	61.643	52.861	
31. desember 2013					
Fjáreignir					
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	21.520	-	-	-	21.520
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	247.179	24.117	1.856	17.443	290.595
Afleiðusamningar	654	-	-	-	654
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	61.522	6.394	-	-	67.916
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	489.925	76.299	71.237	43.007	680.468
Aðrar fjáreignir	5.811	-	555	-	6.366
Samtals	826.611	106.810	73.648	60.450	1.067.519
Fjárskuldir					
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(167.218)	-	-	-	(167.218)
Innlán frá viðskiptavinum	(446.451)	(9.401)	(810)	-	(456.662)
Afleiðusamningar og skortstöður	(4.594)	-	(2.494)	(483)	(7.571)
Veðtryggð skuldabréf	(237.717)	-	(1.925)	-	(239.642)
Aðrar fjárskuldir	(12.320)	-	-	-	(12.320)
Samtals	(868.300)	(9.401)	(5.229)	(483)	(883.413)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(41.689)	97.409	68.419	59.967	184.106
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(538)	126	412	0	
Vaxtanæmnibil samtals	(42.227)	97.535	68.831	59.967	

Skýringar við samstæðuársreikning

82. Næmnigreining eigna í veltubók

Stýring markaðsáheattu í veltubók samstæðunnar byggir einnig á eftirliti með næmni veltubókarinnar gagnvart mismunandi sviðsmyndum á verði hlutabréfa og markaðsvaxta.

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef vaxtaferlum er hliðrað samsíða með breytingum á gangvirði skuldabréfa í veltubók í árslok 2014 og 2013 og sjóðsflæðis næstu 12 mánaða eftir það, ef gert er ráð fyrir óbreyttri stöðu.

	2014			2013		
	Samsíða vaxtaferils (í grunn- punktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað	Samsíða vaxtaferils (í grunn- punktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað
Mynt í milljónum króna						
ISK, óverðtryggt	100	(144)	129	100	(190)	182
ISK, verðtryggt	50	1.185	(1.067)	50	1.361	(1.227)
USD	20	89	(89)	20	3	(3)
Samtals		1.130	(1.027)		1.174	(1.048)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef verð á hlutabréfum og hlutabréfagerningum sem eru í eigu samstæðunnar í árslok og flokkuð eru undir 1. og 2. þrep (eins og skilgreint er í skýringu 17) breyttist um +/- 5%:

	2014		2013	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
Mynt í milljónum króna				
ISK	373	(373)	280	(280)
Aðrir	4	(4)	131	(131)
Samtals	377	(377)	411	(411)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað (tap) samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef ógreinilegu lykilinntaki, sem notað er við verðmat hlutabréfa og hlutabréfagerninga í eigu samstæðunnar í árslok og flokkuð eru undir 3. þrepi (eins og skilgreint er í skýringu 17), breyttist um +/- 5%:

	2014		2013	
	Hækkun	Lækkun	Hækkun	Lækkun
Mynt í milljónum króna				
ISK	1.300	(1.163)	377	(373)
Aðrir	7	(7)	822	(822)
Samtals	1.307	(1.170)	1.199	(1.195)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

Skýringar við samstæðuársreikning

83. Næmnigreining eigna utan veltubókar

Stýring vaxtaáhættu utan veltubókar byggir einnig á eftirliti með næmni fjáreigna og –skulda gagnvart ýmsum vaxtasviðsmyndum. Ársfjórðungslega eru framkvæmd álagspróf á vaxtaáhættu utan veltubókar þar sem vaxtaferlum allra gjaldmiðla er hliðrað og áhrif þess mæld á hagnað samstæðunnar. Bankinn hefur endurskoðað aðferðafræði sína og beittir nú stærri vaxtaliðrunum í næmnigreiningunni. Stærð hliðrananna er byggð á tilmælum frá Evrópska bankaeftirlitinu og Fjármálaeftirlitinu.

Taflan hér fyrir neðan sýnir hvaða áhrif það hefði á hagnað samstæðunnar fyrir tekjuskatt ef öllum vaxtaferlum er hliðrað samsíða, en öllum öðrum breytum er haldið föstum, með tilliti til vaxtaáhættu í árslok 2014 og 2013 og sjóðsflæðis næstu 12 mánaða eftir það, ef gert er ráð fyrir óbreyttri stöðu.

	2014			2013		
	Samhliða vaxtaferils (í grunn- punktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað	Samhliða vaxtaferils (í grunn- punktum)	Áhrif hliðrunar niður á við á hagnað	Áhrif hliðrunar upp á við á hagnað
Mynt í milljónum króna						
ISK, óverðtryggt	400	577	(577)	400	601	(601)
ISK, verðtryggt	240	325	(325)	240	274	(274)
EUR	200	243	(243)	200	320	(320)
Aðrir	200	302	(302)	200	366	(366)
Samtals		1.447	(1.447)		1.561	(1.561)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á hagnaði fyrir tekjuskatt hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

84. Verðtryggingaráhætta (öll söfn)

Verðtryggingaráhætta er áhættan á þeim neikvæðu áhrifum sem sveiflur í vísitölu neysliverðs geta haft á fjárhagsstöðu og sjóðstreymi verðtryggðra fjármálagerna. Talsvert ójafnvægi er milli verðtryggðra eigna og skulda samstæðunnar. Til að mæta þessu ójafnvægi býður bankinn upp á óverðtryggð útlán og verðtryggð innlán sem og verðtryggða vaxtaskiptasamninga.

Verðtryggingaráhættu vegna tengingar við vísitölu neysliverðs er stýrt miðlægt innan samstæðunnar af Fjárstýringu og er undir eftirliti Markaðsáhættu innan Áhættustýringar. Taflan hér að neðan sýnir samantekið verðtryggingar ójöfnuð samstæðunnar sem mismun verðtryggðra fjáreigna og fjárskulda í árslok 2014 og 2013.

	2014	2013
Bókfært verð		
Eignir		
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	16.680	18.688
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	239.605	249.681
Samtals	256.285	268.369
Skuldir		
Skortstöður	(756)	(483)
Innlán frá viðskiptavinum	(97.378)	(102.555)
Samtals	(98.134)	(103.038)
Staða í efnahagsreikningi samtals	158.152	165.331
Staða utan efnahagsreiknings samtals	(572)	(796)
Verðtryggingarjöfnuður samtals	157.580	164.535

Stýring verðtryggingaráhættu samstæðunnar vegna vísitölu neysliverðs felst einnig í eftirfylgni með næmni hreinnar stöðu samstæðunnar í verðtryggðum fjáreignum og fjárskuldum innan efnahags gagnvart ýmsum verðbólgu/verðhjöðunar atburðum. Sem dæmi má nefna að eins prósentustigsbreyting í vísitölu neysliverðs, að öðrum forsendum óbreyttum, hefði breytt vaxtatekjum um 1.582 milljónum króna (2013: 1.653 milljónum króna). Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á vaxtatekjum hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé. Aftur á móti mætti segja að í sviðsmynd með viðvarandi hárrí (lágri) verðbólgu er líklegt að breytilegir óverðtryggðir vextir haldist hærri (lægri) en ella í andhverfri sviðsmynd, sem þar með myndi mynda mótvægi við jákvæðu (neikvæðu) tekjuáhrifin fyrir samstæðuna til lengri tíma lítið.

Skýringar við samstæðuársreikning

85. Gjaldeyrishætta (öll söfn)

Samstæðan starfar í samræmi við reglur Seðlabanka Íslands um gjaldeyrisjöfnuð, nr. 950/2010. Reglurnar kveða á um að gjaldeyrisjöfnuður fjármálafyrirtækja (hvort sem er skortstöður eða gnóttstöður) skuli ávallt vera innan 15% af eiginfjárgrunni þess, í hverri mynt og öllum myntum samandregið. Bankinn skilar Seðlabanka Íslands daglegum og mánaðarlegum skýrslum um gjaldeyrisjöfnuð.

Nettó gjaldeyrisjöfnuður samstæðunnar þann 31. desember 2014 var +8,14% af eiginfjárgrunni samstæðunnar (2013: +6,1%). Óvissu í gjaldmiðlasamsetningu lánasafns samstæðunnar hefur ekki verið að fullu eytt á árinu 2014. Eins og fram kemur í skýringum 4 (h) og 35 eru nokkur málaferli enn í gangi sem geta haft áhrif á gjaldeyrisáhættuna.

86. Samþjöppun gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi töflur veita yfirlit yfir gjaldeyrisáhættu samstæðunnar í lok árs 2014 og 2013. Fjárhæðir utan efnahagsreiknings sýna nafnverðsfjárhæðir afleiðusamninga samstæðunnar.

Fjárhæðir sem settar eru fram í eftirfarandi töflu innihalda gjaldeyrisamninga á stundargengi í lok ársins 2014. Við stjórnun lausafjárhættu lítur samstæðan á framansagða samninga hvorki sem afleiðueignir né afleiðuskuldir.

31. desember 2014	EUR	GBP	USD	JPY	CHF	Aðrir	Alls
Eignir							
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	513	240	261	10	43	277	1.344
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	12.970	30.485	44.519	-	-	-	87.974
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	146	-	2	-	-	73	221
Afleiðusamningar	39	-	-	-	-	-	39
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	17.270	13.448	3.255	440	175	5.695	40.283
Útlán og kröfur á viðskiptavini	97.232	14.308	64.190	4.265	7.350	12.037	199.382
Aðrar eignir	16.645	-	14	1	-	31	16.691
Samtals	144.815	58.481	112.241	4.716	7.568	18.113	345.934
Skuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(137)	(155)	(79)	-	(1)	(25)	(397)
Innlán viðskiptavina	(52.938)	(26.779)	(35.299)	(799)	(1.311)	(6.372)	(123.498)
Afleiðusamningar og skortstöður	(65)	(1)	(237)	-	-	-	(303)
Veðtryggð skuldabréf	(94.895)	(30.526)	(74.136)	-	-	-	(199.557)
Aðrar skuldir	(762)	(245)	(407)	(7)	(7)	(431)	(1.859)
Samtals	(148.797)	(57.706)	(110.158)	(806)	(1.319)	(6.828)	(325.614)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(3.982)	775	2.083	3.910	6.249	11.285	20.320
Hrein staða utan efnahagsreiknings	21.259	(198)	(1.297)	(3.676)	(6.668)	(9.420)	0
Hrein gjaldeyrisstaða	17.277	577	786	234	(419)	1.865	20.320
31. desember 2013							
Eignir							
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	505	228	238	11	38	309	1.329
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	44.188	41.335	48.450	-	-	-	133.973
Hlutabréf og eiginfjárgerningar	16.443	-	1	-	-	2.617	19.061
Afleiðusamningar	635	-	2	-	-	-	637
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	24.055	5.173	18.902	1.495	946	8.068	58.639
Útlán og kröfur á viðskiptavini	87.986	17.841	52.829	7.257	8.072	12.746	186.731
Aðrar eignir	-	-	8	-	-	25	33
Samtals	173.812	64.577	120.430	8.763	9.056	23.765	400.403
Skuldir							
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	(37.579)	(14.418)	(22.251)	-	(137)	(670)	(75.055)
Innlán viðskiptavina	(29.202)	(4.841)	(24.250)	(407)	(721)	(10.724)	(70.145)
Afleiðusamningar og skortstöður	(80)	-	(440)	-	-	-	(520)
Veðtryggð skuldabréf	(119.808)	(45.877)	(72.032)	-	-	-	(237.717)
Aðrar skuldir	(775)	(175)	(346)	-	(4)	(491)	(1.791)
Samtals	(187.444)	(65.311)	(119.319)	(407)	(862)	(11.885)	(385.228)
Hrein staða í efnahagsreikningi	(13.632)	(734)	1.111	8.356	8.194	11.880	15.175
Hrein staða utan efnahagsreiknings	29.124	(95)	39	(8.999)	(8.459)	(12.328)	(718)
Hrein gjaldeyrisstaða	15.492	(829)	1.150	(643)	(265)	(448)	14.457

Skýringar við samstæðuársreikning

87. Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif 10% veiking/styrking íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum hefði á rekstrartekjur samstæðunnar, ef öllum öðrum breytum er haldið föstum. Næmnigreiningunni er beitt á heildarstöðu samstæðunnar í erlendri mynt samkvæmt efnahagsreikningi eins og fram kemur í skýringu 86.

Mynt í milljónum króna	2014		2013	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	1.728	(1.728)	1.549	(1.549)
GBP	58	(58)	(83)	83
USD	79	(79)	115	(115)
JPY	23	(23)	(64)	64
CHF	(42)	42	(27)	27
Annað	187	(187)	(45)	45
Samtals	2.033	(2.033)	1.445	(1.445)

Eigið fé samstæðunnar hefði breyst að sama marki og rekstrarreikningurinn, að frádregnum tekjuskatti. Þetta er vegna þess að hækkun (lækkun) á rekstrartekjum hefði haft áhrif á óráðstafað eigið fé.

88. Gengi erlendra gjaldmiðla

Samstæðan notaði eftirfarandi gengi erlendra gjaldmiðla fyrir reikningstímabilið sem ársreikningur þessi nær til:

	31.12.2014	31.12.2013	Breyting í %	Meðalgengi 2014	Meðalgengi 2013
EUR/ISK	154,25	158,50	0,9%	154,67	161,54
GBP/ISK	198,09	190,30	4,1%	192,28	190,77
USD/ISK	126,89	115,11	10,2%	116,87	121,58
JPY/ISK	1,06	1,10	(3,6%)	1,10	1,26
CHF/ISK	128,29	129,20	(0,7%)	127,46	131,63
CAD/ISK	109,58	108,24	1,2%	105,76	117,94
DKK/ISK	20,72	21,25	(2,5%)	20,75	21,66
NOK/ISK	17,10	18,95	(9,8%)	18,45	20,69
SEK/ISK	16,41	17,96	(8,6%)	17,02	18,67

Rekstraráhætta

89. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er skilgreind sem fjárhagslegt tap vegna ófullnægjandi eða gallaðra verkferla eða kerfa, mistaka starfsfólks eða vegna utanaðkomandi atvika. Lagaleg áhætta telst til rekstraráhættu, en ekki orðsporsáhætta. Rekstraráhætta er því til staðar í allri viðskiptastarfsemi.

Framkvæmdastjórn hvers sviðs innan bankans bera ábyrgð á rekstraráhættu síns sviðs, en dagleg stýring á rekstraráhættu er á ábyrgð forstöðumanna deilda. Bankinn setur fram, viðheldur og samræmir rekstraráhættuumgjörð. Skipulag stýringar á rekstraráhættu bankans er í samræmi við leiðbeinandi tilmæli Basel nefndarinnar, "Góðir starfshættir við stjórnun og eftirlit með rekstraráhættu", (Sound Practice for the management and Supervision of Operation Risk.) Til að tryggja samhæfða stjórn á rekstraráhættu notar bankinn kerfi sem er fyrirbyggjandi og til eftirlits sem felur í sér ítarlega verkferla, stöðugt eftirlit og vátryggingar, ásamt virku eftirliti af hendi Innri endurskoðunar. Slíki stýringu á rekstraráhættu er ætlað að tryggja að allar starfsstöðvar bankans geri sér grein fyrir hvers konar áhættu í rekstrinum, að stöndugt eftirlitskerfi sé til staðar og að stjórn tæki til lágmarkunar áhættu séu innleidd á skilvirkan og áhrifaríkan hátt.

Lykiltölur samstæðunnar

90. Rekstur eftir árum

Rekstrarreikningur	2014	2013	2012	2011	2010
Vaxtatekjur	53.735	63.224	64.661	60.831	61.060
Vaxtagjöld	(25.662)	(28.910)	(29.077)	(28.182)	(36.374)
Hreinar vaxtatekjur	28.073	34.314	35.584	32.649	24.685
Hrein virðisbreyting	20.128	13.053	(4.391)	(23.587)	641
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu útlána	48.201	47.367	31.193	9.062	25.326
Þjónustutekjur	7.737	8.451	7.696	7.437	6.292
Þjónustugjöld	(1.901)	(3.160)	(3.248)	(3.014)	(2.710)
Hreinar þjónustutekjur	5.836	5.291	4.448	4.424	3.582
Aðrar rekstrartekjur	9.112	12.923	13.500	17.258	21.941
Rekstrartekjur samtals	63.149	65.581	49.141	30.743	50.849
Laun og launatengd gjöld	(13.567)	(17.304)	(13.176)	(11.990)	(9.331)
Stjórnunarkostnaður	(9.487)	(8.868)	(9.887)	(9.482)	(8.485)
Framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	(1.034)	(1.079)	(1.042)	(583)	(680)
Rekstrargjöld samtals	(24.088)	(27.251)	(24.105)	(22.055)	(18.496)
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaganna með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	465	2.712	2.449	1.418	291
Hagnaður fyrir skatta	39.526	41.042	27.485	10.105	32.644
Tekjuskattur og bankaskattur	(9.789)	(12.283)	(4.125)	597	(8.182)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	29.737	28.759	23.360	10.703	24.462
Hagnaður af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti	0	0	2.134	6.255	2.769
Hagnaður ársins	29.737	28.759	25.494	16.957	27.231

Hagnaður ársins tilheyrir:

Hluthafar bankans	29.737	28.750	25.439	16.973	27.228
Hlutdeild minnihluta í (tapi) hagnaði ársins	-	9	55	(16)	3

Efnahagsreikningur	2014	2013	2012	2011	2010
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	21.520	25.898	8.823	47.777
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	243.589	290.595	228.208	221.848	161.559
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	29.433	36.275	36.881	46.037	29.429
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	67.916	64.349	100.133	91.882
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	718.355	680.468	666.087	639.130	592.954
Aðrar eignir	28.832	29.719	38.044	65.959	28.743
Eignir í sölumeðferð	18.212	25.023	25.320	53.552	128.789
Eignir alls	1.098.370	1.151.516	1.084.787	1.135.482	1.081.133

Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	53.827	167.218	98.718	112.876	147.478
Innlán frá viðskiptavinum	551.435	456.662	421.058	443.590	371.558
Veðtryggt skuldabréf	207.028	239.642	221.791	277.076	261.313
Skilyrt skuldabréf	-	-	87.474	60.826	26.510
Aðrar skuldir	32.443	42.750	29.687	31.485	27.800
Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	2.834	3.885	893	9.385	61.609
Eigið fé	250.803	241.359	225.166	200.244	184.866
Skuldir og eigið fé samtals	1.098.370	1.151.516	1.084.787	1.135.482	1.081.133

Lykiltölur	2014	2013	2012	2011	2010
Arðsemi eigin fjár fyrir skatta (af meðalstöðu eiginfjár)	16,7%	17,6%	14,0%	8,1%	20,8%
Arðsemi eigin fjár eftir skatta (af meðalstöðu eiginfjár)	12,5%	12,4%	12,0%	8,4%	16,0%
Eiginfjárlutfall (CAD)	29,5%	26,7%	25,1%	21,4%	19,5%
Hlutfall rekstrarkostnaðar af hreinum rekstrartekjum	56,0%	42,9%*	45,0%	40,6%	36,8%
Hlutfall rekstrarkostnaðar af meðalstöðu heildarfjármagns	2,1%	2%*	2,2%	2,0%	1,7%
Vaxtamunur af meðalstöðu heildarfjármagns	2,4%	3,1%	3,2%	2,9%	2,3%
Hlutfall innlána af útlánnum til viðskiptamanna	130,3%	149,0%	158,2%	144,1%	159,6%
Stöðugildi í árslok	1.126	1.183	1.233	1.311	1.146
Hagnaður á hlut	1,26	1,22	1,06	0,71	1,13
Arður á hlut	0,84	0,42	0,00	0,00	0,00

*Einskiptis leiðrétting

91. Rekstur eftir ársfjórðungum (óendurskoðað)

Rekstrarreikningur	2014				2013			
	Q4*	Q3	Q2	Q1	Q4*	Q3	Q2	Q1
Vaxtatekjur	11.325	13.745	14.215	14.450	17.236	14.362	13.711	17.915
Vaxtagjöld	(5.549)	(6.688)	(6.830)	(6.595)	(7.259)	(7.022)	(6.593)	(8.036)
Hreinar vaxtatekjur	5.776	7.057	7.385	7.855	9.977	7.340	7.118	9.879
Virðisbreyting útlána og krafna yfirteknum með mikilum afföllum	6.467	2.531	4.301	6.711	3.178	1.317	11.352	3.593
Hagnaður af gengstryggðum útlánnum og kröfum á viðskiptavinum	2.156	-	-	-	-	-	-	-
Virðisrýrnun útlána og krafna	(2.522)	50	2.975	(2.541)	754	234	(8.035)	(659)
Gangvirðisbreyting skilyrts skuldabréfs	-	-	-	-	-	-	-	1.319
Hrein virðisbreyting	6.101	2.581	7.276	4.170	3.932	1.551	3.317	4.253
Hreinar vaxtatekjur eftir hreina virðisbreytingu útlána og krafna	11.877	9.638	14.661	12.025	13.909	8.891	10.435	14.132
Þjónustutekjur	2.128	1.714	1.772	2.123	1.944	1.933	2.427	2.147
Þjónustugjöld	(488)	(439)	(369)	(605)	(764)	(782)	(830)	(784)
Hreinar þjónustutekjur	1.640	1.275	1.403	1.518	1.180	1.151	1.597	1.363
Hreinn hagnaður af fjáreignum tilgreindum á gangvirði	2.891	1.267	1.929	(787)	2.365	3.188	375	2.532
Hreinn hagnaður af veltufjáreignum og veltufjárskuldum	723	571	51	118	401	400	711	580
Hreinn gjaldeyrisingis (tap) hagnaður	107	154	(171)	(23)	(203)	162	16	1.172
Aðrar tekjur og gjöld	1.193	(1.104)	2.401	(208)	(592)	(165)	1.708	273
Aðrar rekstrartekjur	4.914	888	4.210	(900)	1.971	3.585	2.810	4.557
Rekstrartekjur samtals	18.431	11.801	20.274	12.643	17.060	13.627	14.842	20.052
Laun og launatengd gjöld	3.805	3.019	3.288	3.455	3.508	2.810	3.122	7.864
Annar rekstrarkostnaður	2.635	1.740	1.965	2.205	1.923	1.884	2.109	2.179
Afskriftir	419	171	175	177	176	219	214	209
Framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	259	253	255	267	273	268	270	268
Rekstrargjöld samtals	7.118	5.183	5.683	6.104	5.880	5.181	5.715	10.475
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarfélaganna með hlutdeildaraðferð, eftir skatta	125	-	329	11	1.585	-	866	261
Hagnaður fyrir skatta	11.438	6.618	14.920	6.550	12.764	8.446	9.993	9.838
Tekjuskattur	(1.298)	(566)	(3.530)	(1.427)	(3.284)	(1.595)	(2.362)	(1.759)
Skattur á heildarskuldur fjármálafyrirtækja	(388)	(945)	(800)	(835)	(2.998)	(100)	(95)	(90)
Hagnaður ársins	9.752	5.107	10.590	4.288	6.483	6.751	7.536	7.989
Efnahagsreikningur	31.12.2014	30.9.2014	30.6.2014	31.3.2014	31.12.2013	30.9.2013	30.6.2013	31.3.2013
Sjóður og innstæður í Seðlabanka	10.160	38.820	7.964	34.024	21.520	36.024	23.643	21.966
Markaðsskuldabréf og önnur verðbréf með föstum tekjum	243.589	293.796	297.141	284.418	290.595	288.994	278.386	248.571
Hlutabréf og önnur verðbréf með breytilegum tekjum	29.433	40.991	42.221	36.414	36.275	33.954	34.029	32.549
Útlán og kröfur á fjármálafyrirtæki	49.789	68.192	67.163	63.896	67.916	70.545	70.671	56.551
Útlán og kröfur á viðskiptavinum	718.355	719.627	699.648	681.883	680.468	671.378	665.411	663.719
Aðrar eignir	28.832	20.222	18.342	28.615	29.719	31.325	34.219	36.396
Eignir í sölumeðferð	18.212	19.599	22.119	24.554	25.023	25.934	19.735	25.653
Eignir samtals	1.098.370	1.201.247	1.154.598	1.153.804	1.151.516	1.158.154	1.126.094	1.085.405
Skuldir við fjármálafyrirtæki og Seðlabanka	53.827	179.085	166.172	174.031	167.218	110.460	110.025	97.352
Innlán frá viðskiptavinum	551.435	497.583	473.356	468.661	456.662	465.742	448.931	433.647
Veðtryggð skuldabréf	207.028	233.785	231.378	234.844	239.642	298.938	297.459	206.491
Skilyrt skuldabréf	-	-	-	-	-	-	-	85.953
Aðrar skuldir	32.443	46.593	43.972	46.681	42.750	43.541	38.827	28.569
Skuldir vegna eigna í sölumeðferð	2.834	3.214	3.826	4.195	3.885	4.761	1.022	963
Eigið fé	250.803	240.987	235.894	225.392	241.359	234.712	229.830	232.430
Skuldir og eigið fé samtals	1.098.370	1.201.247	1.154.598	1.153.804	1.151.516	1.158.154	1.126.094	1.085.405

*Fyrstu þrjú árshlutarnir fyrir árin 2014 og 2013 voru kannaðir af endurskoðanda bankans